HOŁAS DUŠY

KNIŽKA DA NABAŽENSTWA
dla
BIEŁARUSAŬ-KATALIKOŬ

Ułažyŭ Ks. K. Stepowič.

II wydańnie
Papraŭlenaje i dapoŭnienaje

WILNIA — — — 1934 h.

Wydańnie „Bielaruskaha Katalickaha Wydawiectwa“.

Nihil obstat
Dr. Ildephonsus Bobicz, presb.
10.VIII.34.

Imprimatur

† *ROMUALDUS*
Archiep. Metropolita
Vilnensis.

Vilnae, 13.VIII.34.
N. 18223.

J. Ostreyko,
Curiae Notarius.

Mučaniku za relihijnaje abjadnańnie Ŭschodu z Zachadam, św. Jozafatu, Archibiskupu Połackamu, hetu pracu paświačaju.

PRADMOWA
da I-ha wydańnia.

Miły Bracie Biełarusie! Kali Boh pazwoliŭ nam dawać česć Jamu ŭ rodnaj mowie našaj, ličyŭ ja patrebnym złažyć woś hetu knižycu, kab prysłužycca patrebam dušy twajej. Niachaj nie zastrašyć Ciabie jaje forma prostaja, ani jaje pachiby, kali časam jakija zakralisia, ale niachaj serca twajo znojdzie ŭ jej myśli dobryja, katorymi ŭzniasieśsia Ty ščyraj dušoj da Najwyššaha. Mo' słowa jakoje budzie wydawacca mienš padchodnym, nia sumuj! Daść Boh, što jak staniem rodnaj mowaj Jaho chwalici, buduć i słoŭcy da taho hładziejšyja, a ciapier dawolimsia tym, što majem. Pišučy hetu knižku, mieŭ ja na mecie dać strawu łohkuju strudžanaj dušy twajej i pamahčy jej wyskazwacca prad Boham słowam prostym, a poŭnym tajničnaj hłybini. Twaryŭ ja tut mała: daŭ toje, što i sam znajšoŭ u piśmienstwie wialikich pieśniaroŭ myśli relihijnaj. Pazwol, o Boža, uzraści zierniatkam hetym na niwie Twajej!

Ks. K. S.

PRADMOWA
da II-ha wydańnia.

Pryhataŭlajučy da druku II wydańnie „Hołasu Dušy", mieŭ ja na ŭwazie pradusim našu biełaruskuju moładź, jakaja choča malicca ŭ swajej rodnaj mowie i žadaje swajej knižki da nabaženstwa. Dzieła hetaha ŭwieś matarjał u hetym II wydańni datasawany da žyćcia moładzi i pryhetym wybrany najpatrabniejšy. Wypuściŭ ja z I wydańnia raździeł ab tarcyjarstwie, razmyšleńni na ważniejšyja świata hodu, a ŭwioŭ miž inšym malitwy Imšalnyja, abapiortyja na Liturhii, nieśpary (da Maci Božaj), karotki rachunak sumleńnia i sabraŭ usie pieśni, jakija ad I wydańnia (ad 1926 h.) zjaŭlalisia ŭ časopisiach i adbitkach. Nie pamiaściŭ ja „Darohi Kryža", „Ražanca", „Pieśniaŭ žalu", kab lišnie nie pašyrać raźmieru knižki, jakaja i raźmieram swaim pawinna być prydatnaj dla moładzi. Pakul wyjdzie abšyrnaja knižka da nabaženstwa dla narodu, abyjmajučaja ŭsiu Służbu Božuju, hetaj knižycaj mohuć karystacca i starejšyja.

Niachaj-ža heta knižyca budzie puciawodnaj zorkaj u relihijnym adradžeńni Biełaruskaha narodu.

Ks. W. Hadleŭski.

Časć I.
PACIERY I KATECHIZMY.

PACIERY.

Kožny dzień, rana i wiečaram, starajsia adhawaryć paciery i hetym spoŭniš swoj abawiazak pierad Boham. Kali-b nia mieŭ času, zmoŭ prynamsi „Ojča naš", Prywitana budź" i „Chwala Ajcu".

Znak kryža świátoha.

† U imia Ajca i Syna i Ducha Światoha. Amen.

Malitwa Hospadawa.

Ojča naš, katory jość u niebie. Świacisia imia Twajo. Pryjdzi waladarstwa Twajo. Budź wola Twaja, jak na niebie, tak i na ziamli. Chleba na̋ha štodziennaha daj nam siańnia. I adpuści nam hrachi našy, jak i my adpuščajem winawatym našym. I nie ŭwadzi nas u pakusu, ale zbaŭ nas ad zloha. Amen.

Anielskaje prywitańnie.

Prywitana budź, Maryja, poŭnaja łaski, Pan z Taboju, bahasłaŭlena Ty miž žančynaŭ i bahasłaŭlen płod ułońnia Twajho, Jezus. Światаja Maryja, Maci Boža, malisia za nas hrešnych, ciapier i ŭ časinu śmierci našaj. Amen.

Skład Apostalski.

1. Wieru ŭ Boha Ajca ŭsiomahutnaha, Stwaryciela nieba i ziamli. 2. I ŭ Jezusa Chrysta, Syna Jaho adzinaha, Pana našaha. 3. Katory pačaŭsia z Ducha Światoha, naradziŭsia z Maryi Dziewy. 4. Zamučany pry Ponskim Pilatu, ukryžawany, pamior i pachawany. 5. Zyjšoŭ da piekła, treciaha dnia paŭstaŭ z umioršych. 6. Uzyjšoŭ u nieba, siadzić prawaruč Boha Ajca ŭsiomahutnaha. 7. Adtul pryjdzie sudzić žywych i pamioršych. 8. Wieru ŭ Światoha Ducha. 9. Światy Kaścioł Katalicki, łučnaść świątych. 10. Adpuščeńnie hrachoŭ. 11. Us'kašeńnie cieła. 12. Žyćcio wiečnaje. Amen.

Dziesiać Božych prykazańniaŭ

Ja twoj Pan Boh, katory wywieŭ ciabie z ziamli Ehipskaj, z domu niawoli.

1. Nia miej inšych bahoŭ aproč Mianie.
2. Nia ŭžywaj Imieńnia Božaha nadaremna.
3. Pomni dzień światy światkawać.
4. Pawažaj baćku twajho i matku twaju.
5. Nie zabiwaj.
6. Nie čužałož.
7. Nie kradzi.
8. Nia świedč fałšywa na bližniaha swajho.
9. Nie pažadaj žonki čužoj.
10. Nie prahni ničoha, što nie twajo.

Lubi Boha ŭsim sercam, usiej dušoj i ŭsiej siłaj swajej, a bližniaha swajho, jak samoha siabie.

Chwała Ajcu i Synu i Duchu Światomu, jak było spradwieku, ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečnyja. Amen.

Boža, budź miłaściwy mnie hrešnamu. †

KATECHIZMY.

Piać kaścielnych prykazańniaŭ.

1. Ustanoŭlenyja świata światkawać.
2. U niadzielu i świata Imšy światoj słuchać.
3. Zahadanyja pasty paścić.
4. Najmienš raz u hod prystupać da Sakramentu Pakuty i kala Wialikadnia da światoj Eucharystyi.
5. Časam zabaronienym wiasiellaŭ i hulniaŭ nie spraŭlać.

Ważniejšyja praŭdy wiery.

Pieršaja — jość Boh.

Druhaja — Boh jość sprawiadliwy.

Treciaja — Boh jość adzin u troch asobach.

Ćaćwiertaja—Syn Božy staŭsia čaławiekam i pamior za nas na kryžy.

Piataja – łaska Božaja da zbaŭleńnia kaniečnie patrebnaja.

Šostaja—duša čaławieka nia ŭmiraje.

Siem światych Sakramentaŭ.

1. Chrost. 2. Kryžmawańnie. 3. Eucharystyja. 4. Pakuta. 5. Apošniaje namaščeńnie. 6. Kapłanstwa. 7. Žanimstwa.

Piać warunkaŭ Sakramentu Pakuty.

1. Rachunak sumleńnia. 2. Žal za hrachi. 3. Pastanowa paprawy žyćcia. 4. Ščyraja spowiedź. 5. Naprawa kryŭdy Bohu i bližniamu.

Dary Ducha Światoha.

1. Mudraść. 2. Rozum. 3. Rada. 4. Mužnaść. 5. Umielaść. 6. Pabožnaść. 7. Bahabojnaść.

Try cnoty Božyja (teolohičnyja).

1. Wiera. 2. Nadzieja. 3. Luboŭ.

Čatyry asnaŭnyja cnoty.

1. Razwažnaść. 2. Sprawiadliwaść. 3. Strymliwaść. 4. Mužnaść.

Rady ewaneličnyja.

1. Dabrawolnaja ŭbohaść. 2. Daśmiertnaja čystaść. 3. Poŭnaja pasłušnaść.

Ważniejšyja chryścijanskija ŭčynki.

1. Malitwa. 2. Post. 3. Dareńnie ŭbohich.

Dobryja ŭčynki dzieła dušy bližniaha.

1. Hrešnaha napaminać. 2. Ciomnaha nawučać. 3. Pytajučym dobra raić. 4. Sumnaha paciešyć. 5. Prykraść ciarpliwa znosić. 6. Kryŭdu sercam darawać. 7. Za žywych i pamioršych malicca.

Dobryja ŭčynki dzieła cieła bližniaha.

1. Halodnaha nakarmić. 2. Zasmahšaha napaić. 3. Nahoha pryadzieć. 4. Padarožnaha ŭ dom pryniać. 5. Chworaha adwiedać. 6. Wiaźnia ŭspamahčy. 7. Niabožčyka pachawać.

Siem hrachoŭ hałoŭnych.

1. Pycha. 2. Prahawitaść. 3. Niačystaść. 4. Hnieŭ. 5. Abžorstwa i pjanstwa. 6. Zawidnaść. 7. Laniŭstwa.

Hrachi kličačyja pomsty Božaj.

1. Samawolnaje zabojstwa. 2. Hrech sadomski. 3. Kryŭda ŭdawy i siraty. 4. Zadziaržańnie naležnaje zapłaty.

Hrachi procl Ducha Św.

1. Nadmiernaja nadzieja na milaserdzie Božaje biaz dobrych čynaŭ. 2. Bieznadziejnaść zbaŭleńnia abo rospač. 3. Supraciŭleńnie paznanaj praŭdzie wiery. 4. Zawidnaść łaski Božaj bližniamu. 5. Zakamianiełaść u hrachoch. 6. Adkładańnie pakuty až da śmierci.

Hrachi čužyja z našaj winoj.

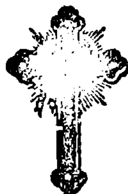
1. Zahadywać hrašyć. 2. Da hrechu namaŭlać. 3. Hrech naraić. 4. Da hrechu pamahać. 5. Na hrech pazwolić. 6. Hrech pachwalić. 7. Hrech baranić. 8. Hrechu nie karać. 9. Na hrech zamaŭčać.

Apošnija rečy, jakija zaŭsiody treba pomnić.

Śmierć—Sud—Nieba—Piekła.

Chryścijanskaje prywitańnie.

—Pachwalony Jezus Chrystus.
— Na wieki wiečnyja. Amen.

Č a ś ć II.
M A L I T W Y.

MALITWY RANIŠNIJA.

Jak dzień začnieš, tak jaho i skončyš. Cani žyćcio swajo, cani kožnuju chwilinku. Kožnaja chwilina dana nam Boham z łaski. Boh daŭ nam čas da naprawy złoha, što ŭ nas i z nas. Marnawańnie času, heta—hrech. Začni dzień malitwaj, choć i karotkaj, ale z serca idučaj. Zmowiŭšy paciery naranicy, kali maješ čas i achwotu, možaš adčytać jašče i hetyja malitwy.

† *U imia Ajca i Syna i Ducha Św. Amen.*

Malitwa.

O Boža, nie adkažy mnie Twaich daraŭ niabiesnych. O Boža, daruj mnie toje, što sahrašyŭ ja dumkaj, słowam, abo ŭčynkam. Barani mianie ad maładušnaści i zakamianiełaści serca. Wybaŭ mianie ad usialakaj hrachowaj pakusy. O Boža, aświaci majo serca, zahidžanaje drennym pačućciom. O Boža, ja hrešny čaławiek, a Ty Boh milaściwy: Ty znaješ maju słabaść — zžalsia nada mnoj. O Boža, pašli mnie na pomač Twaju łasku — prasłaŭlaci światoje Imia Twajo!

O Chryste Jezu, Zbaŭca moj! Upišy mianie, słuhu Twajho, u knihu žyćcia i daj mnie śmierć ščaśliwuju. Boža moj, choć dahetul nie zrabiŭ ja ničoha dobraha prad Taboj, Ty ŭspamažy mianie łaskaj swajej zrabici pačatak dobraha. O Boža, pakrapi majo serca rasoju łaski Twa-

jej. O Waładaru nieba i ziamli, pomni mianie hrešnaha słuhu swajhó ŭ waładarstwie Twaim!

O Boža, pryjmi mianie, bo ja kajusia. Nie adstupajsia ad mianie. Nia daj mnie ŭ propaść zloha zwalicisia. O Boža, daj mnie ślozy pakuty i pamiać na śmierć. Daj mnie cnoty pakory, čystaty, posłuchu. Daj mnie ciarpliwaść, wialikadušnaść, łahodnaść. O Boža, zalažy ŭ-wa mnie fundamant dobraha i strach prad Taboj u sercy maim. Niachaj budu ja zdatnym lubici Ciabie z celaha serca i čynici zaŭsiody wolu Twaju. Barani mianie ad ludziej sapsutych, ad duchaŭ niačystych, ad zloha pažadańnia. Boža moj, Ty ŭsio robiš pawodle swajej woli pradwiečnaj: niachaj-ža wola Twaja spoŭnicca nada mnoj hrešnym. O, budź bahasłaŭleny na wieki. Amen. *)

Akty wiery, nadziei i lubowi.

Boža moj, wieru najmacniej wa ŭsio toje, što Ty abjawiŭ i praz Kaścioł światy padaŭ nam da wiery. U wiery hetaj chaču žyć i pamierci i ŭsim sercam dziakuju Tabie, što mianie abdaryŭ hetaj cnotaj. — O Boža, pawialičwaj u-wa mnie wieru!

Maju nadzieju ŭ Tabie, o Boža, i ŭ niazmiennaj dabracie Twajej, što dasi mnie ŭsie łaski, jakija patrebny da žyćcia i da zbaŭleńnia dušy majej. Maju nadzieju, bo Ty sam, o Boža, abiacaŭ heta i wierna wypaŭniaješ swaje abiacańni. — Boža, paćwiardžaj mianie ŭ hetaj nadziei!

Boža najlepšy! Miluju Ciabie ŭsiej majeju istotaj i nad usio čysta, a z lubowi da Ciabie miłuju i bližniaha majho, jak samoha siabie. Žaleju ščyra, što hrešačy pastupiŭ niaraz prociŭ Twajej lubowi.—O Boža, zapalwaj u-wa mnie štoraz haračejšy ahoń Twajej lubowi.

*) Z tworaŭ św. Jana Chryzostama.

Achwiarawańnie Bohu siabie i ŭsiaho swajho.

Achwiaruju Tabie, Boža, siabie samoha i ŭsio, što maju — abo lepš — usio, što ad Ciabie maju, bo Twajo jość usio, što maju i što mieć mahu. Achwiaruju Tabie ŭsio, što siahońnia, zaŭtra i praz usio žyćcio majo budu dumać, hawaryć, rabić i ciarpieć. Achwiaruju cieła i dušu maju z usimi ich uladami i ŭčynkami na čas i na wiečnaść.

Malitwa św. Bernarda da Najśw. Dziewy Maryi.

Pomni, o Najmilaściwiejšaja Dziewa Maryja, što ad wieku niačuwana, kab toj, chto da Twajej abarony ŭciakaje i Twajej pomačy prosić, byŭ Taboju apuščany. Za hetaj nadziejaj idučy, o Dziewa nad Dziewy, Maci Božaja, kliču Ciabie ŭ majej niadoli i jak hrešnik šukaju Twajho źlitawańnia. O, Maci Pradwiečnaha Słowa, nia ŭzhardź maleńniem maim, ale pryjmi jaho łaskawa! Amen.

Malitwa da Anioła-Straža.

Aniele Božy, Wartaŭničy moj, mianie addanaha Tabie wolaj

Najwyšejšaha, aświaci, kiruj i bieraży ad błahoha. Amen.

* * *

Chwała Ajcu i Synu i Duchu światomu:

Jak było spradwieku, ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečnyja. Amen. †

MALITWY WIAČORNYJA.

Kančajučy dzień, zhawary pacіery, tak jak i naranicy, a pośle možaš adčytać takija malitwy:

Malitwa.

Panie Boža ŭsiomocny, wieru, što Ty jość tut i na kožnym miescy. Kłaniajusia Tabie i chaču Ciabie miławać nad usio na świecie.

Dziakuju Tabie za ŭsie łaski, jakija Ty mnie siońnia daŭ, nia hledziačy na maju niahodnaść. Dziakuju za zdaroŭje, siłu da pracy, dziakuju za jadu i pićcio i za ŭsie razam Twaje łaski, katorych moža nia znaju abo nie razumieju, dziakuju za ŭsio heta praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Boža ŭsiowiedajučy, Ty świetłaść dušy i rozumu majho, aświaci rozum moj i pamažy majej pamiaci, kab ja dobra paznaŭ i prypomniŭ, čym Ciabie, Ojča najlepšy, zahniawiŭ siahońnia; daj sercu majmu praŭdziwy žal za hrachi maje, daj silnuju wolu, kab, pastanawiŭšy paprawicca, wytrywaŭ ja ŭ dobrym až da apošniaj chwiliny žyćcia majho.

Tut zrabi karotki rachunak sumleńnia: ci nie marnawaŭ dnia, ci nia skryŭdziŭ kaho, ci nie zhrašyŭ procіŭ Boha jakim słowam hidkim, abo myślaj niahodnaj, abo ŭčynkam škodnym. Kali tak było, kajsia ščyra i pastanawi, što zaŭtra budzieš lepšym. Kali Boh pazwoliŭ tabie zrabić što dobraje, padziakuj Jamu i nie chwalisia nikomu. Potym adčytaj:

Psalm 50.

Zžalsia nada mnoiu, Boža, pawodle wialikaha miłaserdzia Twajho.

A pa mnahacie źmiławańniaŭ Twaich satry niaprawatu maju.

Najbolš abmyj mianie z nieprawaty majej i z hrechu majho ačyści mianie.

Bo nieprawatu maju ja znaju, a hrech moj proci mianie zaŭsiody.

Tabie Adzinamu ja zhrašyŭ i zło prad Taboj učyniŭ, kab akazaŭsia Ty sprawiadliwym u słowach swaich i pieramoh, kali Ciabie asudžajuć.

Bo woś ja ŭ nieprawotach začaty i ŭ hrachu začała mianie maci maja.

Bo woś Ty praŭdu palubiŭ; niaznanaje i tajnaje mudraści Twajej abjawiŭ mnie.

Akrapi mianie hizopam i ačyščan budu; abmyj mianie i nad śnieh bialejšym stanu.

Słuchu majmu daj radaść i wiasielle i ŭzradujucca panižanyja kości.

Adwiarni twar Twoj ad hrachoŭ maich i satry ŭsie nieprawoty maie.

Serca čystaje stwary ŭ-wa mnie, Boža, a ducha prostaha adnawi ŭ nutroch maich.

Nie adkidaj mianie ad abličča swajho i Ducha Twajho światoha nie adbiraj ad mianie.

Wiarni mnie radaść zbaŭleńnia Twajho i ducham waładarnym ućwiardzi mianie.

Budu niawiernych nawučać daroh Twaich i biazbožnyja da Ciabie nawiernucca.

Wybawi mianie ad krywawych dziel, Boža, Boža zbaŭleńnia majho: i budzie sławić jazyk moj sprawiadliwaść Twaju.

Panie, adčyni huby maje: wusny maje buduć apawiaščać chwału Twaju.

Bo kali-b Ty chacieŭ achwiary, ja peŭr daŭ-by; ale z achwiaraŭ rad Ty nia budzieš.

Achwiara Bohu duch pakutny; serca zbalełym i pakornym, Boža, nia ŭzhardziš.

Paščaśliŭ, Boža, z dobraj woli Twajej Syjonu, kab byli zbudawany ścieny Jeruzalimu.

Tady prymieš achwiary sprawiadliwaści, dary i žertwy; tady pałožac na ŭtar Twoj cialat.

Chwała Ajcu i Synu i Duchu Św. jak było spradwieku ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečnyja. Amen.

Malitwa da Najśw. Dziewy Maryi.

O, Dziewa Pračystaja, Maci Jezusa, maja Zastupnica łaskawaja! Parućajusia Twajej apiecy i celaj istotaj maj addajusia Tabie. Barani mianie, dobraja Matuchna, ad pakusaŭ šatana i cialesnaj napaści i wyprasi łasku ŭ Najmilejšaha Syna ahladaci i sławici Boha na wieki wiečnyja.

* * *

Świataja Maci Zbawiciela Boha,
Jak budu spaci, ścierȧžy ad złoha,
I moj Patronie, Storažu Aniele,
Budźcie ŭ abaronie pry dušy i ciele.

Malačysia, uspomni i ab tych, jakija adyjšli ŭžo z hetaha świetu, a jakija byli na hetym świecie dla ciabie darahija. Moža malitwa twaja dla ich patrebna.

Malitwa za pamioršych

Miej žlitawańnie, o Boža, nad dušami maich baćkoŭ, bratoŭ, siostraŭ, swajakoŭ i nad dušami tych, što zyjšli z hetaha świetu ŭ nadziei na žyćcio wiečnaje. Wiečny supakoj daj im, o Panie, a świało biazustannaje niachaj im świecić; niachaj supačywajuć na wieki. Amen.

Anioł Panski.

Anioł Panski abwieściŭ Dziewie Maryi i začała z Ducha Światoha.

Prywitana budź, Maryja, poŭnaja łaski, Pan z Taboju, bahasłaŭlena Ty miž žančynaŭ i bahasłaŭlen płod łońnia Twajho, Jezus. Świataja Maryja, Maci Boža, malisia za nas hrešnych ciapier i ŭ časinu śmierci našaj. Amen.

Woś-ža ja sluha majho Pana, niachaj mnie staniecca pawodle Twajho słowa.

Prywitana budź i h. d.

A Słowa stałasia cielam i prabywała pamiž nami.

Prywitana budź i h. d.

Wiečny supakoj daj im, Panie, a świetlaść biazustannaja niachaj im świecić. Amen.

(Paŭtarajecca try razy).

RAZMYŠLEŃNI NA KOŽNY DZIEŃ TYDNIA.

Dobra zrobiš, moj mily Bracie, kali myśl swaju na't kožnaha dnia zrańnia — abo i źwiečara — skupaješ u čystaj krynicy praŭdy Božaje. Pry razmyšleńni, kab jano bylo dušy twajej karysnym, zbudzi spakojnym, ale mocnym aktam woli ŭslu swaju tworčaść, kab addać Bohu čeść wysokaj dumkaju, čystym pačućciom, žywym slowam. Tuju myśl, što razbudzić silniej duch twoj, zapamiataj na cely dzień, kab uściaž być čujnym i pracawitym.

Niadziela.

RAZMYŠLEŃNIE AB TRYWAŁAŚCI DUŠY.

Zasnowa.

Prypomni sabie, što Boh — Istota Wiečnaja, Usiomocnaja— widzić usie tajnicy dušy twajej. Budź pakornym prad mahutnaściaj Jaho. Kajsia, kali byŭ niawierny woli Jahonaj. Swaju kwoluju malitwu achwiaruj dziela Jaho chwaly,—prosiačy, kab dala karyść dušy twajej.

Źmiest.

1. Boh, Tworca Pradwiečny, aktam woli swajej pryzwaŭ mianie da bytawańnia, nadzialajučy padabienstwam da Siabie:

dajeć mnie wolu — žyć;
rozum — zdabywaci praŭdu;
serca — lubici dabro i charastwo.

Niezaležnaj wolaj swajej ja maju adbić na sabie wobraz Božy, zakrapić jaho: upadobnicca žyćciom swaim Bohu. Dapamoža mnie ŭ hetym Syn Božy, Chrystus, katory źjaŭlajecca daskanalnym uzoram čalawieka, što jadnaje ŭ sabie boskuju i ludzkuju naturu ŭ wadnej asobie Boha-Čalawieka.

2. Boh, udzieržywajučy mianie pry bycie, dajeć wiečnuju trywałaś dušy majej: nieśmiarotnaść. Ad mianie zaležyć—być wiečna ščaśliwym na ŭłońni Božym, abo wiečna razłučanym z metaju cei ha žyćcia majho. Sam ja žyćciom swaim zapišu siabie ŭ lik aniołaŭ, abo šatanaŭ. Tak dyktujuć nam usie abjawy Božyja i pračućcic celaha rodu ludzkoha.

3. Što kaža ŭ hetaj sprawie rozum ludzki i Duch Božy? Čalawiek žywieć na świecie, kab dajści žyćcia Božaha. Patoje Boh stwaryŭ i aniołaŭ, daŭšy im čas proby. Tolki im u adwiečnaj Prazornaści swajej nia daŭ pa ŭpadku adkupleńnia. Bo čym wyšejšy ŭźlot, tym nižejšy ŭpad. Jakža ščaśliwy čalawiek, što pačuŭ słowa Praŭdy adwiečnaj: „Chto wieryć u mianie, chacia-by i pamior, žyć budzie... Ja jość uskrašeńnie i žyćcio".

Refleksija.

Jaki moj pahlad na žyćcio wiečnaje i čamu ja tak ab hetym dumać bajusia: hdzie pryčyna? Boža, pryjdzi mnie na pomač!

Wywad.

„Niespakojnaje serca majo, o Boža
„Až pokul znojdzie spačyn na ŭłońni Twaim.

Paniadziełak.

AB PRAWIE STAROHA I NOWAHA ZAKONU.

„Sapraŭdy kažu wam: kali sprawiadliwaść waša nia budzie bolšaju, jak wučonych i faryzejaŭ, nia ŭwojdziecie ŭ wadarstwa niabiesnaje". (*Mat. 5*).

Prawa asoby: žyćcio.

1. Wy čuli, što skazana ŭ Starym Zakonie: „Nie zabiwaj; a chto-b zabiŭ, taho čakaje sud". A Ja wam kažu, što kožny, chto hniewajecca na brata swajho, taho čakaje sud; a chto-by skazaŭ bratu swajmu: „niahodnik", taho čakaje Najwyšejšy Trybunał; a chto-b skazaŭ: „biazbožnik", taho čakaje piekla ahniowaje. Kali woś pryniasieš achwiaru na aŭtar, a tam prypomniš sabie, što brat twoj maje niešta proci ciabie, pakiń tam prad aŭtaram achwiaru swaju, a jdzi pahadzisia pierš z bratam swaim, a tady, wiarnuŭšysia, pałažy achwiaru swaju.

Prawa batunku razmnažeńnia.

2. Wy čuli, što skazana ŭ Starym Zakonie: „Nie čužałož". A Ja wam kažu, što kožny, chto prahawita hladzić na žančynu, užo sčužałožyŭ ŭ sercy swaim... Skazana tak ža: „Chto choča addalić žonku swaju, niachaj jej daść list razwodny". A Ja wam kažu: z wyniatkam raspusty, kožny, chto-b addaliŭ žonku swaju, stajecca pryčynaj jaje čužałožnaści; a chto-b z addalenaj ažaniŭsia — čužałožnik.

Prawa adnosna praŭdy.

3. Wy čuli tak-ža, što skazana ŭ Starym Zakonie: „Nie prysiahaj fałšywa". A Ja wam kažu: susim nie prysiahajcie: — ani na nieba, bo jano tron Boha, ani na ziamlu, bo jana padnožža noh Jahonych; ani na Jeruzalim, bo jość miestam wialikaha Wаładara; ani na hаłaŭ swaju nie prysiahaj, bo nia možaš walaska adnaho biełym učynici, abo čornym. Ale mowa waša niachaj budzie „tak, tak" — abo „nie, nie".

Prawa adnosna bramady.

4. Wy čuli, što skazana: „Woka za woka, a zub za zub". A Ja wam kažu: Nie supraciŭlajciesia ziomu; ale kali chto ŭderyć ciabie ŭ prawuju ščaku, nastaŭ i lewuju; a chto-b dziela saročki chacieŭ wadzić ciabie pa sudoch, adstupi jamu i wopratku; a chto-by prymušaŭ ciabie na tysiaču šahoŭ, idzi z im i dalej. Wy čuli, što skazana: „Lubi bližniaha swajho, a miej u nienawiści woraha swajho". A Ja wam kažu: Lubiecie worahaŭ wašych, rabiecie dabro tym, chto was nienawidzić, i maleciesia za tych, što was prašledujuć i źniewažajuć.

Nia sudziecie, kab samym nia być sudžanymi. — Nia kidajcie taho, što światoje, sabakam; a perłaŭ wašych prad świńmi, kab nie patаptali nahami swaimi. — Rabiecie druhim toje, što chočacie, kab wam rabili.

U hetym uwieś Zakon i Praroctwy.

Aŭtorak.

AB ČYSTAJ MYSLI I DOBRAJ WOLI.

(Tamaš a Kempis).

1. Na dwuch kryllach uznosicca čaławiek nad hetym świe-

tam: prawatoj dy čystatoj. Prawata maje być u chacieńni, čystata ŭ pačuwańni. Prawata imkniecca da Boha, čystata znachodzić Jaho i radujecca. Nijakaja sprawa nia budzie tabie ciažkaja, pakul budzieš swabodnym ad hrešnych nachilaŭ. Kali da ničoha inšaha, jak tolki, kab byŭ ty mily Bohu dy karysny bližniamu, nia budzieš imknucca dy šukaci—tady ŭnutranaju swabodaju budzieš karystacca. Kali-b serca twajo bylo prostaje, tady ŭsieńkija twory byli-b lustram žyćcia i knihaju światoje nawuki. Niama tworu takoha maleńkaha dy blahieńkaha, jaki nia wykazwaŭ-by dabratu Boha.

2. Kali-b ty ŭ samym sabie byŭ dobry i čysty, tady lohka ŭsio bačyŭ-by dy razumieŭ. Čystaje serca nieba i piekla pranikaje. Kožny sudzić ab rečach jaŭnych tak, jaki sam jość u sercy. Kali jość sapraŭdy radaść na ziamli, dyk maje jaje čalawiek čystaha serca. I kali dzie jość turbota i zlybiada, najlepš wiedaje heta blahoje sumleńnie. Jak žaleza ŭ ahni hublaje iržu, a pačynaje zihacieć i robicca čystym — tak i čalawiek, kali ŭsim sercam da Boha žwierniecca — kidaje swaje zahany i susim pieramianiajecca.

3. Kali čalawiek pačynaje stynuć, tady palochajecca na't maleńkaje raboty i achwotna pryjmaje zmannyja radaści. Kali-ž pačynaje sucelna siabie pieramahać i mužna jści šlacham Božym, tady mala zważaje na toje, što raniej maniłasia jamu być nadta ciažkim.

Sierada.

JAK MOŽNA ATRYMACCA Ŭ DOBRYM NAMIERY.

(Rodryclus).

1. Žyćcia duchowaha nastaŭniki woś jakim pryraŭnańniem pakazwajuć, jak swaje sprawy štoraz daskanalniej spaŭniać patrapim. Fizyk paznaječ wyhlad i rażmier reča˘ nie žwiartajučy ŭwahi na ich istotu, bo choć-by istota byla najwartaŭniejšaj, nia žmienić ich dziejańnia. Našym abawiazkam: šukać zasiudy woli Božaj; nie zważajma na pradmiet učynkaŭ našych, bo ŭsioroŭna, ci nam hetki, ci inšy zahad dany; ważna, kab wolu Božuju adhadać i spoŭnić jaje ŭsludy i zaŭsiody. Światy Bazyl z słoŭ św. Paŭla wywodzić takuju nawuku: „Žyćcio i ŭsie sprawy chryścijanina adnu metu majuć — chwalu Boha". — Ci jaścio, ci pjacio, ci što inšaje robicie — usio dziela chwały Božaje.

2. Zbaŭca Jezus strudžany prysieŭ la studni Jakuba, a wučni pajšli pa ježu ŭ miesta. Jak wiarnulisia, zna[illegible]i Jaho ŭ hutarcy z samarankaj. Skazali Jamu: „Rabbi, ježi". A Jon adkazaŭ: „Maju Ja ježu na spažywańnie, ab jakoj wy nia wiedajecie". H[illegible]waryli tady wučni pamiž saboju: „Abo Jamu chto prynios jeści?" Nie, ale paslchajcie: „Maja ježa—kaža Chrystus—spaŭniaci wolu Taho, chto paslaŭ Mianie". Chaj-ža i dla ciabie ježaj takoju budzie wola Božaja. Ci wučyšsia, ci druhich wučyš: nia šukaj pr[illegible]emnaści ŭ samym zdabywańni na-

wuki, abo ŭ nawučańni, ale niachaj spažywam twaim služyć taja radaść, što ŭ-wa ŭsimčysta spaŭniaješ wolu Boha. Taksama i ŭ zaniaćciach chatnich: ci šyješ, ci dahladaješ chworych, ci kala haspadarki pracuješ — maješ takuju samuju zasluhu, jak i tyja, što wučać, abo ŭradujuć, bo ŭsie roŭna wolu Božuju spaŭniajuć. I ŭ sercy i na wu iach mieć treba zaŭsiody takija slowy: „O Boža, rablu heta dla Ciabie, dziela Twajej chwaly, dziela spadabańnia Twajho". Budźma wiernymi takomu prakanańniu, a ŭ kancy ŭsio spoŭnić pa..apim. „Z dobraj wolaj služačy Bohu, a nia ludziam", budziem radawacca, bo wolu Boha luba spaŭniaci.

Čaćwier.

AB APOŠNIAJ WIAČERY.

(Pawodle Ew...elii).

1. Pierad dniom światoj Paschi, wiedajučy Jezus, što nadyjšla hadzina Jaho, kab pierajści z hetaha świetu da Ajca: umilawaŭšy swaich, što byli na świecie, da kančatku ich umilawaŭ. Kali-ž pryjšla hadzina, zaniaŭ miesca za stalom i dwanaccać apostalaŭ z im. I skazaŭ im: „Pažadańniem wialikim žadaŭ Ja hetu Paschu spažywać z wami, pierš čym ciarpieć budu". Pašla naliwaje wady ŭ načyńnie i začynaje myć nohi wučniam. Zasieŭšy iznoŭ za stalom, pramowiŭ da ich: „Wiedajecie, što ŭčyniŭ Ja wam? Wy mianie nazywajecie Wučycielem i Panam, i dobra kažacie, bo tak jość. Kali woś Ja, Pan i Wučyciel, abmyŭ nohi wašy, to i wy pawinny adzin druhomu nohi abmywaci. Prykladam paslužyŭ wam, kab padobna, jak Ja ŭčyniŭ wam, tak i wy čynili".

2. Pad kaniec wiačery ŭziaŭ Jezus chleb, dziakawaŭ, bahaslawiŭ, lamaŭ i dawaŭ wučniam swaim, kažučy: „Biarecie i ježcie, bo hetaje jość ciela majo". Potym uziaŭ kielich z winom, učyniŭ padziaku, bahaslawiŭ jaho i daŭ im, kažučy: „Biarecie i piecie z hetaha ŭsie, bo hetaja jość kroŭ maja Nowaha Zakonu, jakaja budzie pralita za was za mnohich na adpuščeńnie hrachoŭ. Heta čyniecie na maju pamiatku".

3. Jezus na wiačery ŭzrušany ducham, zajawiŭ apostalam: „Šapraŭdy kažu wam: adzin z was mianie wydaść". Hlanuli ŭsie adzin na druhoha ŭ sumniwie, ab kim haworyć i strywožanyja wielmi pačali pytacca: „Niaŭžo ja, Panie?" A Jon adkazaŭ św. Janu: „Toj, kamu ja pamaknuŭšy dam chleb. Syn Čalawiečy idzie, praŭda, pawodle taho, što ab Im napisana; ale hora tamu čalawieku, praz katoraha Syn Čalawiečy budzie wydany, lepiej bylo-b jamu, kab jon na świet nie radziŭsia"...

Piatnica.

AB ACHWIARY IMŠY ŚWIATOJ.

(Z piśmaŭ św. Jana Wjanneja).

1. „Ad uschodu sonca až da zachodu wialikaje imia majo miž narodaŭ: a na kožnym miescy paświačajecca imieńniu maj-

mu Achwiara čystaja, bo wialikaje jość Imia majo miž narodaŭ — kaža Boh". Slowy hety praroka Malachija najwyraźliwiej tasujucca da času chryścijanstwa. I sapraŭdy, ad času Wybaŭleńnia ziamla celaja jość światyniaj, u katoraj adbywajecca zaŭslody Achwiara Kalwaryi, uznoŭlenaja praz tysiačy achwiarnikaŭ na čeść Najwyšejšaha. Heta achwiara tak niawysloŭna čystaja, daskanalnaja, što maje swaju wartaść nawat tady, kali spraŭlajuć jaje ruki niahodnyja. Jezus stanowicca na miesca ludziej hrešnych, kab addać Bohu čeść naležnuju Jaho Majestatu i wymalić jaho milaściwaść. Achwiara świataja na aŭtary jość tej samaj Achwiaraj, katoraja adbylasia raz u Wialikuju Piatnicu na Kalwaryi. Celaja rožnica jość u tym, što na Kalwaryi Jezus Chrystus achwiarawaŭsia sposabam widomym — heta značyć, što hetu Achwiaru bačyli wačami ciela i što kroŭ tam byla pralita. U Imšy św. Jezus Chrystus achwiarujecca rukami duchoŭnika, sposabam niawidomym i niakrywawym.

2. Čalawiek, twor Božy, pawinien mieć wialikuju padziačnaść za byt swoj i za ŭslo, čym waladaje; a jznoŭ kožny hrešnik abawiazan da achwiary pakutnaj. I zatoje ŭ Starym Zakonie kožnaha dnia skladalasia mnoha achwiaraŭ Bohu. Ale henyja achwiary z žywioly nie mahli mieć naležnaha naznačeńnia: Bohu ad čalawieka patrebna byla Achwiara mnoha čyściejšaja i samoj siabie świedamaja. Hetaj Achwiaraj, što moža zdawolić Božaje damahańnie, jość sam Jezus Chrystus, Boh roŭny Ajcu, — čalawiek padobny da nas. Jon heta štodzień achwiarujecca na aŭtaroch našych tak, jak kaliści achwiarawaŭsia na Kalwaryi. Praz heta achwiarawańnie samoha siabie Jezus Chrystus, Pan naš, addaje Bohu čeść, katoraje naležycca Stworcy ad tworaŭ i wyplačwaje Jamu za hrachi ludzkija. Jezus Chrystus, staŭšysia pasiarednikam miž Boham i ludźmi, praz Achwiaru swaju wyprašwaje nam usie patrebnyja laski, a jak achwiara padziačnaja, addaje Bohu padziaku, katoraja Jamu ad nas naležycca.

3. Chočaš paniaćcie mieci ab Imšy św.? Adkažu tabie slawami św. Jana Chryzostama: „Imša raduje cely dwor niabiesny, prynosić patolle ŭsim dušam čyscowym, ssylaje na ziamlu ŭsie bahaslaŭleńnia, daje Bohu bolej pašany, čym usie ciarpieńni mučanikaŭ, čym pakuta ŭsich pustyńnikaŭ, čym slozy žalu, wylityja ad pačatku świetu až da jaho kanca". Kali dachadzić budzieš pryčyny hetkaj wysokaj wartaści, to znojdzieš adkaz prosty: Imša św. jość Achwiaraj Boha samoha. Widziš z hetaha, što Imša św. maje wartaść biaźmiernuju.

Subota.

AB DZIEWIE MARYI I MACI BOŽAJ.
(Z adnaho nabožnaha piśmieńnika).

Kali dawaŭ Boh niekali zahad być čalawieku sprawiadliwym, jak sam sprawiadliwym jość, moh čalawiek žalicca: Pa-

nie, jak-ža mahu ja naśledawać Ciabie ŭ sprawiadliwaści, kali nia widžu Ciabie, a žyćcia nia znaju Twajho? Byccam adkazwajučy na hety zakid, Boh Syna swajho na ziamlu prysłaŭ, kab Jon, pryniaŭšy naturu ludzkuju, žyŭ miž ludziej i staŭsia im uzoram žyćcia. Ale i ciapier čaławiek moh narakać: Ach, Boža, dziakuju Tabie za ŭzor žyćcia, katory daŭ mnie ŭ asobie Chrystusa Syna Twajho, ale-ž ci ja ždoleju naśledawać Jaho, kali Jon usiomocny i światy, a ja lichi i hrešny? I hetaj skarzie čaławieka Boh spahadaŭ, bo daŭ jamu ŭzor inšy, u katorym cnoty Chrystusa wyrazna značny: biez dadatku boskaści Chrystusawaj z adnaho boku, a sapsutaści našaj — z druhoha. Hetakim uzoram daskanalstwa jość Maryja, Dziewa Najświaciejšaja. Jana jość, kazaŭ-by, najwiarniejšym adbićcion Jezusa Chrysta. U Joj cnoty Chrystowy niezraŭnanym światłom świeciać. U światym Pisańni pišacca, što na pačatku stwaryŭ Boh dwa światły i ŭstanawiŭ ich na firmamencie nieba, „kab świacili nad ziamloj i dzialili świetłaść ad ciemry"; światło bolšaje nazwana soncam, a mienšaje miesiacam. I ŭ świecie duchowym, u kaściele ducha, widzim światły dwa pad łonyja: sonca, heta — Jezus Chrystus, miesiac — Dziewa Maryja. Sonca maje światło swajo ŭłasnaje, miesiac biare jaho ad sonca; Chrystus Sam z Siabie świetłaść; a Maryja światło swajo — łasku, świataść, chwału — biare z Chrystusa. Sonca nia tolki świecić, ale i hrejeć; miesiac tolki świecić; padobna Chrystus — i zbaŭlaje i sudzić; Maryja zbaŭlaci tolki pamahaje. Charošy sonca kasuli, ale zašmat silny na słabyja wočy; naadwarot — światło miesiaca, choć nia tak jasnaje, ale dla woka milejšaje. Pryhožy cnoty Chrystusa, ale dla słabaści našaj nia tak dastupny, bo heta cnoty Boha-Čaławieka; nie raŭnujucca da ich swajej jasnaściu cnoty Maryi, ale zatoje bolej padchodziać słabaści našaj. Nakaniec, jak miesiac światłom swaim najbolš blizki da sonca i hetak maje pieršaje miesca miž usimi zorami, tak Maryja świetłaściaj swajej da Chrystusa najpadabniejšaja i ŭsich światych pierawyššaje; što ŭ światych było daskanalnaje, toje ŭ Maryi było mnoha daskanalniejšym. U Joj jaśnieje ciarpliwaść Hioba, moc Majsieja, wiera Abrahama, čystata Jazepa, pakora Dawida, rozum Salamona, nabožnaść Haljaša, dziawočaść niawinnych, mužnaść niesprawiadliwa mučanych, haračaść apostalskaja, mudraść ajcoŭ światych, achwiarnaść pakutnikaŭ Božych. Jana jość najdaskanalniejšym tworam Boha. I tak być pawinna, bo Jana wybrana była Matkaj Syna Božaha. Jakoje-ž, pytaju, moža być charastwo, jakaja cnota, jakoje daskanalstwa, jakaja łaska, jakaja chwała, katoraja nie naležycca Božaj Matuchnie-Maryi? Jak možaš, tak slaŭ Jaje. Adnak jašče wyšejšaj sławy hodna heta Pračystaja Dziewa nad Dziewy!

MALITWY ŚWIATOČNYJA.

Świata służyć adpačynkam dušy i cieła. U adpačynku nabirajem świežych sił. Siłaj ducha — malitwa. Siłaj cieła — dobraja strawa, pawietra, sonca. Świata starajsia tak prawilašci, kab duch twoj nabraŭ świežaj achwoty da służby Božaj, a cieła da pracy budniaj. Treba światam malicisia lepiej i bolš, kab uprasić łaski ŭ Boha na tydzień cely. Treba i zabawicca razumna, kab raźwiesialicisia i zabyc štodzienny trud. Kali ty zdaroŭ—pomni, što maješ abawiazak słuchać Imšy św., a kali nia možaš pajści da kaściola, pamalisia ŭ chacie padčas nabaženstwa. Možaš naprykład admowić ražaniec, abo litaniju jakuju, abo razmyšleńnie adprawić, abo pabožna i razważna adčytać malitwy imšalnyja, jakija tut padajom i daŭžejšyja, abapiortyja na Liturhii (h. zn. na tychsamych malitwach, jakija adhawarwaje ksiondz wa Imšy św.) i [illegible]raciejšyja, abapiortyja na razmyšleńni tajnicaŭ Imšy św.

Budučy ŭ kaściele na Imšy św., uważaj, što dziejecca pry aŭtary, jakaja častka Imšy św. adpraŭlajecca. Imša św. dzielicca na 3 čašci: 1) pryhatawańnie da Imšy, 2) samaja Imša i 3) zakančeńnie. Pryhatawańnie da Imšy (daŭniej imša katechumenaŭ) składajecca z čytańnia psalmaŭ, św. Pisańnia i malitwaŭ i trywaje ad pačatku Imšy až da achwiarawańnia; samaja Imša — heta jość achwiara Syna Božaha i maje try haloŭnyja častki: achwiarawańnie, kansekracyju (padniasieńnie) i kamuniju. Paśla kamunii da kanca — heta jość zakančeńnie Imšy. Paśla Imšy adbywajucca časam tak zw. dadatkowyja nabaženstwy, jak „Światy Boža“, bahasławienstwa Najświaciejšym Sakramentam i inšyja.

Padčaš Imšy św. uważaj na znaki, jakija dajucca ad aŭtara zwanočkam, kab moh spaściarahčy haloŭnyja častki samaj Imšy św.: achwiarawańnie, konsekracyju i kamuniju.

MALITWY PADČAS IMŠY ŚW.

(uziatyja z Liturhii).

Intencyja pierad Imšoj św.

Usiomahutny wiečny Boža! Achwiaruju Tabie hetu Imšu św., kab addać Tabie naležnuju čeść i chwału kab prasić u Ciabie łask patrebnych dla ŭsiaho Kaściola Światoha, dla našaha narodu i dla nas samych; kab padziakawać Tabie za ŭsie dary, jakimi Ty abdaryŭ nas i ŭsio čaławiectwa, a tak-ža kab pieraprasić Ciabie za ŭsie swaje hrachi i prawiny.

Pradwiečny Ojča, Boža moji Chaču wysłuchać hetaj Imšy św. z najbolšaj uwahaj i nabožnaściaj, bo wiedaju, što heta jość biaskroŭnaja achwiara Syna Twajho. Niekali, wisiačy na kryžy, Jon praliŭ kroŭ swaju, achwiarujučysia za nas hrešnych, taksama i ciapier, na hetym aŭtary, sposabam biaskroŭnym achwiarujecca za nas. Pryjmi-ž, Ojča pradwiečny, hetuju achwiaru Syna Twajho za nas i za dušy čyscowyja *(tut uspomni, za kaho i na jakuju intencyju ty achwiaruješ hetuju Imšu św., za żywych ci za pamioršych).* Daj mnie, Boža, patrebnuju łasku, kab ja moh naležna wysłuchać hetaj Imšy św., bieražy mianie ad usiaho niepatrebnaha i hrešnaha i budź u maich dumkach u časie hetaha nabaženstwa.

Wiedaju, Boža moj, što ja hrešny i niawarty, kab prybližycca da aŭtara Twajho, ale wiedaju tak-ža, što Ty možaš mianie ačyścić, kali ja ščyra pakajusia za hrachi maje i nawiarnusia da Ciabie.

Boža, budź miłaściwy mnie hrešnamu!

I. PRYHATAWAŃNIE DA IMŠY ŚW.

Malitwy pierad stupieńniami aŭtara.

† U imia Ajca i Syna i Ducha Światoha. Amen.

Uwajdu da aŭtara Božaha, da Boha, što raźwieslalaje moladaść maju.

Sudzi mianie, Boža, i raźblary sprawu maju z nieświatym narodam, ad čalawieka niahodnaha i zdradliwaha wyrwi mianie. Bo Ty jość Boh, moc maje, čamu-ž Ty mianie adkinuŭ, i čamu chadžu sumny, kali ździekujecca nada mnoju worah? Wyšli świalto Twajo i praŭdu Twaju: jany mianie pawiaduć i zawiaduć na haru Twaju światuju i ŭ sialiby Twaje.

Uwajdu da aŭtara Božaha, da Boha, što raźwiesialaje moladaść maju.

Budu slawić Ciabie na cytry, Boža, Boža moj: čamu sumnaja duša maja i čamu mianie trywožyš? Miej nadzieju ŭ Boha, bo jašče budu Jamu slawić, Jon zbaŭleńnie majo i Boh moj! Chwala Ajcu i Synu i Duchu Światomu, jak bylo spradwieku, ciapier i zaŭsiody i nawieki wiečnyja. Amen.

Uwajdu da aŭtara Božaha, da Boha, što raźwiesialaje moladaść maju.

Pomač našaja ŭ imieńni Pana, katory stwaryŭ nieba i ziamlu.

Spawiadajusia Bohu Ŭsiomahutnamu, bahaslaŭlenaj Maryi, zaŭsiody Dziewie, bahaslaŭlenamu Michalu Archanielu, bahaslaŭlenamu Janu Chryścicielu, światym apostalam Piatru i Paŭlu, usim światym i Tabie, Ojča, što zhrašyŭ wielmi dumkaj, slowam i čynam: maja wina, maja wina, maja nadta wialikaja wina! Dziela hetaha prašu bahaslaŭlenaj Maryi, zaŭsiody Dziewy, bahaslaŭlenaha Michala Archaniela, bahaslaŭlenaha Jana Chryściciela, światych apostalaŭ Piatra i Paŭla, usich światych i Ciabie, Ojča, kab malilisia za mianie da Pana Boha našaha.

Niachaj źlitujecca na nami Ŭsiomahutny Boh i adpuściŭšy hrachi našy, niachaj dawiadzie nas da žyćcia wiečnaha.

Darawańnie, razhrašeńnie i adpuščeńnie hrachoŭ našych niachaj nam daść Ŭsiomahutny i milaserny Pan. Amen.

Boža, Ty źwiarnuŭšysia ažywiš nas, i narod Twoj uzradujecca ŭ Tabie. Pakažy nam, Panie, milaserdzie Twajo, i daj nam zbaŭleńnie Twajo. Panie, pasluchaj malitwaŭ našych, i holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Prosim Ciabie, Panie, adyjmi ad nas niahodnaści našy, kab my da miesca Światoha Światych z čystym sercam uwajści zaslužyli. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen. Prosim Ciabie, Panie, praz zasluhi światych Twaich, katorych relikwii tut jość, i praz zasluhi usich światych, kab darawać mieŭ lasku ŭsie hrachi našy. Amen.

Introit i Kyrie elejson.

Budź bahaslaŭlenaj, świataja i nieraździelnaja Trojca; slawim jaje, bo jana ŭčynila z nami milaserdzie swajo. Panie Boža

Malitwa pierad stupieńniami aŭtara.

naš, jak dziŭnaje jość imia Twajo pa ŭsiej ziamli! Chwala Ajcu i Synu i Duchu Światomu, jak była spradwieku, ciapier i zaŭsiody i nawiekl wiečnyja Amen.

Panie, zžalsia nad nami
(try razy)
Chryste, zžalsia nad nami
(try razy)
Panie, zžalsia nad nami
(try razy).

Gloria in excelsis Deo.

(U dni žaloby i pakuty prapuskajecca).

Chwala na wyšyni Bohu, a na ziamli supakoj ludziam dobrajr wo... Chwalim Ciabie, bahasławim Ciabie, klaniajemsia Tabie, sławim Ciabie, dziakujem Tabie uziela wialikaj chwały Twajej. Panie Boža, Waładaru niabiesny, Boža Ojča ŭsiomahutny. Panie, Synie adzinarodny, Jezu Chryste, Panie Boža, Baranak Božy, Synie Ajca. Katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami. Katory znosiš hrachi świetu, pryjmi prośby našyja. Katory siadziš prawaruč Ajca, zžalsia nad nami. Bo Ty sam światy, Ty sam Pan, Ty sam Najwyšejšy, Jezu Chryste, z Ducham Światym u chwale Boha Ajca. Amen.

Malitwa zbornaja (kolekta).

Malemsia! Usiomahutny wiečny Boža, što słuham swaim daŭ praz praŭdziwuju wieru paznać chwału Światoj Trojcy i sławić jaje, daj nam, prosim Ciabie, kab my siłaj hetaj wiery pieramahli ŭsie pieraškody i mahli dajści da Ciabie ŭ waładarstwie niabiesnym.

Boža, što ŭmacniaješ tych, katoryja na Ciabie spadziajucca, uzhlań łaskawa na našy malitwy, a jak biez Ciabie ničoha nia moža našaja słabaść, tak padaj nam pomač łaski Twajej, kab my ŭ spaŭniańni Twaich prykazańniaŭ mahli Tabie spadabacca i achwotaj i pracaj našaj. Pryjmi łaskawa, prosim Ciabie, Panie, prośby Kaściola Twajho, kab, pieramohšy ŭsie praciŭnaści i zabłudžeńni, moh słužyć Tabie ŭ biaśpiečnaj wolnaści. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Lekcyja.

(Z I Piśma św. Jana 4, 8—21).

Darahija! U hetym prajawilasia luboŭ Božaja ŭ nas, što Boh Syna swajho pasłaŭ na świet, kab my žyli praz jaho. U hetym jość luboŭ: nie tamu, što my ŭzlubili Boha, ale što jon pieršy nas uzlubiŭ i pasłaŭ Syna swajho na ŭmilaściŭleńnie za hrachi našy. Darahija! Kali Boh tak uzlubiŭ nas, to i my pawinny lubić adzin druhoha...

Kali-b chto skazaŭ, što „ja lublu Boha", a nienawidzieŭ-by brata swajho, toj niepraŭdziwiec. Bo chto nia lubić brata swajho, katoraha bačyć, jak-ža moža lubić Boha, katoraha nia bačyć? I hetaje majem prykazańnie ad Boha, kab toj, chto lubić Boha, lubiŭ i brata swajho.

Hradual. Ja skazaŭ: Boža, zžalsia nada mnoju, azdarawi dušu maju, bo ja zhrašyŭ pierad Taboju.—Bahasłaŭleny, chto spahadaje biednamu i patrabujučamu, bo ŭ dzień zły paratuje jaho Pan.—Pačuj, Panie, słowy maje, zważ na hołas moj!

Malitwa pierad Ewanelijaj.

Ačyści serca majo i wusny maje, Usiomahutny Boža, i jak ačyściŭ wusny Izaija praroka ahnistym kamiancom, tak ačyści i mianie dziela łaskawaha milaserdzia Twajho, kab ja moh hodna abwiaščać Twaju światuju ewaneliju. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Ewanelija

(z św. Lukaša 6, 36—42).

U heny čas skazaŭ Jezus swaim wučniam: Budźcie milaserny, jak i Ajciec waš milaserny jość. Nia sudziecie i was nia buduć sudzić, adpuščajcie i wam adpuściać. Bo jakoju mieraj wy admierycie, takoju i wam admierać... Što ty widziš tresačku ŭ woku brata twajho, a palena u woku twaim nia widziš? Abo jak možaš skazać bratu twajmu: Daj, bracie, ja wyjmu tresačku z woka twajho, a sam nia widziš palena ŭ woku twaim. Krywadušnik, wykiń pierš palena z woka swajho, a tahdy pabačyš, jak wyniać tresačku z woka brata twajho!

Credo in unum Deum.

(Skład wiery, pryniaty na saborach u Nicej i Konstantynopali).

Wieru ŭ adnaho Boha, Ajca Usiomahutnaha, Twarca nieba i ziamli, usich rečaŭ widomych i niawidomych. I ŭ adnaho Pana Jezusa Chrysta, Syna Božaha adzinarodnaha i z Ajca zrodžanaha prad usimi wiakami, Boha z Boha, światlo sa światla, Boha praŭdziwaha z Boha praŭdziwaha, zrodžanaha nia stworanaha, suistotnaha Ajcu, praz katoraha ŭsio stworana. Katory dziela nas ludziej i dziela našaha zbaŭleńnia zyjšoŭ z nieba i ŭziaŭ cieła praz Ducha Światoha z Maryi Dziewy i staŭsia čaławiekam.

Ukryžawany tak-ža za nas pry Poncyju Pilatu, zamučany i pachawar . I ŭskros treciaha dnia pawodle Pisańniaŭ.

I ŭzyjšoŭ u nieba, siadzić prawaruč Ajca. I znoŭ maje pryjści z chwał ju sudzić žywych i pamioršych: jaho wáładarstwu nia bu 'zie kanca. I ŭ Ducha Światoha, Pana i Ažywiciela, katory ad Ajca i Syna pachodzić, katory z Ajcom i Synam razam pawažajecca i sławicca, katory hawaryŭ praz prarokaŭ. I ŭ adzin, światy, katalicki i apostalski Kaścioł. Wyznaju adzin chrost na adpuščeńnie hrachoŭ. I čakaju ŭskrašeńnia pamioršych i žyćcia pryšłaha wieku. Amen.

II. SAMAJA IMŠA ŚW. (ACHWIARA).

Achwiarawańnie chleba i wina

(Pieršy raz zwoniać).

Pryjmi, światy Ojča, Usiomahutny wiečny Boža, hetu pračystuju achwiaru, jakuju ja, niahodny sluha twoj, achwiaruju Tabie, Bohu majmu žywomu i praŭdziwamu, za niaźličonyja hrachi, i prastupki, i niadbajłaści maje, a tak-ža za ŭsich tut prysutnych i za ŭsich wiernych chryścijan, žywych i pamioršych, kab mnie i im pamahla jana da zbaŭleńnia na žyćcio wiečnaje. Amen.

Boža, katory hodnaść natury ludzkoj dziŭna stwaryŭ, a jašče dziŭniej naprawiŭ, daj nam praz tajnicu hetaj wady i wina, kab my mahli być učaśnikami

Achwiarawańnie.

ŭ Bostwie Taho, katory mieŭ lasku stacca ŭčaśnikam našaj ludzkoj natury, Jezus Chrystus, Syn Twoj, Pan naš, katory z Taboju žywie i waładara ŭ jednaści Ducha światoha, Boh nawieki wiečnyja. Amen.

Achwiarujem Tabie, Panie, kielich zbaŭleńnia, uprašajučy Twaju laskawaść, kab za našaje i ŭsiaho świetu zbaŭleńnie ŭzyjšoŭ jon z pryjemnym pacham prad woblik Twajho majestatu. Amen.

U duchu pakory i z skryšanym sercam niachaj budziem prynlaty Taboju, Panie, i tak niachaj siańnia spoŭnicca achwiara našaja prad woblikam Twaim, kab spadabałasia Tabie, Panie Boža.

Pryjdzi, Paświaciciel, Usiomahutny wiečny Boža, i bahasławi hetuju achwiaru, pryhatawanuju Twajmu światomu Imieńniu.

Lavabo (abmyćcio ruk).

(Psalm 25): Abmyju mižy niawinnymi ruki maje i abyjdu aŭtar Twoj, Panie. Kab pačuć mnie hołas chwały i kab raskazać usie dziwy Twaje. Panie, palubiŭ ja azdobnaść domu Twajho i miesca prabywańnia chwały Twajej.

Nia hubi, Boža, z biazbožnymi dušy majej i z ludźmi krywawymi žyćcia majho. U rukach katorych jość nieprawoty, prawica ich poŭnaja padarkaŭ. A ja chadziŭ u niawinnaści majej: adkupi mianie i zžalsia nada mnoju. Naha maja stajała na darozie prostaj, u kaściołach budu chwalić Ciabie, Panie.

Chwała Ajcu i Synu i Duchu Światomu, jak była spradwieku, ciapier i zaŭsiody i nawieki wiečnyja. Amen.

Paśla abmyćcia ruk:

Pryjmi, Świataja Trojca, hetuju achwiaru, jakuju Tabie prynosim na pamiatku muki, uskrašeńnia i ŭšeścia Jezusa Chrysta, Pana našaha, i na češć bahasłaŭlonaj Maryi, zaŭsiody Dziewy, i bahasłaŭlenaha Jana Chryściciela, i światych apostałaŭ Piatra i Paŭla, i hetych *(katorych relikwii jość u aŭtary)*, i ŭsich światych, kab im pryniasła česć, a nam zbaŭleńnie, i kab tyja mieli łasku zastupiccà za nas u niebie, katorych pamiatku abchodzim na ziamli. Praz taho-ž Chrystusa, Pana našaha. Amen.

Orate fratres.

(Malecieśla braty).

Niachaj pryjmie Pan z ruk twaich hetuju achwiaru na češć i chwału Imieńnia swajh, na karyść tak-ža našuju i ŭsiaho Kaścioła Swajho Światoha.

Prosim Ciabie, Panie Boža naš, na zaklik Twajho światoha Imieńnia, paświaci hetyja dary achwiarnyja, a praz ich i nas samych učyni dla siabie wiečnym daram. Praz Pana našaha Jezusa Chrysta, Syna Twajho, katory z Taboju žywie i waładara ŭ jednaści Ducha Światoha, praz usie wiaki wiečnyja. Amen.

Prefacyja.

Uźniatyja sercy ŭharu miejma da Pana i addawajma padziaku Panu Bohu našamu, bo hodnaj i sprawiadliwaj jość rečaj heta! čynić!

Sapraŭdy hodnaj i sprawiadliwaj, słušnaj i zbaŭlennaj jość

rečaj, kab my Tabie zaŭsiody i ŭsiudy padziaku čynili, Panie Światy Ojča.

Usiomocny viečny Boža, katory z adzinarodnym Synam Twaim i Ducham Świątym jość adzin Boh, jość adzin Pan, nie ŭ addzielnaści adnej asoby, ale ŭ istocie adnej Trojcy.

Bo što my ab Twajej chwale, z abjaŭleńnia Twajho wierym, hetaje-ž ab Synie Twaim, hetaje-ž ab Duchu Światym biaz nijakaj roźnicy razumiejem, kab u wyznawańni praŭdziwaha i i wiečnaha Bostwa pawažać ŭ asobach ułaściwaść, u sutnaści jednaść i ŭ majestacie roŭnaść; katoruju sławiać aniely i archaniely, cherubimy tak-ža i serafimy, katoryja nie pierastajuć štodnia sławić, u adzin hołas kažučy: Światy, Światy, Światy Pan Boh siłaŭ niabiesnych, poŭnyja nieba i ziamla chwały Twajej. Hosanna na wyšynil Bahasłaŭleny, što idzie ŭ imia Pana, Hosanna na wyšynil

(*Tut drubi raz zwoniać „na Sanctus", i pačynajecca Kanon, abo najważniejšaja i niaźmiennaja časć Imšy św.*).

KANON IMŠY ŚW.

Malitwy prad Kansekracyjaj.

Ciabie, najłaskawiejšy Ojča, praz Jezusa Chrysta, Syna Twajho, pakorna prosim i molim, kab pryniaŭ i pabahasławiŭ hetyja dary, hetyja padarki, hetyja światyja čystyja achwiary, katoryja Tabie składajem pradusim za Kaściol Twoj Światy Katalicki, kab jaho abdaryć supakojem, bierahčy, źjadnać i kirawać mieŭ łasku pa ŭsim ziamnym wokruhu, razam z słuhoju Twaim Papiežam našym N. i biskupam našym N., a tak-ža z usimi prawawiernymi pakłońnikami katalickaj i apostalskaj wiery.

Pomni, Panie, ab słuhach i służkach Twaich N. N. (*tut uspomni tych z žywych, za katorych choćaš malicca*) i ab usich tut prysutnych, katorych wiera Tabie znanaja i pabožnaść wiadomaja, za katorych Tabie achwiarujem, abo katoryja Tabie achwiarujuć hetuju achwiaru chwały, za siabie i za ŭsich swaich, za adkupleńnie duš swaich, za nadzieju zbaŭleńnia i scaleńnia swajho, i addajuć Tabie, Bohu wiečnamu, žywomu i praŭdziwamu ślubawańni swaje.

Biaručy ŭčaście i pawažajučy pamiać pradusim prasłaŭlenaj zaŭsiody Dziewy Maryi, Radzicielki Boha i Pana našaha Jezusa Chrysta, a tak-ža apostałaŭ i mučanikaŭ Twaich, i ŭsich światych Twaich, praz katorych zasłuhi i malitwy daj nam, kab my ŭ-wa ŭsich patrebach Twajej pomačaj byli ŭzmocnieny. Praz taho-ž Chrystusa, Pana našaha. Amen.

Woś-ža prosim Ciabie, Panie, kab łaskawa pryniaŭ achwiaru służeńnia našaha, ale i celaj siamji Twajej, i dni našyja ŭładziŭ u Twaim supakoi, a nas wyrwaŭ ad wiečnaj zahuby i da stady wybranych Twaich zahadaŭ paličyć. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Kansekracyja i Padniasieńnie.

Ciapier pačynajecca najważniejšaja častka Imšy św.—Kan-

Padniaćcie Hostyi.

Padniaćcie Kielicha.

sekracyja, abo pieramiena chleba i wina ŭ Cieła i Kroŭ Chrystowu, jakoj dakonywaje kapłan sławami Chrystusa:

„Biarecie i ješcie z hetaha ŭsie, bo hetaje jość Cieła majo";

„Biarecie i piecie z jaho ŭsie, bo hety jość Kielich Krywi majej, Nowaha i Wiečnaha Zakonu, Tajnica wiery, jaki za was i za mnohich budzie prality na adpuščeńnie hrachoŭ".

„Heta skolki razoŭ budziecie čynić, čyniecie na maju pamiatku".

Kali kapłan skaža hetyja słowy nad chlebam i winom, padymaje ich i heta jość Padniasieńnie. Tady treci raz zwoniać. U časie Padniasieńnia ŭzhlań na Hostyju, a potym i na kielich i kažy: „Budź wiečna pachwalony Najświaciejšy Sakrament, praŭdziwaje Cieła i Kroŭ Pana našaha Jezusa Chrystusa".

Malitwy paśla Kansekracyi.

Na hetyja dary miej łasku, Boža, miłym i łaskawym woblikam uzhlanuć i pryniać ich, jak mieŭ łasku pryniać dary sprawiadliwaha słuhi Twajho Abla, i achwiaru patryjarcha našaha Abrahama, i tuju, što Tabie achwiarawaŭ najwyšejšy Twoj kapłan Melchizedech, światuju achwiaru, niepawinnuju Hostyju.

Pakorna prosim Ciabie, Usiomahutny Boža, zahadaj hetaje pieranieści praz ruki światoha anieła Twajho na wysoki aŭtar Twoj, prad woblik boskaha Twajho Majestatu, kab tyja z nas, katoryja, prybližajučysia da hetaha aŭtara, pryjmajuć Najświaciejšaje Cieła i Kroŭ Syna Twajho, byli napoŭnieny ŭsiakim niabiesnym bahasławienstwam i łaskaj. Praz taho-ž Chrystusa Pana našaha. Amen.

Pomni tak-ža, Panie, ab słuhach i słužkach Twaich, katoryja papiaredzili nas z znakam wiery i śpiać snom supakoju. (*Tut uspomni dušy pamioršych, za katorych choćaš malicca*). Hetym dušam, Panie, i ŭsim supačywajučym u Chryście, prosim, daj miesca achałody, światła i supakoju. Praz taho-ž Chrystusa, Pana našaha. Amen.

Nam tak-ža hrešnym słuham Twaim (*tut udersia ŭ hrudzi*), majučym nadzieju ŭ wialikaści źmiławańnia Twajho, daj jakujuś častku i supolnaść z Twaimi światymi apostałami i mučanikami i ŭsimi światymi Twaimi, da katorych supolnaści, prosim, dapuści nas nia tak dzieła zasłuhaŭ našych, jak dzieła ščadraty miłaserdzia Twajho. Praz Chrystusa, Pana našaha. Praz Jaho, z Im i ŭ Im niachaj budzie Tabie, Boža, usiomahutny Ojča, u jednaści Ducha Światoha, čeść i chwała na wieki wiečnyja. Amen. (*Tut čaćwierty raz zwoniać—prad „Pater noster"*).

Pater noster (Ojča naš).

Malemsia. Zahadami zbaŭlennymi napomnienyja i boskim nastaŭleńniem pawučanyja, adwažwajemsia hawaryć: Ojča naš, katory jość u niebie i h. d. (*zbawary da kanca*).

Wybawi nas, prosim Ciabie, Panie, ad usialakich niaščaściaŭ, prošlych, ciapierašnich i budučych i praz zastupnictwa bahaslaŭlenaj i praslaŭlenaj zaŭsiody Dziewy Maryi, Matki Božaj, z bahaslaŭlenymi apostalami Twaimi Piatrom i Paŭlam, takža Andrejam i z usimi światymi, daj milaściwa supakoj u dni našyja, kab pomačaj milaserdzia Twajho ŭzmocnienyja, i ad h. chu byli zaŭsiody wolnyja, i ad usiakaj trywohi biaśpiečnyja. Praz taho-ž Pana našaha, Jezusa Chrysta, Syna Twajho, katory z Taboju žywie i waladara ŭ jednaści Ducha Światoha Boh, praz usie wiaki wiečnyja. Amen.

Agnus Dei (Baranak Božy).

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami.

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami.

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, abdary nas supakojem.

Panie Jezu Chryste, katory skazaŭ swaim apostalam: Supakoj astaŭlaju wam, supakoj moj daju wam, nie hladzi na hrachi maje, ale na wieru Kaścioła Twajho i pawodle woli Twajej miej łasku abdaryć jaho supakojem i źjadnać. Katory žywie i waładaryš Boh na wieki wiečnyja. Amen.

Panie Jezu Chryste, Synie Boha žywoha, katory z woli Ajca, sprawaju Ducha Świętoha, praz śmierć swaju świet ažywiŭ, wybawi mianie praz hetaje Najświaciejšaje Ciela i Kroŭ Twaju ad usich nieprawotaŭ maich i ad usiaho blahoha i ŭčyni, kab ja zaŭsiody biaroh Twaje prykazańni i nie dapuskaj, kab ja kali adłučyŭsia ad Ciabie. Katory z tym-ža Boham Ajcom i Ducham Światym žywieš i panuješ Boh na wieki wiečnyja. Amen.

Kamunija.

Panie, ja nia hodny, kab Ty ŭwajšoŭ pad dach moj, ale skažy tolki słowam i azdarawieje duša maja. (*Try razy. Tut zwoniać piaty raz i apošni*).

Kali nia prystupaješ da Kamunii św., to pryjmi prynamsi Kamuniju duchowuju, heta značyć, dušoju žadaj i prasi, kab Jezus zyjšoŭ da serca twajho. Pry hetym malisia:

O najmilejšy Jezu moj! Kali ja siańnia nie mahu pryniać Ciabie sakramentalna i widoma da serca majho, pazwol-ža prynamsi, kab ja rozumam, wolaj i pačućciom maim praz wieru, nadzieju i luboŭ złučyŭsia z Taboju. Wieru ŭ Ciabie, Boža i Zbaŭca moj, u Tabie nadzieju maju, i lublu Ciabie nad usio. Pryjdzi, Zbaŭca moj najmilejšy, da dušy majej i ŭświaci jaje, waźmi serca majo i ačyść ad usialakaha brudu, ścieražy mianie ad hrechu i nie pazwol mnie adłučycca ad Ciabie.

III. ZAKANČEŃNIE IMŠY ŚW.

Apošnija malitwy.

Boža moj! Prašu Ciabie dziela hetaj Achwiary, jakaja adbyłasia za nas hrešnych, daj nam praŭdziwy žal za hrachi i achwotu ščyraj paprawy, daj nam

Baranak Božy i Kamunija.

Bahasławienstwa.

haračuju luboŭ da Ciabie, kab my Ciabie miławali i nikoli nie pierastawali.

Abdary nas pilnaściaj u wykonwańni našych abawiazkaŭ, daj pomač u našych štodziennych trudoch i pracach, daj nam čystaść žyćcia, strymliwaść ad błahich pažadańniaŭ. Ureščcie abdziali nas, Boža, usimi łaskami patrebnymi da chryśjanskaha žyćcia.

Prosim Ciabie, Panie Boža naš, barani ad usich niebiaśpiekaŭ tych, katorym Ty dazwoliŭ być učaśnikami Twaich światych Tajnicaŭ. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Bahasławienstwa.

† Niachaj nas bahasławić Usiomahutny Boh Ajciec i Syn i Duch światy. Amen.

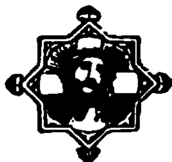
Ewanelija pa Imšy św.

(Św. Jan 1, 1—14).

Na pačatku było Słowa, i Słowa było ŭ Boha, i Boham było Słowa. Jano było na pačatku ŭ Boha. Usio praz jaho stałasia, i biaz jaho ničoha nie stałasia z taho, što stałasia. U im było žyćcio, a žyćcio było światłom ludziej, a światło ŭ ciemry świecić, i ciemra jaho nie aharnuła.

Byŭ pasłany Boham čaławiek, jakomu było imia Jan. Jon pryjšoŭ na paświedčańnie, kab dać paświedčańnie ab światle, kab usie wieryli praz jaho. Nia byŭ jon światłom, ale kab paświedčańnie daŭ ab światle.

Było praŭdziwaje światło, katoraje aświačaje kožnaha čaławieka, prychodziačaha na hety świet. Na świecie byŭ i świet praz jaho staŭsia, ale świet jaho nie paznaŭ. Pryjšoŭ da swaich, a swaje jaho nie pryniali. A katoryja pryniali jaho, daŭ im moc stacca synami Božymi, tym, što wierać u imia jaho, katoryja nia z krywi, ani z woli cieła, ani z woli muža, ale z Boha naradzilisia. **I słowa stałasia ciełam i prabywała pamiž nami** — i my widzieli sławu jaho, sławu jak adzinarodnaha ad Ajca — poŭnaje łaski i praŭdy.

MALITWY PADČAS IMŠY ŚW.

(uziatyja z razmyšleńniaŭ).

„Z kožnaj Imšy św. možam mieci tuju samuju karyść, jakuju Chrystus wysłužyŭ nam u Wialikuju Piatnicu praz śmierć swaju kryžowuju".
(Św. Tamaš z Akwinu).

Intencyja.

O Boža Milaściwy! Pryjmi achwiaru Syna Swajho, u jakoj praliŭ Jon za nas da apošniaj kapli kroŭ swaju darahuju. U złučeńni z Taboj, o Chryste, składaju hetu achwiaru rukami kapłana z toju dumkaju, jakuju mieŭ Ty Sam, Jezu Miły, kali kanaŭ za hrachi świetu i maje. Złučajučy dumki maje z Twaimi, o Chryste Jezu, budu razważać apošnija chwiliny žyćcia Twajho, budu wučycca ciarpieć uśled za Taboj.

I. PRYHATAWAŃNIE.

(Ad pačatku da Achwiarawańnia. Možna malicca stojačy).

Jezus abmywaje nohi Apostałam. O, Zbaŭca Najmilejšy! Abmyj dušu maju z usieńkaj plamy hrechu, ačyści pačućcio, majo, paświaci jaho, kab moh ja złučycca z hetaj achwiaraj światoj, katoruju Sam achwiarawaci maješ na aŭtary praz duchoŭnaha achwiarnika, słuhu Twajho. Maryja, Maci Božaja i maja Zastupnica, światy Janie, światoja Mahdalena, uprasiecie ad Boha dla mianie tyja pačuwańni, jakija was ažyŭlali pry kryvawaj achwiary na Kalwaryi.

* * *

Chrystus u Sadzie Aliŭnym. Uważaj, duša maja, na Boha žurbami prybitaha, potam ablitaha i krywioj, twaram na ziamlu pachilenaha. Jon płača za twaje hrachi... i ty płač z Im razam, malačy, kab daŭ Jon spaznać tabie hańbu hrechu i niahodnaść čałavieka.

* * *

Zdrada Judaša. O moj Jezu, skolki-ž razoŭ ja praz hrech wyraksia Ciabie, pryjaciela najmilejšaha i ajca łaskawaha: nawat i ŭ tym časie, kali prad ludźmi wydawalasia, što ja wierny Tabie. Daruj mnie tak, jak i niawiernamu apostału swajmu, kali toj wyrakaŭsia imieńnia Twajho. Lepš užo mnie ŭmierci, čym zapradaci praz hrech Ciabie, Boha majho.

* * *

Chrystus prad Kajfašam. Ty wiedaŭ dobra, o Jezu, što pryznaŭšy siabie Boham prad Kajfašam, nia minieš hniewu jaho i prysudu śmierci. Wučyš mianie praz heta, što nia treba nikoli bajacca wyznawać praŭdu. Ja budu śmieła pryznawacca, što wieru Tabie i prawa Twajo pryznaju. O Zbaŭca moj! Ja chacieŭ-by być adnym z tych, katorych prad Ajcom swaim u niebie za swaich pryznaješ, a katoryja nia wyraklisia Ciabie prad ludźmi. Pamažy-ž mnie, o Chryste, być Twaim wučniem, ciapier i na wiečnaść.

* * *

Ad Kajfaša da Piłata. Piłat pytajecca: „Što heta praŭda?" i zara adchodzić, kab nie pačuć Twajho Boskaha słowa. A kolki-ž ludcoŭ nie dajšło da paznańnia Ciabie, bo praŭdy bajacca Twajej i abminajuć čymchutčej hołas Božy! I ja sam, ci zaŭsiody staraŭsia sercam adhadać Ciabie, pawieryć, palubić? Ci-ž lublu razmyšlaci ab cudoŭnym žyćci Twaim? Ci-ž starajusia čućcio majo, słowa i čyn moj budawać na prawoch Twaich? Ci-ž stojka šukaju sprawiadliwaści Twajej? Ci stojka staju za praŭdu? Zžalsia nada mnoj, Chryste, i pamažy mnie žyć sprawiadliwa!

II. ACHWIARA.

(Ad Achwiarawańnia da Kamunii).

Chrystus prad Heradam. Jezus, Syn Božy, zamaŭčaŭ prad Heradam — raspuśnikam. Nie chacieŭ pramowić, kab pakarać hrešnuju jaho cikaŭnaść i pryhanić ahidu žyć-

cia jaho raspusnaha. Jezu, pramaŭlaj da mianie zaŭsiody dumkami światymi, nie zważajučy na hrešnaść maju!

* * *

Chrystus bičawany. Što za styd i boĺ dla tak čystaj asoby Jezusa! Žniaważyli Jaho prad natoŭpam rasšalełych ludziej, raździawajučy i bjučy biaz litaści. Chrystus cierpić za maju biasstydnaść — sam niawinny, biez najmienšaj plamki hrechu. O Boža, usie swaje ciarpieńni i ja achwiaruju za ŭsich, što raspustaju siabie hańbiać.

* * *

Piłat abmywaje ruki. Jak pałachliwy Piłat, tak i ja mo' niaraz łhaŭ sam prad saboj, kab apraŭdać siabie? A Boh-ža čytaje ŭ sercy ludzkim. Ačyści, o Boža, mianie ad hańby, kab čysty i biaźwinny ŭznasiŭ ja da nieba wočy maje!

* * *

Ecce homo! (Wo čaławiek!) Niekali stanu ja prad Boham na sud. „Wo čaławiek, wo jaho žyćcio!" — skaža moj Sudździa Najwyšejšy. O Jezu, chto-ž z hrešnych wydziaržyć na sabie Twoj zrok hniewu za zmarnawańnie daraŭ Twaich? Budźža, o Jezu, dobrym dla mianie ŭ tuju strašnuju časinu!

* * *

Naruha natoŭpu. „Kryžuj Jaho, kryžuj!" — woś strašny kryk narodu, katory niadaŭna spatykaŭ Chrystusa jak Mesyjaša. Žmiennaść serca ludzkoha, sapraŭdy, nia maje hranic. Siahońnia: „Hozanna!" — a zaŭtra: „Kryžuj!" Woś zapłata niaździeržanaj nienawiści za haračuju miłaść. O światajaAchwiara za hrešnaje ludstwa! Jak-ža serca Twajo musiła ścisnucca na heny dziki hołas šałonych, ačmučanych ludziej. I jaki-ž ja šałony, kali paznaŭšy praŭdu Twaju, jašče maju prywyčnaść da hrechu!

KANON IMŠY ŚW.

(Treba klenčyć).

Jezus pad kryžam. O Boža, chto apiša tuju strašnuju chwilinu, kali wydany byŭ prysud śmierci na Syna Twajho najmilejšaha! Pad ciažaram kryža Chrystus idzie na Hołhotu, chistajučysia ad źniamohi paśla biaźlitosnaha bičawańnia i źniawah roznych. Jak-ža strašnym koštam zbawiŭ nas Jezus, koštam swajho žyćcia maładoha: krywioj i śmierciaj. O Jezu, Chryste-Boža, pazwoĺ i mnie, biednamu dziciaci i pryjacielu Twajmu, iści śledam krywawym Twaim!

* * *

Jezusa da kryža prybiwajuć. Ach moj Boža, małitwa maja, heta — hołas krywi i śloz Twajho Syna: nie adkinieš jaje. Tuju kroŭ ran Jahonych, tyja ślozy Jaho wačej: usio achwiaruju Tabie za supolnaść katalickuju, za Ajca Światoha, za biskupaŭ i kapłanaŭ, za parachwiju našu, za siamju maju i za cely narod Biełaruski; za maich pryjacielaŭ i za

worahaŭ; tak-ža za tych, chto prasiŭ majej malitwy. Boža, budź miłaściwy świetu ciełamu!

* * *

Jezus na kryžy. Achwiara krywawaja z kryža! Świataja Hostyja Aŭtara! Čeść Tabie, Chryste, z usich sił dušy majej! Serca majo da Ciabie naležyć. „Kali budu ŭźniaty, paciahnu da siabie usich", — woś słowy Twaje. O Jezu, byt moj i žyćcio majo addaju Tabie. Paciahni mianie da siabie. Paciahni za saboj świet cely swajej strašnaj Achwiaraj. Pryjdzi wаładarswa Twajo!

* * *

Jezus molicca z kryža. O Jezu, raśpiaty na drewie kryžowym! Ty i ŭ apošniaj chwilinie nie zabyŭsia malicca za nas, kažučy: „Ojča, daruj im, bo nia wiedajuć, što robiać". Miej litaść nad tymi, što ŭ prywiaznaści da hrechu adyjšli na świet toj i cierpiać balučaje ačyščeńnie. Źmienš boł ich i wyzwal tych, što cierpiać moža z majej pryčyny.

* * *

Siem słoŭ z kryža. „Ojča, daruj im"... Nia pamiataj, Boža, prawiny našaj i ajcoŭ našych i nie rabi pomsty za hrachi našy.

„Siańnia budzieš sa mnoj u rai"... Ja wielmi slaby, Boža moj, ale zaŭsiody ŭ Tabie nadzieja maja. Pazwol mnie dajści da Ciabie.

„Žančyna, woś Syn twoj"... Waźmi i mianie, Matuchna, za syna swajho.

„Eli—Eli, Boža moj, Boža moj, čamu-ž Ty pakinuŭ mianie"? U ciažkuju minutu žyćcia ŭspamažy, Boža, slaby duch moj!

„Smahnu"... Chryste, zapali ŭ žyłach maich pał da praŭdy, cnoty, charastwa,—bo ŭsio heta z nieba jość.

„Dakanałasia"... Usio kančajecca: i muki i słozy. Daj Boža, kab mety žyćcia majho nikoli nia zhubiŭ ja.

„U ruki Twaje addaju ducha majho"... Jezu, budź pry majej śmierci!

* * *

Jezus umiraje. Hledziačy, Jezu, na cudoŭnuju śmierć Twaju, bilisia ludcy ŭ hrudzi swaje ad žalu, a sotnik pryznaŭ, što Ty sapraŭdy Syn Božy. Z pakoraj uderusia i ja ŭ hrudzi, bo ŭmiraješ i za maje hrachi. Ale śmierć Twaja napaŭniaje serca majo nadziejaj, bo achwiara Twaja „znosić hrachi świetu". Baranak Božy, dziela majho zbaŭleńnia zabity, zžalsia nada mnoju!

III. ZAKANČEŃNIE.

(Ad Kamunii da kanca. Možna malicca stojačy).

Chrystus u hrobie. Chryste, Wybaŭca moj! Kolki razoŭ pryjmaju Ciabie samoha ŭ Eŭcharystyi, prašu sercam celym: kab istota błahaja maja nia była hrobam zimnym dla Ciabie! Daj, o Jezu, kab złučajučysia z Taboj u Kamunii, ja pieramianiŭsia ŭ Ciabie samoha, nabirajučy siły Božaje Twajej. Boža, žywi zaŭsiody ŭ cełaj istocie majej, pranikajučy jaje ciapłom Twajej łaski, ahniom Twa-

jej miłaści. Pryznajusia, što ja hetaha niahodny, Boža moj, ale-ž Ty dziela dabra dušy majej zyjšoŭ až da hrobu: nie dapuści-ž zmarnawacisia zasłuham krywi Twajej u majej dušy. Ačyści mianie!

* * *

Z umioršych paŭstańnie. Ustaŭ Ty z hrobu, Chryste, admienienym na ciele, pakidajučy tolki śled piaci Ran. Daj, o Jezu, i mnie łasku adziecca ciełam admienienym uzoram Twaim, kali ŭstanu na strašny sud Twoj. Trywohaj prajmajuć mianie słowy Apostała Twajho: „Usie z hrobu ŭstaniem, ale nia ŭsie pieramienieny budziem". Dyk malu Ciabie, o Jezu, kab ciela Twajo światoje i kroŭ darahaja, što ŭ Kamunii pryjmaju, uściarahli mianie na žyćcio wiečnaje.

Uśeście ŭ nieba. O Chryste Jezu, zasyłaju jaščè ščyruju prośbu maju dziela zbaŭleńnia majho i chwały Twajej. Abiacaju ŭ cełym žyćci maim šukać woli Twajej, a ścierahčysia hrachoŭ z usiej siły majej. Zmacuj, o Jezu, hetu achwotu maju: daj mnie zrazumieńnie prawa Twajho, kab nia błudziŭ ja, nie paznajučy dabra i zła. Malu Ciabie praz tajnicy Twajho Uskrašeńnia i Ušeścia: budź pry mnie ŭ spakušeńniach žyćciowych i ŭ apošniuju chwilinu majho ziamnoha bytawańnia. Amen.

MALITWY
paśla cichaj Imšy św.

Try razy: Prywitana budź i h. d.

Budź pazdaroŭlena Kniahinia, Maci Miłaserdzia i Nadzieja naša — budź pazdaroŭlena! Ciabie kličam my wyhnany dzieci Ewy, da Ciabi ŭzdychajem z stohnam i płačam na hetaj śloz dalinie. A Ty, o Zastupnica naša, swaje miłasernyja wočy na nas źwiarni! A Jezusa, bahasłaŭleny płod ułońnia Twajho, nam pa wyhnańni hetym akažy. O spahadna, o litosna, o miłaja Dziewa Maryja.

— Malisia za nas, świataja Maci Boža.

— Kab stalisia my hodny abiacańniaŭ Chrystusa.

Malitwa.

Boža, prypyniśča našaje i siła, łaskawa ŭzhlań na narod, što Ciabie molić, i praz zastupnictwa Bahasłaŭlenaj i Niepawinnaj Dziewy Maci Božaj Maryi, z światym Jozefam, jaje Ulubiencam, światymi apostałami Twaimi Piatrom i Paŭlam i z usimi światymi, pasłuchaj litosna i łaskawa prośby, jakuju za nawarot hrešnych, za swabodu i ŭzwyšeńnie światoj Maci Kaścioła da Ciabie zanosim. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Światy Michale Archaniele, barani nas u zmahańni; proci złości i chitraści šatana budź nam abaronaj! Niachaj Boh jaho ŭstrymaje, pakorna taho prosim; a Ty, o Kniaziu wojska niabiesnaha, šatana i inšych złych du-

chaŭ, što na zhubu duš ludzkich pa świecie łunajuć, pry pomačy Božaj skiń ŭ piekła. Amen.

* * *

Bahasłaŭleny Boh.
Bahasłaŭlena Jaho światoje Imia.
Bahasłaŭleny Jezus Chrystus praŭdziwy Boh i praŭdziwy čaławiek.
Bahasłaŭlena Imia Jezus.
Bahasłaŭlena Jaho Najświaciejšaje Serca.
Bahasłaŭleny Jezus u Najświaciejšym Sakramencie Aŭtara.
Bahasłaŭlena Wialikaja Boža Maci Maryja Najświaciejšaja.
Bahasłaŭlena Jaje światoje i Niepawinnaje Začaćcie.
Bahasłaŭlena Imia Maryi, Dziewy i Maci.
Bahasłaŭleny światy Jozef, Jaje Pračysty Ulubieniec.
Bahasłaŭleny Boh u swaich Anioŀach i ŭ swaich światych.
Najświaciejšaje Serca Jezusa—zlitujsia nad nami. (Try razy).

NIEŠPARY.

Niešpary — heta jość nabažensiwa wiačornaje i składajecca z 5 psalmaŭ, himnu, Magnificat (pieśni N. Dziewy Maryi) i malitwaŭ. Niešpary tym roźniacca ad Imšy, što ŭ ich niama achwiary, jakaja stanowić sutnaść Imšy św.

Ojča naš... Prywitana budź...
V. † Boža, prybudź mnie na pomač,
R. Panie, paśpiašy, mnie na ratunak.
Chwała Ajcu...

Psalm 109.

Skazaŭ Pan (Boh) majmu Panu (Mesyjašu): siadź prawaruč mianie.

Pakul nie pałažu worahaŭ twaich, padnožžam noh twaich.

Berła mocy twajej spuścić Pan z Syjonu: panuj pasiarod niepryjacielaŭ twaich.

Pry tabie pawadyrstwa ŭ dzień mocy twajej razam z jasnaściu światych, z ułońnia pierad świetam ja radziŭ ciabie.

Prysiahnuŭ Pan i kajacca nia budzie: Ty jość światar na wieki pawodle abradu Melchizedecha.

Pan prawaruč ciabie, u dzień hniewu swajho pakanaŭ karaloŭ.

Budzie sudzić narody i dakanaje ruiny, pachilić mnohim na ziamli hałowy.

U darozie z ručaju pić budzie,*) dziela hetaha padnimie haławu.

Chwała Ajcu...

*) Daroha aznačaje tut žyćcio Mesyjaša, a ručaj — usie ciarpieńni jahony.

Psalm 112.

Chwalecie, dzieci, Pana, chwalecie imia Božaje.

Niachaj budzie bahasłaŭlena imia Pana, adciapier i až na wieki.

Ad uschodu sonca až da zachadu słaŭnaje imia Boha.

Bo Pan wysoki nad usie narody i nad niebam sława jahona.

Chto jak Pan Boh naš, katory prabywaje na wyšyni, adnak widzić nizkich na niebie i na ziamli.

Padymaje z ziamli słaboha, a z śmiaćcia wywyššaje ŭboha.

Kab dać jamu miesca razam z pawadyrami, z pawadyrami narodu swajho.

Jon čynić, što biaździetnaja matka, u domie ciešycca synami.

Chwała Ajcu...

Psalm 121.

Uzradawaŭsia ja tym, što mnie było skazana: pojdziem u dom Božy.

Stali nohi našyja, ŭ sieńiach twaich, Jeruzalimie.

Jeruzalimie, što buduješsia jak horad, ty złučaješ usich ŭ sabie.

Bo tudy chadzili ŭsie pakaleńni Božyja, kab pawodle zakonu Izrailawaha sławić imia Boha.

Tam pastaŭleny sudździoŭskija trony, trony ŭ domie Dawida.

Prasiecie supakoju dla Jeruzalimu, i dastatku dla milujučych jaho.

Niachaj budzie supakoj u ścienach twaich i dastatak u budynkach twaich.

Dziela bratoŭ i bližnich maich, prašu supakoju dla ciabie.

Dziela domu Pana Boha našaha, žadaju dabra dla ciabie.

Chwała Ajcu...

Psalm 126.

Kali Boh nia zbuduje domu, daremna trudziacca tyja, što jaho budujuć.

Kali Boh nie ŭściaraže miesta, daremna nia śpić toj, što jaho ściaraže.

Daremna wam ustawać dodnia, ustawajcie adpačyŭšy, katoryja strudžany pracaj.

Jon dajeć son swaim miłym: woś syny, zapłata płodu ŭłońnia, buduć spadčynaj Božaj.

Jakimi jość strely ŭ ruce silnaha, takimi buduć syny pakryŭdžanych.

Bahasłaŭleny čaławiek, katory hetak spoŭnić žadańnie swajo, nie zaŭstydajecca, kali budzie hawaryć u sudzie z niepryjacielami swaimi.

Chwała Ajcu...

Psalm 147.

Chwali Jeruzalimie Pana, chwali, Syjonie, Boha twajho.

Bo ŭzmacawaŭ zasowy bramaŭ twaich i bahasławiŭ synom twaim.

Jon daŭ supakoj u hranicach twaich i nasyčaje ciabie zbožžam najlepšym.

Jon pasyłaje zahady swaje na ziamlu i wielmi skora razychodzicca słowa Jaho.

Jon pasyłaje śnieh jak woŭnu, a imhłu rassypaje, jak popieł.

Jon kidaje lod jak hrudy—pierad zimnom jaho chto-ž ustaić?

Pašle słowa swajo i rastopić ich, pawieje wiecier jahony i papływuć wody.

Jon abjaŭlaje słowa swajo Jakubu, sprawiadliwaść i pastanowy swaje Izrailu.

Nia čyniŭ tak niwodnamu narodu, pastanowaŭ swaich nie adkryŭ im.

Chwała Ajcu...

Ad pačatku i prad wiakami ja stworana i až da budučaha wieku być nie pierastanu, a ŭ światoj sialibie słužyła ja prad Im.

Bohu chwała.

Himn da Matki Božaj.

Ave maris stella,	Witaj zorka mora,
Dei Mater Alma,	Karmicielka Boha
Atque semper Virgo,	I zaŭsiody Dziewa,
Felix coeli porta.	Da nieba daroha.
Sumens illud Ave	Ŭzlaŭšy prywitańnie
Gabrielis ore,	Z wusnaŭ Habryjela,
Funda nos in pace,	Daj spakoj nam mocny
Mutans Hevae nomen.	Žmienaj imia Ewy.
Solve vincla reis,	Z winnych skiń akowy,
Profer lumen caecis,	Zrok daruj niawisnym,
Mala nostra pelle,	Wyzwal nas ad hrechu,
Bona cuncta posce.	Abdary ŭsim dobrym.
Monstra Te esse Matrem,	Pakažysia Matkaj,
Sumat per Te preces,	Niachaj pryjmie prośby,
Qui pro nobis natus,	Chto dla nas radziŭsia,
Tulit esse Tuus.	Być Twaim nia hardziŭ.
Virgo singularis,	Dziewa niazwyčajna
Inter omnes mitis,	Ž usich pakorna,
Nos culpis solutos,	Nam daruj niawinnaść,
Mites fac et castos.	Pakoru i čystašč.
Vitam praesta puram,	Daj žyćcio čystoje
Iter para tutum,	Šlach zhatuj biaśpiečny,
Ut videntes Jesum,	Widziačy Jezusa,
Semper collaetemur.	Kab ciešyliś wiečna.
Sit laus Deo Patri,	Chwala Bohu Ojcu,
Summo Christo decus,	I Chrystusu slawa,
Spiritui Sancto,	I Duchu świlatomu,
Tribus honor unus.	Trom adnaki honar.

Amen.

V. Pazwol mnie chwalić Ciabie, Dziewa Najświaciejša.

R. Daj mnie moc proci Twaich niepryjacielaŭ.

Magnificat.

Wialičaje duša maja Pana i ŭzradawaŭsia duch moj u Bohu, Zbaŭcy maim.

Bo ŭzhlanuŭ na pakornaść služki swajej: woś adhetul bahaslaŭlenaj buduć nazywać mianie ŭsie narody.

Bo wialikija rečy ŭčyniŭ mnie Toj, katory mahutny jość i światoje imia jaho.

I milaserdzie jahona z pakaleńnia ŭ pakaleńnie, dla tych, što bajacca jaho.

Ŭčyniŭ mahutnaść rukoju swajeju i rassiejaŭ tych, što wynosiacca dumkami serca swajho.

Skinuŭ mocnych z pasadu i pawysiŭ pakornych.

Halodnych zdawoliŭ dabrom, a bahatych z ničym adprawiŭ.

Pryniaŭ Izraila, sluhu swajho, uspomniŭšy ab milaserdzi swaim.

Jak hawaryŭ da ajcoŭ našych, da Abrahama i patomstwa jaho na wieki.

Chwala Ajcu...

Malitwa.

Daj nam, sluham Twaim, prosim Ciabie, Panie Boža, ciešycca zaŭsiodnym zdaroŭjem dušy i ciela, i praz slaŭnaje zastupnictwa bahaslaŭlenaj zaŭsiody Dziewy Maryi ad ciapierašniaha smutku być wolnymi i karystacca z wiečnaj radašci. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

† Pomač Božaja niachaj budzie z nami.

Ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečnyja. Amen.

Č a s ć III.

S A K R A M E N T Y.

Laski, patrebnyja dla našaha zbaŭleńnia, dajuć nam Sakramenty, katoryja ŭsie ŭstanawiŭ Chrystus i biez katorych praŭdziwaha žyćcia duchowaha być nia moža. Sakramenty abymajuć sucelnaje žyćcio ducha našaha: ačyščajuć jaho, dajuć uzrost u cnoty, lučać z Boham. Datasawany jany da ŭsich patreb dušy. Dwa Sakramenty— Chrost i Pakuta — rodziać stan pryjaźni z Boham praz lasku ŭświačeńnia, druhija plać służać dla ŭtrymańnia i źwialičeńnia hetaje laski i dzieia taho nazywajucca Sakramentami žywych. Try Sakramenty prymać možna tolki adzin raz u žyćci: Chrost, Kryžmawańnie i Kaplanstwa. Charaktar, jakim značać jany dušu, astajecca na wieki.

Kab kožny moh naležna karystacca hetymi Sakramentami i čarpać z ich silu, patrebnuju da dobraha, chryścijankaha žyćcia, padajom tut karotkija nawuki ab Sakramentach i adnosnyja malitwy.

Chrost i Kryžmawańnie.

Chrost robić nas chryścijanami i daje začatki tych Boskich cnotaŭ wiery, nadziei i lubowi, katoryja służać asnowaj da paznańnia i milawańnia Boha. Kryžmawańnie ŭdziałajecca ŭ tym časie, kali ŭžo začynajem paznawać zlo: na ŭzmacnieńnie duchowych sil u zmahańni z im. Chrostu dziciaci nie adkladaj, ale starajsia čym-chutčej achryścić. Dzicia — istota kwolaja: moža zachwareć i ŭmiorci biaz Chrostu*). Nia wier zababonam, što žančyny čaŭpuć ab budučynie dziciaci pa naradzinach. Jak dzicia wyhaduješ, takim i budzie. Karmi dobra, adziawaj čysta, wučy razumna i žartuj z usieńkich warožbaŭ. Budzieš hadawać u čystacie i bajaźni Božaj, to daść Boh budzie jano zdarowaje i pryhožaje. Kumoŭ wybiraj ludziej dobrych i talkowych.

Pa Chroście kumy praz chwilinu pawinny pamalicca na intencyju achryščanaha, a nie ŭciakać strymhaloŭ z kaściola.

Dzicia, katoraje trymaŭ ty da Chrostu, ličycca tabie swajakom z Chrostu. Nie zabywaj, kaho maješ chrośnikam i daj jamu pryklad žyćcia chryścijanskaha. Kali-b bački twajho chrośnika pamiorli, abo žywučy nie staralisia dawiaści jaho da pieršaj spowiedzi i kamunii św., to twaim jość abawiazkam zrabić heta.

Kali da wašaj parachwii abo susiedniaj pryjaždžaje biskup dziela adwiedzin, pastarajsia dziaciej da Sakramentu Kryžmawańnia pryhatawaci. Sakrament Kryžmawańnia tak zawiecca tamu, što biskup, dajučy hety Sakrament, značyć čało alejkam, katory zawiecca Chryzma abo Kryžma i pry hetym wyhawarwaje takija slowy: „Značu ciabie znakam kryža i ŭzmacniaju Kryžmam zbaŭleńnia". Da hetaha Sakramentu wybiary sabie adnaho świedku, katory niachaj pałožyć, padčas kali biskup padojdzie, ruku na prawaje plačo. Świedkaj dla chłapca pawinien być mužčyna, a dla dziaŭčaci—žančyna. Chto nie kryžmawany,

*) U kožnaj wioscy pawinien być chto nawučany chryścić dzicia z wady ŭ patrebie. Paliwajučy haloŭku wadoj nakryž, treba adnačaśna kazać: „Ja chryšču ciabie ŭ imia Ajca i Syna i Ducha światoha".

nia moža być świedkam. Pa kryžmawańni nie wychadzi z kaścioła, ale čakaj až biskup daść bahasławienstwa. Prad kryžmawańniem treba nawučycca katechizmaŭ i być u spowiedzi, chiba chto jašče mały. Ale ŭ našym łacinskim abradzie małych nia kryžmujuć. Nia možna prystupać da hetaha Sakramentu bolš razu. U słavianskim abradzie Sakrament hety ŭdziałajecca zaraz pa Chroście. U abradzie łacinskim kryžmuje tolki biskup.

Pakuta i Eŭcharystyja.

Sakrament Pakuty (spowiedź) ustanawiŭ Chrystus na adpuščeńnie hrachoŭ. „Kamu adpuścicie hrachi, buduć adpuščany; kamu zatrymajecie, buduć zatrymany". Patreba woś pryznacca da hrachoŭ, kab ksiondz moh asudzić, chto wart adpuščeńnia, a chto niepryhatawany da jaho. Spytaj swajho spawiadnika, jak časta maješ spawiadacca. Bo nia roŭna dla ŭsich spowiedź. Chto pracuje nad zdabyćciom chryścijanskaj daskanałnaści, pawinien čaściej spawiadacca, kab nia tolki ačyścicca z hrachoŭ, ale i wyrabiać u swaim charaktary dobryja nawyčki (cnoty) pad kantrolaj duchoŭnaha kiraŭnika. Častaja spowiedź, heta — dwatydniowaja (abo i tydniowaja). Sieredniaja — kožnaj pary hodu: heta značyć na wiasnu, uletku, uwosień i zimoj. Redkaja — heta raz u hod. Najlepiej zrobiš, kali wyspawiedaješsia što-miesiac. Tady ksiondz moža pazwolić kamunikawacca čaściej. A nie, to spawiadajsia kožnaje pary hodu. Raz u hod chodziać da spowiedzi tolki słaboj wiery, abo i horš. A jšče radziej—było-b hrecham, bo kožnaha hodu pawodle nakazu Kaścioła, treba prystupicca da Eŭcharystyi. Z hrachoŭ wialikich treba spawiadacca kaniečna. Z hrachoŭ małych taksama treba, ale možna dastupić ich adpuščeńnia inačaj: aktam žalu i lubowi Boha. Najbolš poŭnaje adnak adpuščeńnie praz spowiedź i razhrašeńnie (absolucyju). Nia treba spawiadacca z taho, što ty sam nia ličyŭ hrecham,— chiba dzieła spakoju sumleńnia, asabliwa kali ty sumlawaŭsia: ci hrech, ci nie. Kali chto sumyśla taić hrech ciažki, spowiedź jaho niawažnaja: tak, jakby i nia byŭ. Horš jašče,—bo prybyŭ nowy hrech, katory zawiecca światakradztwam,—a nawat dwa, kali prystupiŭ pa takoj spowiedzi da Eŭcharystyi. Kali-b niešta padobnaje zdaryłasia, zaraz-ža skažy ab hetym spawiadniku i pryznajsia wa ŭsim. Pryhatujsia-ž dobra zaŭsiody prad spowiedziaj, kab paśla nia mieć zhryzoty, što blaha spawiadaŭsia.

Kab dobraja była twaja spowiedź, prypomni sabie hrachi ad apošniaj ważnaj spowiedzi: najpierš ciažkija, paśla małyja. Pierabiraj u myśli prykazańni Božyja, kaściełnyja, hrachi hałoŭnyja, hrachi čužyja z našaj winoj, hrachi proci Ducha Światoha i inšyja, jak maješ u katechizmie. A pomni, što biaz pomačy Božaj ani dobra prypomniš, ani pažaleješ, što zhrašyŭ. Mocna treba malicisia, kab paznać hrachi, ich złość i patrebu paprawy. Spowiedź biaz žalu i pastanaŭleńnia paprawy ničoha niawarta. To-ž prasi Boha, kab Jon daŭ hety žal i achwotu da paprawy. A jak ščyra prasić budzieš, budź spakojny, što spowiedź twaja ŭdasca. Nie hawary na spowiedzi ničoha niepatrebnaha i lišniaha, nia zwalwaj winy na kaho druhoha i pomni, čaho pryjšoŭ: kab paprawicca z bludoŭ swaich. Paśla spowiedzi prasi Boha wytrywałaści, dziakujučy za łasku darawańnia hrachoŭ i adpraŭ naznačanuju pakutu.

Malitwy prad spowiedziaj.

(Da Ducha Światoha).

O Duchu Światy! Pahlań milaserna na mianie hrešnaha i zžalsia, bo ciemra hlybokaja zalahla dušu maju. Daj-ža mnie swajho świaťla Boskaha paznaci hrachi maje i paprawicca ščyra. Maju dobruju wolu, o Boža, pryznacca z žalem da ŭsich prawinaŭ maich i kajacca praŭdziwa. Ty ŭspamažy pamiać i wolu maju. O Najświaciejšy Razdaŭca laski i praŭdy! Budź sa mnoj u hetaj tak ważkaj hadzinie i daj laskawa ačyścicca mnie z hrachoŭ maich, uzyjści na nowuju darohu žyćcia, ducham ziučycca z Chrystusam na žyćcio lepšaje, čyściejšaje, milaje Bohu i ludziam.

Rachunak sumlennia.

Ciapier prypomni sabie hrachi pro-ciŭ Boha, ludziej i siabie samoha, hrachi dumkaj, slowam i čynam. Prypaminaj ad apošniaj spowiedzi, prabiahajučy dumkaj usie padziei swajho žyćcia. Prypaminaj tak-ža i ličbu hrachoŭ; kali nia zmožaš dobra prypomnić liku, to prynamsi prypomni, skolki razoŭ ty mieniej-bolej dapuściŭsia jakoha hrechu i jak prypomniš, tak i skažy na spowiedzi: prosta, ščyra i adkryta.

Prykazańni Božyja:

I. Ci maliŭsia? Ci paznawaŭ swaju wieru? Ci nia čytaŭ knižak biazbožnych? Ci nia wieryŭ u waražbu i zababony? Ci nia stydaŭsia swajej wiery i relihijnych praktyk? Ci nia chistaŭsia ŭ wiery?

II. Ci nie prysiahaŭ daremna abo na [fal]š? Ci z [z]našanaj wyhawarwaŭ Imia Božaje, N. Dziewy Maryi i Światych Božych? Ci nia bluźniŭ praciŭ Boha?

III. Ci nie pracawaŭ u światočnyja dni ciažka?

IV. Ci pa[wa]žaŭ baćku i matku? Ci nie dawodziŭ ich swaimi pastupkami da smutku i sloz? Ci šanawaŭ staršych?

V. Ci nia biŭ kaho i nie paškodziŭ kamu na zdaroŭji? Ci swajo žyćcio i zdaroŭ[je] šanawaŭ? Ci nia muč[yŭ] žwiarat?

VI. Ci nia dumaŭ dabr[a]wolna ab biasstydnych rečach? Ci nie zabaŭlaŭsia biasstydna z saboju abo z kim? Ci nia šukaŭ akazii da raspusty? Ci nie hawaryŭ ab brydkich rečach? Ci nie dapuskaŭsia jakich brydkich učynkaŭ? Moža kaho zhoršyŭ?

VII. Ci nia ŭkraŭ čaho? Ci nie zrabiŭ škody abo kryŭdy? Ci nie ašukaŭ kaho? Ci addaŭ ulaśniku znojdzienuju abo ŭkradzienuju reč?

VIII. Ci nia świedčyŭ falšywa? Moža ŭdawaŭ kaho niesprawiadliwa, moža ihaŭ i čarniŭ bližnich? Moža praklinaŭ? Moža falšywa świedčučy zrabiŭ kamu kryŭdu?

IX—X. Ci nie hrašyŭ pažadańniem čužoj rečy? Ci nia byŭ prahawity? Moža žadaŭ zrabić [z]lo dren[na]je?

Prykazańni kaścielnyja.

I. Ci świata naležna światkawaŭ?

II. Ci byŭ u światočny dzień na Imšy św.? Ci ŭšanawaŭ miesca światoje? Ci swaim zachawańniem nie pieraškadžaŭ kamu malicca?

III. Moža ŭ posnyja dni jeŭ z miasam?

IV. Ci byŭ u Wialik[a]dnaj spowiedzi i Kamunii św.?

V. Ci ŭ W. Poście abo Adwencie nie chadziŭ na bali abo hučnyja wiečaryny i hulni?

Hrachi haloŭnyja.

Ci nie pahardžaŭ ludziej, ci nia byŭ prahawity, niaprystojny, hniaŭliwy, zawidny, laniwy, ci nia bylo pjanstwa? Paznaj, jakaja u ciabie najbolšaja zahana i starajsia siabie pieramahčy. Spytajsia tak-ža ŭ siabie, ci dobra spaŭniaŭ swaje abawiazki?

Hrachi procíŭ Ducha św.

Moža spadziawaŭsia na dabratu Božuju i hrašyŭ? Moža traciŭ nadzieju na milaserdzie Božaje i ŭpadaŭ u rospač? Moža ŭporysta adkidaŭ jakuju praŭdu wiery? Moža zawidawaŭ łaski Božaj bližniamu? Moža byŭ zakamianiely ŭ hrachoch i adkladaŭ pakutu až da śmierci?

Hrachi čužyja z našaj winy.

Moža zahadywaŭ kamu hrašyć, moža namaŭlaŭ, moža radziŭ, moža pamahaŭ abo nie pieraškadžaŭ hrašyć? Moža pakryŭ čužy hrech, a moža chwaliŭ ci baraniŭ čužy hrech?

Čytajučy hety rachunak sumleńnia, prypaminaj sabie ŭsie swaje prastupki i ŭkladaj ich u pamiaci. Na kartačcy zapiswać nia radzicca (z wyniatkam tych, što majuć wielmi slabuju pamiać), bo spawiadacca treba nia z kartački, ale z serca.

Kali ŭžo ŭsio prypomniš, zbudzi ŭ dušy ščyry žal, što Boha aśmieliŭsia źniawažyć i pastanaŭlaj paprawicca.

Malisia choć-by tak:

Malitwa.

Widziš, o Boža moj, prad saboj hrešnika, katory Ciabie mnoha raz aśmieliŭsia źniawažyć. Ale prašu pakorna darawaci: serca raskajenaha nie adkidaj, o Boža! Dziakuju ščyra, što pazwoliŭ mnie dačakacca dnia siańniašniaha i nie pakaraŭ mianie śmierciaj. Dziela zasluhi Chrystusa, nadzieju maju, što hrachi maje ŭ hetaj spowiedzi adpuściš. Kajusia za ŭsie bludy maje, o moj Boža, bo samachoć abražaŭ Ciabie, Ajca majho najlepšaha. Daj mnie luboŭ Twaju, chaču mocna Ciabie lubici, i dziela taho sumna mnie, što ja iznoŭ zhrašyŭ. Pakinuŭ Ciabie, nie chacieŭ łaski Twajej, uzhardziŭ Taboj! O Boža, Ty Najdaražejšy Skarb moj, jakža mahu razlučycca z Taboj! O Boža! Kajusia za ŭsie hrachi maje: wialikija i malyja. Pastanaŭlaju bolš nie hrašyć i pilna pracawać nad paprawaj swajho charaktaru. Lepiej mnie ŭmiorci, jak praz hrech stracić Ciabie, Boža Najmilejšy!

Kali ŭžo pryjdzie twoj čarod spawiadacca, prystupisia da spawiadnicy, uklenč, pieražahnajsia i skažy: „Pachwalony Jezus Chrystus", kali spawiadnik adkaža, skažy: kali byŭ u spowiedzi i ci pakutu naznačanuju adprawiŭ, a potym hawary swaje hrachi biaz nijakaha stydu, pierakručwańnia abo zwalwańnia winy na kaho druhoha.

Skončyŭšy ŭsio, skažy, što bolej ničoha nia pomniš, za hrachi žaleješ i chočaš paprawicca. Dalej sluchaj, jakija spawiadnik budzie dawać tabie rady i napaminańni, zapamiataj dobra, što budzie wyznačać za pakutu, a kali stanie adhawarywać razhrašeńnie, bisia ŭ hrudzi i kažy: „Boža, budź milaściwy mnie hrešnamu". Kali spawiadnik zastukaje, dajučy znak, što spowiedź užo skončylasia, pieražahnajsia, adyjdzi, uklenč pierad aŭtarom i adhawary malitwy pa spowiedzi i zadanuju pakutu.

Malitwy pa spowiedzi.

O Jezu Milyl Jak hłyboka być pawinien Tabie ja padziačnym za adpuščeńnie hrachoŭ maich, dziela zasłuhi Krywi Twajej! Cełym sercam Tabie addajusia i žadaju mocnaj achwotaj iści ŭ ślady Twaje. Maju nadzieju, što bolš Ciabie ŭžo nia ŭtraču. Ty adzin hodny najhłybiejšaj lubowi majej i ja pastanaŭlaju, što nie złamaju prawa Twajho. Ty aświaci mianie i pakažy darohu, jakoj iści maju, adnoŭleny na duchu. Budu, o Boža, staranicca hrechu, znajučy swaju słabaść. Wyścierahacca budu ludziej, katoryja na hrech wiaduć. Daj-ža mnie łasku wytrywałaści i barani ŭ pakusach! O Maryja, nie pakidaj mianie ŭ sumliwaści! Budź zorkaj prawodnaj na pustyni majho bytawańnia!

Tut adhawary naznačanuju pakutu. Kali maješ čas pierad spowiedziej, ci pa spowiedzi, abo pierad Kamunijaj św., adčytaj Pakutnyja Psalmy. Jany majuć u sabie mnoha natchnionych dumak. Hetyja dumki pamohuć tabie nawiarnucca ščyra da Boha i adpakutawać za hrachi.

PAKUTNYJA PSALMY.

Antyfona. Nia pomni, Panie, ab prastupkach našych abo baćkoŭ našych i nie karaj nas za hrachi našy.

Psalm 6.

Panie, nia ŭ jaraści Twajej winuj mianie, ani ŭ hniewie Twaim karaj mianie.

Zžalsia nada mnoju, Panie, bo ja chwory: azdarawi mianie, Boža, bo strywožany kości maje.

I duša maja strywožana wielmi: a Ty, Panie, dakul-ža adwiartacisia budzieš?

Abiarni sia, Panie, dy wyrwi dušu maju: wybaŭ mianie dziela miłaści swajej.

Bo ŭ śmierci niama, chto ab Tabie pomni-by, a ŭ piekle chto-ž Tabie budzie dawać chwału?

Ja stiudziŭsia ŭ ŭzdyhańni maim, abmywaju što-noč łoža majo: ślazami swaimi paliwaju paściel maju.

Strywožany ad zhryzoty wočy maje, sastareŭsia ja miž ŭsich worahaŭ maich.

Adstupiecie ad mianie ŭsie, što robicie nieprawotu: bo pačuŭ Boh hołas płaču majho.

Pačuŭ Pan maleńnie majo, pryniaŭ Pan malitwu maju.

Niachaj zasaromiacca i zatrywožacca mocna ŭsie worahi maje: niachaj nawiernucca i zastydajucca wielmi skora.

Chwała Ajcu i h. d.

Psalm 31.

Ščaśliwyja, katorym darawany nieprawoty i čyje pakrylisia hrachi.

Ščaśliwy čaławiek, katoramu nie paličyŭ Pan hrechu i ŭ dušy katoraha niama zdrady.

Dziela maŭčańnia majho ŭstareli kości maje, dziela narakańnia majho cety dzień.

Bo dzień i noč ciažyła nada mnoj ruka Twaja: awiarnuŭsia ja ŭ biadzie majej, kali ŭkałołasia ciernie.

Hrech moj raskazaŭ Tabie i

niesprawiadliwaści swajej nia skrywaŭ.
Skazaŭ: wyznaju Bohu proci siabie niesprawiadliwaść maju; Ty adpuściŭ biazbožnaść hrechu majho.
Dzieła taho budzie malicca da Ciabie ŭsiaki nabožny, u časie dahodnym.
Bo ŭ patopie wod mnohich —jany da jaho nia prybližucca.
Ty maja schowa ad turboty, jakaja mianie aharnula: radaść maja, wybaŭ mianie ad tych, što mianie abstupili.
Dam tabie rozum (kaža Boh) i nawuču ciabie, pa jakoj darozie chadzici; uzmacniu nad taboju wočy maje.
Nia budźcie-ž jak koń, abo muł, u katorych niama rozumu.
Wuzdoju i cuhlami ściśni ščoki tych, katoryja da Ciabie nie prybližajucca.
Šmat pakarańnia na hrešnaha, ale chto maje nadzieju na Boha, miłaserdzia dastupić.
Wiesialeciésia ŭ Bohu dy radujciesia sprawiadliwyja; chwaleciesia ŭsie, chto prostaha serca.
Chwała Ajcu i h. d.

Psalm 37.

Panie, nia ŭ jaraści Twajej winuj mianie, ani ŭ hniewie Twaim karaj mianie.
Bo streły Twaje ŭkalolisia ŭ mianie: i natužyŭ Ty nada mnoj ruku swaju.
Niama zdaroŭja ŭ ciele maim dzieła hniewu Twajho, niama supakoju kaściam maim dzieła hrachoŭ maich.
Bo nieprawoty maje pierawyšyli haławu maju: i jak ciažkoje biaremia zaciažyli nada mnoju.
Razhnili i papsawalisia rany maje, dzieła niarozumu majho.
Biednym ja staŭsia i sahnuŭsia zusim: cely dzień chadžu sumujučy.
Bo nutro majo poŭnaje naruhańnia: a niama zdaroŭja ŭ ciele maim.
Zbiedžany i ŭpakorany ja wielmi: hałašu ad stahnańnia serca majho.
Panie, prad Taboj usio pažadańnie majo, i stohny maje ad Ciabie nia ŭkryty.
Strywožylasia serca majo, pakinuła mianie siła maja, a światło wačej maich i jaho niama pry mnie.
Pryjacieli maje i blizkija maje naproci mianie padyjšli i stali.
I katoryja pry mnie byli, stali zdaloku, a hwałtawali mianie tyja, što dušy majej šukali.
I tyja, što šukali blahoha na mianie, hawaryli pustoje: a cely dzień ab zdradzie razwažali.
A ja, jak hluchi, nia čuŭ i byccam niamy nie raskrywaŭ swaich wusnaŭ.
I staŭsia jak toj čaławiek, što nia čuje: i što nia maje apraŭdańnia ŭ wusnach swaich.
Bo ŭ Tabie, Panie, mieŭ ja nadzieju: Ty mianie pačuješ, Panie Boža moj.
Bo ja skazaŭ, kab časam nia ciešylisia nada mnoju worahi maje, i kali pachisnucca nohi maje, kab nie hawaryli mnoha.
Bo ja na bičawańnie hatowy: i boł moj zaŭsiody prada mnoju.
Bo nieprawatu swaju ja wy-

jaŭlu: i dumać budu ab hrachoch swaich.

A worahi maje žywuć i zmacawalisia nada mnoju: i razmnožylisia tyja, što źnienawidzieli mianie niesprawiadliwa.

Što addajuć złom za dabro, wystupali procił mianie, tamu što ja lšoŭ uśled za dabratoju.

Nie pakidaj mianie, Panie Boža moj: nie adstupaj ad mianie.

Paśpiašy na pomač mnie: Panie Boža, zbaŭleńnie majo.

Chwała Ajcu i h. d.

Psalm 50.

Zžalsia nada mnoju, Boža...
(Hladzi ŭ „Malitwach wiačornych" str. 25).

Psalm 101.

Panie, pačuj malitwu maju: a hołas moj niachaj da Ciabie dojdzie.

Nie adwaročwaj abličča swajho ad mianie: u toj dzień, kali ja sumuju, nachili da mianie wucha Twajo.

Jakoňa-tolki dnia pryzywać Ciabie budu, skora wysłuchaj mianie.

Bo źnikli jak dym dni maje, a kości maje wysachli jak treski.

Staŭsia ja jak padkošanaja trawa i źwiała serca majo: što zabyŭsia ja spažywaci chleb moj.

Ad hołasnaha stohnu majho, prysochli kości maje da cieła majho.

Staŭsia ja padobnym da pelikana na pušču; staŭsia jak načny ptach u pustyni.

Nia spaŭ ja, i staŭsia jak wierabiej na strasie adzinoki.

Uwieś dzień naruhalisia mnie maje niapryjacieli: a tyja, što chwalili mianie, procił mianie prysiahali.

Dziela taho ja popieł jeŭ jak chleb, a napitak moj miašaŭ z płačam.

Dziela hniewu i abureńnia Twajho: bo Ty padwyšyŭšy skinuŭ mianie.

Dni maje praminuli jak cień, a ja wysach jak siena.

Ale Ty, Panie, na wieki trywaješ: a pamiać Twaja z rodu ŭ rod.

Ty ŭstaŭšy źmiluješsia nad Syjonam: bo ŭžo čas źmiławańnia nad im, užo pryśpieŭ čas.

Bo darahimi stali słuham Twaim mury jaho: i žalejuć ziamlicy jahonaj.

I buduć bajacca narody Imieńnia Twajho, Panie: i ŭsie waładary ziamnyja chwały Twajej.

Bo Pan zbudawaŭ Syjon: i źjawiŭsia ŭ sławie swajej.

Uzhlanuŭ na malitwu pakornych: i nia ŭzhardziŭ ich prośbaj.

Niachaj zapišacca heta ŭ pakaleńni patomnym: a narod, katory budzie stworany, chwalić budzie Pana.

Bo hlanuŭ z wyšyni światoj swajej: Pan z nieba na ziamielku pahlanuŭ.

Kab pačuci stohn zakawanych: kab raźwiazać synoŭ tych, što byli zabity.

Kab jany sławili ŭ Syjonie Imia Božaje, a chwału Jaho ŭ Jeruzalimie.

Jak źbiarucca ŭ wadno narody, i waładary, kab Panu słužyci.

Adkazaŭ jamu darohaj mo y swajej: karotkašć dnioŭ maich daj mnie paznaci.

Nie biary mianie na palawinie dnioŭ maich: bo lety Twaje z rodu ŭ rod trywajuć.

Na pačatku Ty, Panie, ziamlu zasnawaŭ: a tworam ruk Twaich jość nieba.

Jany zahinuć, ale Ty astanieššia, i ŭsieńka jak adzieža pastareje.

I jak wopratku pieramieniš ich, i admieniacca: a Ty toj sam zaŭsiody, i lety Twaje nie pierastanuć.

Syny sluh Twaich žyci buduć: a patomstwa ich na wieki nie źwiadziecca.

Chwala Ajcu i h. d.

Psalm 129.

Z hłybi... kliču da Ciabie, Panie: Panie pačuj holas moj.

Niachaj buduć wušy Twaje ŭważny, na holas maleńnia majho.

Kali budzieš zwažać na niaprawoty, Panie: Panie, a chto-ž ustaić?

Bo ŭ Ciabie jość umilaściŭleńnie: i dziela zakonu Twajho čakaŭ Ciabie, Panie.

Čakała duša maja na słowa Jaho: nadzieilasia duša maja na Boha.

Ad raniśniaj warty až da nočy: niachaj Izrail nadzieicca ŭ Panu.

Bo ŭ Pana jość miłaserdzie i bahataje ŭ Jaho adkupleńnie.

I Jon adkupić Izraila: z usich nieprawotaŭ Jaho.

Chwala Ajcu i h. d.

Psalm 142.

Panie, pačuj malitwu maju, pryjmi maleńnie majo pawodle praŭdy Twajej: wysluchaj mianie pa sprawiadliwaści Twajej.

I nie ŭwachodź u sud z sluhoju Twaim: bo nie apraŭdajecca prad Taboj nichto z žywych.

Bo zaŭziaŭsia worah na dušu maju: panižyŭ da ziamli žyćcio majo.

Pamiaściŭ mianie ŭ ciemry, jak mierćwiakoŭ spradwieku: i zatužyŭ wa mnie duch moj, strywožyłasia wa mnie serca majo.

Prypaminaŭ ja dni staradaŭnyja, razwažaŭ usie sprawy Twaje: učynki ruk Twaich raźbiraŭ ja.

Wyciahnuŭ ja da Ciabie ruki maje: duša maja, jak ziamla biez wady — pry Tabie!

Čymchutčej wysłuchaj mianie, Panie: aslabieŭ duch moj.

Nie adwaročwaj abličča Twajho ad mianie: bo stanu padobnym da tych, što schodziać u mahiłu.

Daj mnie zrańnia pačuć miłaserdzie Twajo, bo ŭ Tabie mieŭ ja nadzieju.

Pakažy mnie darohu, katoraj iści maju: bo da Ciabie padniaŭ ja dušu maju.

Wyrwi mianie ad worahaŭ maich, Panie, da Ciabie ja prybieh: nawučy mianie spaŭniaci wołu Twaju, bo Ty Boh moj.

Duch Twoj dobry zawiadzie mianie ŭ kraj sprawiadliwy: dziela Imieńnia Twajho, Panie, ažywiš mianie praŭdaj swajej.

Wywiadzieš z uciśnieńnia dušu maju: a ŭ miłaserdzi Twaim razhoniš worahaŭ maich.

I zahubiš usich, chto mučyć dušu maju: bo ja sluha Twoj.

Chwala Ajcu i Synu i Duchu świątomu, jak była spradwieku, ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečnyja. Amen.

Antyfona. Nia pomni, Panie, ab prastupkach našych abo baćkoŭ našych i nie karaj nas za hrachi našy. †

Malitwy prad Kamunijaj.

Budź dobra pryhatawany na prynliaćcie Eŭcharystyi, bo samoha Chrystusa haścić budzieš u dušy swajej. Heta značyć, što maješ być čystym na dušy i ŭ pak^rnym pažadańni złučycca z Samym ~oaŭcam. Nie zapuščajsia ŭ wučonyja doślедy, ale malisia jaknajpraściej, jak-by haworačy z Chrystusam. Nie kažy mnoha, ale adčuwaj prysutnaść Božuju; wier, nadziejsia i takim prystupi da Chrystusa, kab paśla moh skazać z św. Paŭlam: „Usio mahu z Tym, katory dajeć mnie siłu". Nie śpiašajsia, kab prystupić pieršym, jak ludziej šmat, kab nie rabić natoŭpu. Budź čysta adzietym na znak ważnaści časiny.

Ab Kamunii pomni woś što: Niama silniejšaha sposabu na žyćcio čystaje, świątoje, a prynamsia sprawiadliwaje, jak Kamunija.

Niama bolšaje łaski dla našaj lu koj natury, jak heta tajnicnaje złučeńnie z Boham — Kamunija.

Niama čaławieka, katory, paznaŭšy milaść Božuju ŭ Eŭcharystyi, nie zahareŭ-by sam ahniom lubowi da Boha i ludziej.

Niachaj ciabie nia dziwić, što ludzi nia ŭmiejuć karystać z Eŭcharystyi, choć časta prystupajucca. „Mnoha pazwanych, ale mała wybranych". Čaławiek umieje i świątoje źniawažyć, bo idzie za modaj blahoha świetu. A świet niazdatny zrazumieć Chrystusa pakornaha, ubohaha, ukryžawanaha: a tym-bolš ukrytaha ŭ aŭtaroch świątyniaŭ.

„Nia moža čaławiek — kaža Salamon — ukryć ahniu za pazuchaj, kab adzieža nie zaharelasia". Padobna nia možna łučycca ŭ Eŭcharystyi z Ahniom Miłaści — Chrystusam, i nie zaharecca Jaho kachańniem praŭdy, Jaho samaadračeńniem, trudawitaściaj, achwiaraju za ludziej. Kali kaho Kamunija nie papraŭlaje, to pryčyny šukać treba ŭ im samym, a nia ŭ hetaj Boskaj ustanowie, kala katoraj — jak kala asiarodka — hurtujecca celaje žyćcio duchowaje chryścijan-katalikoŭ. Moj bracie, niachaj dobra zapišucca ŭ pamiaci twajej woś hetyja słowy Zbaŭcy: „Chto nie spažywaje Cieła Majho i nia pje Krywi Majej, nia budzie mieci žyćcia ŭ sabie".

Malitwa.

Idzie woś ščaśliwaja chwilina, a Chrystus zyjdzie da majej dušy. Bač-ža, duša maja, bo Toj, chto prychodzie, jość Boham twaim. Prymi-ž Jaho z pašanaj, lubowi poŭnaj. Pryjdzi, o Jezu: serca majo haryć pažadańniem byci z Taboju, zažyć Boskim žyćciom Twaim. Paśpiašy, o Jezu, uziać serca majo na ŭłasnaść, kab nie dzialiŭ ja Jaho miž Boham i mamonaj. Pryjdzi, o moj Miły Boža, Najwyšejšaje Dabro majo, Skarb moj, Žyćcio, Praŭda, Luboŭ i — ŭsio majo, što tolki być moža darahim dla ŭsieńkaj istoty majej. Chacieŭ-by pryniać Ciabie z takoj nabožnaściaj, jak dušy świątyja: jak Twaja Maci Świataja, kali prymała Ciabie z ruk pieršych kaplanaŭ - Apostałaŭ. O Maryja, hlań miłaściwa hetaj časiny na mianie, bo prystupaju da abjadnańnia z Najmilej-

žym Synam Twaim. Padaj-ža mnie Jaho, jak kališ pastuškom padała: chacieŭ-by pryniać Jaho z čystych ruk Twaich.

Malitwa

pierad samym pryniáćciem św. Eŭcharystyi.

Prymiaćcie Ciela Twajho, Panie Jezu Chryste, katoraje ja niahodny adważwajusia spažywać, niachaj mnie nia budzie na asudžeńnie i zahubu, ale dziela Twajho miłaserdzia, niachaj mnie staniecca abaronaj i lekam dušy i ciela.

Panie, ja nia hodzien, kab Ty ŭwajšoŭ da serca majho, ale skažy tolki słowa i budzie zbaŭlena duša maja!

Malitwy pa Kamunii.

Prymiaŭšy nabožna Chrystusa pad widam maleńkaj Hostyi (u abradzie slawianskim — maleńkaj Kryšynki), adyjdzi hdzie na staranu i nie biaručysia za knižku adrazu, razwaž: kaho maješ u dušy swajej. Tut stasoŭny čas na razważańnie ab dabracie Chrystusa, katory zniżajecca da nas, biaruć u swaje abojmy, pakazwaje darohu, pa jakoj dajści možam da najwyšejšaha daskanalstwa swajej istoty. Paddajsia woli Chrystusa i Jaho pawadyrstwu, paŭtarajučy za św. Paŭłam: „Wiedaju, kamu pawieryŭ". Starajsia zrazumieć u hetaj časinie, što służba Bohu daje swabodu ducha i waładarstwa duchowaje pry hłybokaj pakory i pačućci našaj ničhoty. Pa takoj cichoj kontemplacyi (malitwy biaz słoŭ), wyjawi Chrystusu swaju wolu, jakim ty być chacieŭ-by adnosna da Boha i ludziej i prasi Jaho być zaŭsiody z taboj, kab pieralamać swaju žnlamohu ducha — najhoršuju pieraškodu da postupu šlacham Božym. Kali nie možaš sabrać myśli i malicca swaimi słowami, niachaj pamoža tabie woś chacia-by heta:

Malitwa.

O Chryste Jezu, Boža moj! Majučy nawiek ščyraść Anielaŭ i świataść wialikich sluh Twaich, nie patrapiŭ-by ja dawoli padziakawać Tabie za łasku, jakoj siańnia dastupaju praz Kamuniju światuju. Spalučaju swaje pačućci dziakawańnia, wiery, lubowi z pačućciami duš pabažniejšych: niachaj budzie chwała i čeść Tabie na celym świecie i hdzie tolki žywuć istoty, što znajuć Ciabie, Boža moj!

Niachaj staniecca wola Twaja nada mnoj! Daj, o Chryste Jezu, paznać mnie tuju darohu žyćciowuju, katoruju zarysawaŭ Ty prad wiakami, majučy dumku stwaryci mianie. Daj, o Jezu, nia zbłudzić mnie z darohi tej. Bajusia, što ja praz hrachi maje ŭtraciŭ łasku Twajho światoha pawadyrstwa. Siańnia, witajučy Ciabie ŭ dušy majej, wybačeńnia šukaju błudoŭ maich, kab začać žyćcio pawodle woli Twajej. Wola Twaja, jak sam nam abjawiŭ, heta—uświačeńnie našaje praz naśled žyćcia Twajho ŭ datasawańni da maich warunkaŭ, u jakich žywu. Woś, o Chryste, ja cełaj istotaj chaču spaŭniać wolu Twaju na kožny dzień! Dyk pamažy mnie, o Chryste!

Akty.

„Duša Chrystowa — paświaci mianie.

„Ciela Chrystowa — zbawi mianie.

„Kroŭ Chrystowa — napai mianie.

„Wada boku Chrystowaha — abmyj mianie.

„Mučeńnie Chrystowaje — zmacni mianie.

„O dobry Jezu — pasluchaj mianie.

„U ranach Twaich — ukryj mianie.

„Nie dazwol mnie adlučycca ad Ciabie.

„Ad woraha zlosnaha barani mianie.

„U časie śmierci majej paklič mianie.

„I pazwol mnie pryjści da Ciabie:

„Kab chwalici Ciabie z światymi na wieki wiečnyja. Amen.

(Za hetyja akty Papież Pius IX pryznaŭ adpusty, jak za 300 dnioŭ daŭniejšaj pakuty).

Malitwa

prad woblikam Ukryžawanaha Spasa.

O dobry i najmilejšy Jezu, woś ja ŭpadaju na kaleni prad woblikam Twaim i z najbolšaj haračynioju dušy majej prašu Ciabie i malu, kab uliŭ u serca majo žywyja adčučci wiery, nadziei i lubowi i daŭ sapraŭdny žal za hrachi maje dy mocnuju wolu paprawy, a ja z wialikaj skruchaj i bolem dušy sam u sabie razważaju i myślami pryhladajusia da Twaich piaci ranaŭ, majučy prad wačami toje, što skazaŭ prarok Dawid ab Tabie, dobry Jezu: Prabili ruki maje i nohi maje, paličyli ŭsie kości maje.

(Za hetu malitwu Papież Pius IX pryznaŭ poŭny adpust, abo poŭnaje darawańnie dačasnaj kary za hrachi. Adpust hety možna zdabyć raz na dzień za siabie abo za dušy čyscowyja pry takich warunkach: 1) kab heta malitwa byla adhaworana prad woblikam Ukryžawanaha Jezusa, 2) prad Kamunijaj abo paśla Kamunii, 3) zmowić u kaściele na intencyju Ajca św. i Kaścioła 5 Ojča naš i 5 Prywitana budź).

Malitwa

św. Tamaša z Akwinu.

Dziakuju Tabie, Śwaity Boža, Ojča Ŭsiomahutny, što mianie hrešnaha i niahodnaha słuhu Twajho, biaz nijakaj zasluhi majej, a tolki z milaserdzia Twajho, nasyciŭ najdaražejšym Cielam i Krywioj Syna Twajho, Pana našaha Jezusa Chrysta. Prašu Ciabie, kab heta świataja Kamunija nia byla dla mianie na zhubu, ale na ŭprašeńnie wiečnaha zbaŭleńnia. Niachaj budzie dla mianie zbrojaj wiery i ščytom dobraj woli. Niachaj wykaranić u-wa mnie ŭsie blahija prywyčki i hrešnyja pažadańni dy ŭćwiardzić mianie ŭ lubowi i ciarpliwaści, u pakory i paslušnaści, a tak-ža wa ŭsich inšych cnotach. Niachaj mianie abaronić ad napaściaŭ usich worahaŭ, widomych i niawidomych. Niachaj budzie poŭnym adpačynkam dla sil maich cialesnych i duchowych i

ščaśliwym zakančeńniem majho žyćcia. I prašu Ciabie, kab dawioŭ mianie hrešnaha da taho niawymoŭnaha ščaścia, dzie Ty z Synam Twaim i Ducham Świa-tym dla światych Twaich jość świetlaść praŭdziwaja, radaść wiečnaja, pryjemnaść i ščaście daskanalnaje. Amen.

Kaplanstwa (Światarstwa).

Kaplanstwa, heta—Sakrament, praz katory dajecca asobnaja Božaja laska spaŭniaci pawinnaść kaplanaŭ. Sakrament hety dajeć prawa adpraŭlać światuju Imšu, udzialać Sakramenty i spaŭniać inšyja čynnaści św. Kaściola: Nadajeć heta światuja Tajnica jašče asobny charaktar dušy, katory trywać budzie wiečna. Św. Pawal nazywaje kaplanaŭ: „sluhami Božymi i razdaŭcami tajnic Božych".

„O dziŭnaja hodnaść kaplanaŭ — piša światy Aŭhustyn, — Syn Božy znachodzicca na rukach wašych, jak na ŭlońni Pračystaj Dziewy"! Ksiandzu daručyŭ Boh kluč ad skarbaŭ, što wysluzyŭ Chrystus swaim mučeńniem i śmierciaj. Jon ich ściaraže, jon ich razdzialaje. Heta čalawiek, katory zastupaje na ziamli Boha, bo maje Božaje daručeńnie. „Idziecie—kaža Chrystus Apostalam — jak mianie Ajciec paslaŭ, Ja was pasylaju". Kali-b adnačasna spatkaŭ ja kaplana i aniela, prywitaŭ-by piarwiej kaplana, ab aniel — pryjaciel Božy, a kaplan, heta — Jaho zastupnik... Zwoniać u kaściele. Wy idziecie na hety holas. Kudy-ž heta? — „Karmić dušy našy" — adkažacie. Čym-ža kormicie dušy wašy? — Chlebam Anielskim. — A chto-ž maje kluč, chto pryhataŭlaje chleb hety?— Sluha Božy: kaplan. — A što-ž heta za chleb dziŭny? — Cieła i Kroŭ Boha našaha Jezusa Chrystusa. Kaplan, jak taja maci, što kormić dzicia, kaža: Biarecie-ješcie, heta Cieła Pana našaha Jezusa Chrystusa: niachaj was sciaraže i dawiadzie da žyćcia wiečnaha... Widziačy kaściol, pytajuć dzietki: „Što tam?" — Tam jość Cieła Boha našaha. — A skul-ža jano tam? — Bo ksiondz adpraŭlaje Imšu światuju... Kaplan — prawadnik dušy. Pakińcie parachwiju biez ksiandza na niekulki dziesiatkaŭ hadoŭ, buduć tam žyć jak źwiaraty, a mo' i češć addaduć źwiaratam. Jak worahi chočuć źništožyć relihiju, začynajuć ad ksiandzoŭstwa, bo tam, dzie niama sluh aŭtara, niama i achwiary; a dzie niama achwiary światoj, tam niama i relihii. Kaplanstwa, heta — ćwiet milaści Serca Božaha. Hledziačy na kaplana, dumajcie ab Chryście Jezusie*).

---

*) Z św. Jana Wjanneja.

Malitwa za św. Ajca.

Boža, usich wiernych Pastyru i Waladaru, uzhlań milaściwa na sluhu Twajho Papieža N, katoraha nad kaściolam swaim pastawić mieŭ lasku, daj jamu, prosim, tak slowam i prykladam kirawać paduladnymi swaimi, kab razam z daručanaj sabie stadaj dajšoŭ da žyćcia wiečnaha. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Malitwa za Biskupaŭ i Kaplanaŭ.

O Chryste Jezu! Z woli Twajej sluhi Twaje Biskupy i Kaplany wiaduć sprawu zbaŭleńnia rodu ludzkoha, apawiadajučy nawuku Twaju i pasilajučy światymi Sakramentami. Budź-ža Ty, o Jezu, Mocaj ich i Praŭdaj,

kab wiali nas ściežkami sprawiadliwaści Twajej, pad kiraŭnictwam wikaraha Twajho, św. Ajca. Wiarni jednaść usim adlučanym błahoj rukoj ad Katalickaj Suspolnaści.

Pryjdzi waładarstwa Twajo, o Jezu!

Žanimstwa.

Žanimstwa, heta — Sakrament, katory z woli Chrystusa dajeć łasku i pomač na spaŭniańnie abawiazkaŭ muža i žonki. Zlučaje jon nierazryŭnym wuzłom luboŭ žančyny i mužčyny až da mahilnaj doški. Dajeć im uładu nad cielam dzieła zachawańnia rodu ludzkoha. Nakładaje pawinnaści ŭzhadawańnia dziaciej. Žwaličaje łasku ŭświačeńnia i dajeć pomač na dobryja ŭčynki dzieła zbaŭleńnia. Św. Pawał tak piša ab hetym: „Mužy, lubiecie žony wašyja, jak i Chrystus palubiŭ Kaściol i samoha siabie wydaŭ za jaho. — Sakrament heta wialiki: a ja kažu — wialiki ŭ Chrystusie i ŭ Kaściele" Prystupajučy da hetaha Sakramentu, zważ dobra na tyja pawinnaści, što biareš na siabie, — i prasi Boha, kab ich spoŭnić patrapiŭ. A z usich abawiazkaŭ najtrudniejšy—heta wyhadawać dziaciej pa-Božamu.

Malitwa maładych.

O Zbaŭca Miły, Jezu Chryste! Ty na wiasielli ŭ Kanie Halilei swajej prysutnaściaj uświaciŭ žwiazak zamužny. Prybudźža i na našaje wiasielle i bahaslawienstwam swaim abdaruj. Sercam našym daj luboŭ i jednaść: uspamahaci zaŭsiody siabie i ŭzrastać u milaści i jednaści z Taboju, Boham našym. Daj, o Chryste, kab wierna my zaŭsiody lubilisia i pamahali sabie wypaŭniać prawa Twajo ŭ žyćci našym štodziennym. Daj łaskawa nam stacca paciechaj prad Ahladam Twaim, spaŭniajučy ŭsio dziela chwały Twajej. Praz zasłuhi Twaje i Twajej Matuchny światoj. Amen.

Ojča naš... Prywitana budź...
Chwała Ajcu...

Apošniaje Namaščeńnie.

Zachwareŭšy pamiataj, što niemač twaja wychodzić z adwiečnaj woli Božaj, choć moža pryčynaj ty sam i twajo niawiedańnie prawoŭ natury. Tak woś zdajsia na wolu Boha, a sam starajsia zmahčy bol, kab nia być ciažaram dla druhich. Kali widziš, što twaja chwaroba zaraźliwaja, pytaj lekara, jakija aściarožnaści rabić treba, kab nie zarazić inšych. Nadzialić kaho chwarobaj praz swaju niachajnaść — heta praŭdziwy hrech, bo zdaroŭje — najbolšy skarb čaławieka. Ale z druhoha boku bajacca zarazy niama-što: lipnieć jana najbolš da bajaźliwych. A dla chworaha mieć treba mnoha spahadnaści i lubowi, bo heta brat twoj, siastra, jakich spatkała niaščaście. Pamahčy chworamu ŭ jaho patrebie duchowaj i ciałesnaj — heta značyć zrabić toje samaje, što Chrystus na twaim miescy zrabiŭ-by. Kožny čaławiek umre; śmierci nia bojsia; usioroŭna: raniej, ci paźniej. Kali widziš, što źniamoha twaja moža być śmiarotnaj, zaprasi ksiandza, kab pamoh pryhatawacca tabie adbyć hetu apošniuju padarož: na toj świet. Zrabi testamant, napraŭ kryŭdy i pieraprasi susiedziaŭ. Ab Sakramencie Apošniaha Namaščeńnia wiedać musiš woś što:

Sakrament hety služyć na lasku dobraj śmierci, a kali heta budzie karysnym twajmu zbaŭleńniu, to pryśpiašyć wyzdaraŭleńnie. Kapłan namaščaje ŭsie zmysly cieła, prosiačy Boha, kab darawaŭ hrachi zmyslami hetymi dakananyja. Paśla jašče daješ absolucyju z adpustam na hadzinu śmierci. Sakrament hety, dobra pryniaty, znosić usie rešty hrachoŭ i dušu z Boham jadnaje. Miej naj... namier spoŭnić usio, čaho ŭ hetaj ważnaj chwilinie Chrystus ad ciabie žadaje.

Na spatkańnie ksiandza treba pryhatawać: 1. Stol nakryty čystym abrusom (nastolnikam), z kryžam, abo abrazom, pastaŭlenym miży dźwioch waskowych świečkaŭ. 2. Wadu paświačonuju. 3. Talerku z šaśćma kamočkami waty, abo kudzieli i kawalačkam chleba z soliu. 4. Šklanku čystaj wady z łyžkaj. Chwory pawinien być čysta adziety. Za spatkańnie ksiandza z Panam Boham św. Ajciec udzialaje asobny adpust. Pry spatkańni plajecca:

„Budź wiečna pachwalony Najświaciejšy Sakrament, praŭdziwaje Cieła i Kroŭ Pana našaha Jezusa Chrystusa". (Try razy).

Padčas spowiedzi chworaha piajuć pieśniu: „Pad Twaje prychodzim dźwiery", abo jakuju inšuju ab św. Eŭcharystyi. Kali chwory zažadaje, kab spatykali ŭ cišy i nia ŭchodzili ŭ światlicu, treba jaho pasłuchać. Zara pa Kamunii, na Apošniaje Namaščeńnie, admaŭlajecca Litanija da ŭsich Światych, abo inšaja, — až pakul ksiondz nia dašć bahasławienstwa.

Malitwa chworaha.

Boža moj i Panie moj! Budź wola Twaja! Bahasławić duša maja Ciabie na wieki. Niachaj spoŭnicca wola Twaja nada mnoju: ci śmierć pašleš mnie, ci azdaraŭleńnie. Stworca moj i Zbaŭca, učyni tak, jak padabajecca Tabie, bo Ty najlepš wiedaješ, što karyśniej dziela zbaŭleńnia majho. Addali ad mianie strach śmierci, kab z dobraj nadziejaj čakaŭ ja na Sud Twoj. Ty Boh žywych: Ty nie adstupiš ad mianie ŭ apošniaj hadzinie, nie adkinieš i pa śmierci, bo Ty nadzieja maja. Kajusia, što hrašyŭ; Twajej woli paddajusia i na zasłuhi Chrystusa spadziajusia. Bahasłaŭlu, Boža, dziwy Twaje; dziakuju za ŭsio, što ja mieŭ ad Ciabie: za łasku światych Tajnic Twaich, asabliwa-ž Eŭcharystyi. Wieru, što mocaj Twajej moh-by ja azdarawieci, kali-b heta było patrebnym zbaŭleńniu majmu. Kali-ž pamru, pryjmi łaskawa dušu maju, Boža, adzin u Trojcy Światoj, źmilujsia nada mnoj pawodle wialikaha swajho miłaserdzia! O Maryja, Maŭchna Božaja, zastupisia za mianie! Światy Jozef, budź pry mnie! Aniele-Wartaŭničy moj, malisia za mianie! Boža, wieru Tabie! Boža, lublu Ciabie! Boža, maju nadzieju na miłaserdzie Twajo! Amen.

(Kali chwory ŭmiraje, možna čytać Litaniju da ŭsich Światych, abo siem Psalmaŭ Pakutnych).

Časć IV.

LITANII.

Litanija da Najśw. Imieńnia Jezus.

Kiryje elejson,*) Chryste elejson. Kiryje elejson!
Jezu pačuj nas, Jezu pasluchaj nas!
Ojča z nieba Boža, zżalsia nad nami!
Synie, Zbaŭca Świetu Boža, zżalsia nad nami!
Duchu Światy Boža, zżalsia nad nami!
Świataja Trojca adzin Boža, zżalsia nad nami!
Jezu, Synie Boha Żywoha, zżalsia nad nami!

*) Kiryje elejson — slowy hreckija — značać: Panie zżalsia.

Jezu, jasnaść Ajcoŭskaja,
Jezu, blesk świetlaści wiečnaj,
Jezu, waładaru slawy,
Jezu, sonca sprawiadliwaści,
Jezu, Synie Dziewy Maryi,
Jezu najmilejšy,
Jezu najdziŭniejšy,
Jezu, Boža mocny,
Jezu, ojča budučaha wieku,
Jezu, aniele wialikaj rady,
Jezu najmahutniejšy,
Jezu najciarpliwiejšy,
Jezu najpaslušniejšy,
Jezu cichi i pakornaha serca,
Jezu, milaśnik čystaści,
Jezu, milaśniku naš,
Jezu, Boža supakoju,
Jezu, daŭca žyćcia,
Jezu, prykład cnotaŭ,
Jezu, duš pažadańnie,

Zmiłujsia nad nami!

Jezu, Boža naš,
Jezu, prypyniśča naša,
Jezu, ojča ŭbohich,
Jezu, skarbie wiernych,
Jezu, dobry pastyr,
Jezu, świetlaść praŭdziwaja,
Jezu, mudraść wiečnaja,
Jezu, dabrata biażmiernaja,
Jezu, daroha i žyćcio našaje,
Jezu, radaść Anielaŭ,
Jezu, waładar Patryarchaŭ,
Jezu, nastaŭnik Apostalaŭ,
Jezu, wučyciel Ewanelistaŭ,
Jezu, siła Mučanikaŭ,
Jezu, świetlaść Wyznaŭcaŭ,
Jezu, čystaść Dziewaŭ,
Jezu, karona ŭsich Światych,

Zmiłujsia nad nami!

Budź nam milaściwy, daruj nam Jezu!
Budź nam milaściwy, pasluchaj nas Jezu!
Ad usialakaha złoha wybawi nas Jezu.

Ad usialakaha hrechu,
Ad twajho hniewu,
Ad podstupaŭ šatana,
Ad ducha niačystaści,
Ad śmierci wiečnaj,
Ad niadbalstwa na twaje natchnieńni,
Praz tajnicu twajho światoha Ŭčalawiečańnia,
Praz twaje naradziny.
Praz dziacinstwa twajo,
Praz najświaciejšaje žyćcio twajo,
Praz trudy twaje,
Praz krywawy pot i mučeńnie twajo,
Praz kryž i apuščeńnie

Wybaŭ nas Jezu!

Praz śmierć i pachawannie Twajo,
wybawi nas, Jezu!

twajo,
Praz mlosnaści twaje,
Praz śmierć i pachawańnie twajo,
Praz twajo z umioršych paŭstańnie.
Praz twajo ŭšeście,
Praz twajo ŭstanaŭleńnie Najświaciejšaj Eŭcharystyi,
Praz radaści twaje,
Praz chwału twaju,

Wybawi nas Jezu!

Baranak Bažy, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam, Jezu!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, pasłuchaj nas, Jezu!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami, Jezu!

Jezu pačuj nas, Jezu pasłuchaj nas!

Malitwa.

Panie Jezu Chryste, katory skazaŭ: „Prasiecie i atrymajecie, šukajcie i znojdziecie, stukajcie i adčyniać wam", molim, daj nam prosiačym adčućcio twajej Boskaj milaści, kab Ciabie ŭsim sercam, słowam i čynam miławali i ad twajej chwały nikoli nie adstupali.

Światoha Imieńnia Twajho, Panie, daj nam zaŭsiody mieć bajaźliwaść i milaść, bo nikoli nie adstupaješ z Twaim kirawańniem ad tych, katorych umacniaješ u stałaści Twajho miławańnia. Katory žywieš i panuješ na wieki wiečnyja. Amen.

Litanija da Najświaciejšaha Serca Jezusa.

Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!
Chryste pačuj nas, Chryste pasłuchaj nas!
Ojča z nieba Boža,
Synie Zbaŭca świetu Boža,
Duchu światy Boža,
Światoja Trojca adzin Boža,

Zžalsia nad nami!

Serca Jezusa, Syna Ajca Pradwiečnaha,
Serca Jezusa, u łonie Dziewy Maryi z Ducha światoha začataje,
Serca Jezusa, z Słowam Božym istotna złučanaje,
Serca Jezusa, biaźmiernaha majestatu,
Serca Jezusa, światynia Božaja,
Serca Jezusa, sialiba Najwyšejšaha,
Serca Jezusa, dom Božy i brama nieba,
Serca Jezusa, wohnišča milaści haručaje,
Serca Jezusa, sialiba sprawiadliwaści i milaści,
Serca Jezusa, poŭnaje dabraty i lubowi,
Serca Jezusa, cnotaŭ ŭsiałakich biazdońnie,
Serca Jezusa, usiakaj pachwały najboĺš dastojnaje,
Serca Jezusa, waładar i asiarodak usich sercaŭ,
Serca Jezusa, u katorym jość usie skarby mudraści i ŭmiełaści,

Zžalsia nad nami!

Serca Jezusa, u katorym prabywaje ŭsia paŭnata Bostwa,
Serca Jezusa, u katorym

Najświaciejšaje Serca Jezusa, ūčyn majo serca da swajho padobnym!

Ajciec wielmi ŭspadabaŭ sabie,
Serca Jezusa, z paŭnaty katoraha ŭsie my ŭziali,
Serca Jezusa, pažadańnie adwiečnych uzhorkaŭ,
Serca Jezusa, ciarpliwaje i wialikaha milaserdzia,
Serca Jezusa, bahataje dla ŭsich, chto Ciabie pryzywaje,
Serca Jezusa, krynica žyćcia i świataści,
Serca Jezusa, umilaściŭleńnie za hrachi našy,
Serca Jezusa, nasyčanaje źniewažeńniem,
Serca Jezusa, ściortaje za prastupki našy,
Serca Jezusa, paslušnaje až da śmierci,
Serca Jezusa, dzidaj prabitaje,

Zmiłujsia nad nami.

Serca Jezusa, krynica ŭsialakaj paciechi,
Serca Jezusa, žyćcio i ŭskrašeńnie našaje,
Serca Jezusa, supakoj i pajadnańnie našaje,
Serca Jezusa, za hrachi achwiara,
Serca Jezusa, zbaŭleńnie nadzieju ŭ Tabie majučych,
Serca Jezusa, nadzieja ŭ Tabie ŭmirajučych,
Serca Jezusa, roskaš usich Światych,

Zmiłujsia nad nami.

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam Panie!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, pasluchaj nas Panie!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami!

—Jezu cichi i pakornaha Serca,
—Učyni serca naša da swajho padobnym.

Malitwa.

Usiomocny Wiečny Božal Uzhlań na Serca Twajho Najmilejšaha Syna i na chwału i adpłatu, jakuju złažyŭ Tabie ad imia hrešnikaŭ; a kali jany da Twajho milaserdzia prybiahajuć, Ty im łaskawa daj prabačeńnie: u Imia taho-ž Syna Twajho Jezusa Chrysta, katory z Taboj žywie i panuje ŭ jednaści Ducha światoha, Boh na wieki wiečny. Amen.

Akt paświačeńnia
celaha rodu ludzkoha
Najświaciejšamu Sercu Jezusa.

O Jezu najmilejšy, Adkupiciel rodu ludzkoha, uzhlań na nas, pakorna prypadajučych da stupieńniaŭ Twajho aŭtara. My Twaja ŭłasnaść i da Ciabie chočam naležać; woś siahońnia kožny z nas addajecca dabrawolna Twajmu Najswiaciejšamu Sercu, kab jašče ciaśniej złučycca z Taboju. Mnohija nia znajuć Ciabie zusim, mnohija adwiarnulisia ad Ciabie, uzhardziŭšy Twaimi prykazańniami. Zžalsia nad adnymi i druhimi, o najłaskawiejšy Jezu i paciahni ŭsich da Światoha Serca Twajho. Waładaram budź nam o Panie, nia tolki wiernym, katoryja nikoli nie adstupili ad Ciabie, ale i błudnym synom, jakija Ciabie pakinuli. Daj, kab jany čym-chutčej wiarnulisia ŭ baćkaŭski dom i nia zhinuli z niadoli i hoładu.

Budź waładaram dla tych,

katorych abo pamylnyja paniačci žwiali, abo addzialaje niazhoda, prywiadzi ich da prystanišča praŭdy i da jednaści wiery, kab skora nastala adna aŭčarnia i adzin pastyr. Waladaram budź dla ŭsich tych, katoryja blukajucca jašče ŭ ciemry pahanstwa abo iślamu i prywiadzi ich łaskawa da świalla i waładarstwa Božaha. Uzhlań uraście wokam Twajho milaserdzia na synoŭ taho narodu, katory byŭ niekali narodam asabliwa ŭlubionym. Niachaj splywie i na ich, jak krynica adkuplеńnia i žyćcia, taja kroŭ, jakuju jany niekali pryzywali na siabie.

Bieražy Kaściol Swoj, o Panie, i abdary jaho biaśpiečnaj swabodaj. Abdary ŭsie narody spakojem i ładam. Daj, kab z usiaje ziamli, ad kraju da kraju, adzin uznasiŭsia holas: Chwała budź Božamu Sercu, ipraz jakoje dla nas nastała zbaŭleńnie, jamu česć i chwała na wieki. Amen.

Litanija da Najśw. Dz. Maryi.

(Loretanskaja).

Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!
Chryste pačuj nas, Chryste pasluchaj nas!
Ojča z nieba Boža, zžalsia nad nami!
Synie Zbaŭca świetu Boža, zžalsia nad nami!
Duchu światy Boža, zžalsia nad nami!
Światаja Trojca adzin Boža, zžalsia nad nami!
Świataja Maryja, malisia za nas!
Świataja Maci Boža, malisia za nas!
Świataja Dziewa nad Dziewy,
Matka Chrystusa,
Matka łaski Božaj,
Matka najčyściejšaja,
Matka najpryhažejšaja,
Matka najniawinniejšaja,
Matka nieparušanaja,
Matka najmilejšaja,
Matka najdziŭniejšaja,
Matka dobraj rady,
Matka Stwaryciela,
Matka Adkupiciela,
Dziewa najrazważniejšaja,
Dziewa češci hodnaja,
Dziewa praslaŭlenaja,
Dziewa mahutnaja,
Dziewa łaskawaja,
Dziewa wiernaja,
Lustra sprawiadliwaści,
Stalica mudraści,
Pryčyna našaje radaści,
Sudzina duchowaja,
Sudzina pawažnaja,
Sudzina asabliwaja nabaženstwa,

Malisia za nas

Roža duchowaja,
Wieža Dawida,
Wieža z kaści slaniowaj,
Załaty domie,
Arka Božaha prawa,
Brama niabiesnaja,
Zorka ranišniaja,
Azdaraŭleńnie chworych,
Prypynišča hrešnych,
Paciecha sumnych,
Uspamoha chryścijanaŭ,
Karalewa Anielaŭ,
Karalewa Patryarchaŭ,
Karalewa Prarokaŭ,
Karalewa Apostalaŭ,
Karalewa Mučanikaŭ,
Karalewa Wyznaŭcaŭ,
Karalewa Dziewaŭ,
Karalewa ŭsich Światych,

Malisia za nas

Wostrabramskaja Maci Boža.

Karalewa biaz hrechu pierwarodnaha začataja,
Karalewa światoha Ražanca,
Karalewa supakoju,
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam, Panie!
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, pasłuchaj nas Panie!
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami!

Malisia za nas!

Twajej abaronie...

Twajej abaronie addajomsia,
Świataja Boža Maci,
Tabie uručajem patreby našy—
nia daj pahardžaci,
I ad złoj pryhody wybaŭlaj nas,
Dziewa Maryja, zaŭsiody,
Ty Pani naša,
Ty Apieka naša,
Ty Zastupnica naša,
Ty Paciecha naša.
Z Twaim Synam pajadnaj nas,
Twajmu Synu paručy nas,
Twajho Syna pazwol nam ahladaci.

—Malisia za nas świataja Maci Boža,
—Kab stalisia my hodny abiacańniaŭ Chrystusa.

Malemsia!

Daj nam, słuham Twaim, prosim Ciabie, Panie Boža, ciešycca zaŭsiodnym zdaroŭjem dušy i cieła, i praz slaŭnaje zastupnictwa bahasłaŭlenaj zaŭsiody Dziewy Maryi ad ciapierašniaha smutku być wolnymi i karystacca z wiečnaj radaści. Praz Chrystusa Pana našaha. Amen.

Litanija da Ŭsich Światych.

Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!
Chryste pačuj nas, Chryste pasłuchaj nas!
Ojča z nieba Boža, zžalsia nad nami!
Synie Zbaŭca świetu Boža, zžalsia nad nami!
Duchu światy Boža, zžalsia nad nami!
Świataja Trojca adzin Boža, zžalsia nad nami!
Świataja Maryja, malisia za nas!
Świataja Maci Boža, malisia za nas!
Świataja Dziewa nad Dziewy, malisia za nas!
Światy Michaie, malisia za nas!
Światy Habryjele, malisia za nas!
Światy Rafale, malisia za nas!
Usie światyja Aniely i Archaniely, maleciesia za nas!
Usie światyja niabiesnyja duchi, maleciesia za nas!
Światy Janie Chryściciel, malisia za nas!
Światy Jozefie, malisia za nas!
Usie światyja Patryarchi i Praroki, maleciesia za nas!

Światy Piotra,
Światy Paŭle,
Światy Andreju,
Światy Jakubie,
Światy Janie,
Światy Tamašu,
Światy Jakubie,
Światy Filipie,
Światy Baŭtramieju,
Światy Mateŭšu,
Światy Symonie,
Światy Tadeŭšu,
Światy Macieju,
Światy Barnaba,

Malisia za nas!

Światy Łukašu, malisia za nas!
Światy Marku, malisia za nas!
Usie światyja Apostaly i Ewanelisty, maleciesia za nas!
Usie światyja Wučni Pana, maleciesia za nas!
Usie światyja Niawinnyja Dzieci, maleciesia za nas!
Światy Stefanie, malisia za nas!
Światy Laŭrenty, malisia za nas!
Światy Wincenty, malisia za nas!
Światyja Fabijanie i Sewastyjanie, maleciesia za nas!
Światy Janie i Paŭle, maleciesia za nas!
Światyja Koźma i Dziamjanie, maleciesia za nas!
Światyja Hierwazy i Pratazy, maleciesia za nas!
Usie światyja Mučaniki, maleciesia za nas!
Światy Sylwestar, malisia za nas!
Światy Hryhory, malisia za nas!

Światy Ambrožy,
Światy Aŭhustynie,
Światy Hieronimie,
Światy Marcinie,
Światy Mikałaju,
Malisia za nas!

Usie światyja Biskupy i Wyznaŭcy, maleciesia za nas!
Usie światyja Wučycieli, maleciesia za nas!

Światy Antoni,
Światy Benedykcie,
Światy Bernardzie,
Światy Daminiku,
Światy Franciŝku,
Malisia za nas!

Usie światyja Kaplany i Lewity, maleciesia za nas!
Usie światyja Zakońniki i Pustyńniki, maleciesia za nas!
Świataja Maryja Mahdalena, malisia za nas!
Świataja Ahata, malisia za nas!
Świataja Łuceja, malisia za nas!
Świataja Ahnieša, malisia za nas!
Świataja Cecylija, malisia za nas!
Świataja Kataryna, malisia za nas!
Świataja Anastazija, malisia za nas!
Usie światyja Dziewy i Ŭdowy, maleciesia za nas!
Usie Światyja Božyja, zastupleciesia za nas!
Budź nam milaściwy, daruj nam, Panie!
Budź nam milaściwy, pasluchaj nas Panie!
Ad usialakaha złoha, wybawi nas, Panie!

Ad kožnaha hrechu,
Ad twajho hniewu,
Ad raptoŭnaj i niespadziawanaj śmierci,
Ad podstupaŭ šatana,
Ad hniewu, nienawiści i ŭsiakaje błahoje woli,
Ad ducha niačystaści,
Ad piarunoŭ i nawalnicaŭ,
Ad kary ziamlitrasieńnia,
Ad zarazy, holadu i wajny,
Ad śmierci wiečnaj,
Praz tajnicu twajho światoha Ŭčalawiečańnia,
Praz prychod twoj,
Praz naradžeńnie twajo,
Praz chrost i światy post twoj,
Praz kryž i mučeńnie twajo,
Praz śmierć i pachawańnie twajo,
Praz twajo światoje z umioršych paŭstańnie,
Wybawi nas Panie! Wybawi nas Panie!

Praz twajo cudoŭnaje ŭšeście, wybawi nas, Panie!
Praz prychod Ducha Światoha, Paciašyciela, wybawi nas, Panie!
U dzień twajho sudu, wybawi nas, Panie!

My hrešnyja, Ciabie prosim — pačuj nas!
Kab hrachi nam adpuściŭ,
Kab karu nam darawaŭ,
Kab nas da ščyraj pakuty prywiaści mieŭ lasku,
Kab Kaściol Twoj światy bierahčy i kirawać mieŭ lasku,
Kab Ajca św. i ŭsie duchoŭnyja stany biaroh u światoj pabožnaści,
Kab niepryjacielaŭ światoha Kaścioła ŭpakoryŭ,
Kab waładaram i kniaziam chryścijanskim daŭ supakoj i praŭdziwuju zhodu,
Kab uwieś narod chryścijanski abdaryŭ supakojem i jednaściaj,
Kab usich błudziačych da jednaści z Kaściołam paklikaŭ i ŭsich niawiernych prywioŭ da światła Ewanelii,
Kab nas samych ućwiardziŭ i zachawaŭ u swajej światoj służbie,
Kab dumki našy padniaŭ da niabiesnych pažadańniaŭ,
Kab usim dabradziejam našym daŭ wiečnuju zapłatu,
Kab dušy našy, bratoŭ, swajakoŭ i dabračyncaŭ našych wyratawaŭ ad wiečnaj zahuby,
Kab uradžaj ziamli daŭ i biaroh jaho ŭ całaści,
Kab usich wiernych pamioršych nadzialiŭ wiečnym supakojem,
Kab pryniaŭ łaskawa našy prośby,

Ciabie prosim — pačuj nas!
Ciabie prosim — pačuj nas!

Synie Božy, Ciabie prosim — pačuj nas!
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam, Panie!
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, pasłuchaj nas Panie!
Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami!
Chryste, pačuj nas — Chryste, pasłuchaj nas!
Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!

Ojča naš... Chwała Ajcu...

Litanija da św. Jozefa.

Kiryje elejson, Chryste elejson, Kiryje elejson!
Chryste pačuj nas, Chryste pasłuchaj nas!
Ojča z nieba Boža, zžalsia nad nami!
Synie Zbaŭca świetu Boža, zžalsia nad nami!
Duchu światy Boža, zžalsia nad nami!
Świataja Trojca adzin Boža, zžalsia nad nami!
Świataja Maryja, malisia za nas!
Światy Jozefie, malisia za nas!
Św. Jozefie, słaŭny patomak Dawida,
Św. Jozefie, świetłaść patryarchaŭ,
Św. Jozefie, mužu Maci Božaj,
Św. Jozefie, čysty Apiakunie Dziewy,
Św. Jozefie, karmiciel Syna Božaha,
Św. Jozefie, kłapatliwy abaronca Chrystusa,
Św. Jozefie, haława Światoj Siamji,

Malisia za nas!

Św. Jozefie, Apiakunie światoha Kaścioła, malisia za nas!

Jozefie najsprawiadliwiejšy,
Jozefie najčyściejšy,
Jozefie najrazważniejšy,
Jozefie najmužniejšy,
Jozefie najpaslušniejšy,
Jozefie najwiarniejšy,
Lustra ciarpliwaści,
Milaśnik biednaści,
Ŭzor pracujučych,
Azdoba žyćcia chatniaha,
Apiakunie dziewaŭ,
Padpora siemjaŭ,
Paciecha nieščaśliwych,
Nadzieja chworych,
Patronie ŭmirajučych,
Strach dla duchaŭ niačystych,
Apiakunie światoha Kaściola,

Malisia za nas!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, daruj nam, Panie!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, pasluchaj nas, Panie!

Baranak Božy, katory znosiš hrachi świetu, zžalsia nad nami!

Malitwa.

Boža, katory praz nierazhadanuju Prazornaść bahaslaŭlenaha Jozefa wybraŭ na Ŭlubienca Najświaciejšaj Swajej Matki, daj prosim, kab my taho, katoraha jak swajho abaroncu slawim na ziamli, zaslužyli ŭ niebie mieć zastupnikam. Katory žywieš i panuješ Boh na wieki wiečnyja. Amen.

Časć V.

NABOŽNYJA PIEŚNI.

Piai časta, moj bracie, i choraša, bo pieśnia — heta dar Božy, što serca napaŭniaje dobrym pačućciom.

Narod naš maje mnoha pieśniaŭ na kožnuju paru hodu i pry rabocie, ale pieśniaŭ nabožnych jašče niašmat.

Dahetul musiŭ naš brat služyć čužyncam, maliŭsia čužoj mowaj, nia rodnaj, dyk i pieśni nabožnaj nie twaryŭ. Ludcy našy adnak wielmi zdatny da pieśniaŭ i ŭkladać ich i piajać lubiać. Niachaj-ža woś hetyja pieśni paslužać tabie, bratočak, siastryca, dziela pomačy, kab chwalić Boha rodnaj mowaj.

Pieśnia ranišniaja.

Ledź uzojdzie zaranica,
Ciabie mora i ziamlica,
Ciabie chwalić ŭsio žywoje
Piaje kožny swaim strojem.

Ja-ž, što stworany Taboju,
Zlučany žyćciom z ziamloju,
Ci-ž taki niahodny byŭ-by,
Što Ciabie dy nie chwaliŭ-by?

Čuć paśpieju padniać wočy
I ŭstać z ložka paśla nočy,
Da Boha ŭ nieba ŭzdychaju,
Jamu chwalu zasylaju.

Šmat, što ŭčora palahli spać
Siańnia rana nie mahli ŭstać,
My jašče zdarowy ŭstali,
Kab moc Božu wychwalali.

Boža ŭ Trojcy niepaniaty,
Ojča, Synie, Duchu światy!
Tabie chwalu addawajem,
Paświaci nas, uprašajem.

Pieśnia pry pracy.

Milaserny, wiečny Božal
Ciabie prosim kolki zmožam:
Ty žwiarni laskawy wočy
Na Twoj biedny lud rabočy.

Daj nam sil, Mahutny Panie!
Chaj ščašliwy kožny stanie,
Adwiarni ad nas pryhody,
Uchawaj ad kožnaj škody.

Daj nam mocnu ŭ Ciabie wieru,
U žadańniach daj znać mieru,
Uradžaj nam daj na poli,
Zbaŭ nas, Boža, ad niawoli.

Nie pakí 'a nas nawiekí,
Boža, biez Twajej apieki:
Wybačaj nam našu slabašć
I zhatuj niabiesnu radašć.

Ciabie, Ojča, naš Stwarycieł,
Synie Boža Adkupicieł,
Duchu Paciašycieł Boža,
Wyslaŭlajem, kolki zmožam.

Pieśnia wiačornaja.

A jak dzień užo minaje,
Kožny z nas nie zabywaje
Česć addać z padziakaj Bohu
Za prabytu ŭdzień darohu.

Usie našy dzienny sprawy
Pryjmi mila, Boža prawy,
Pakiruj nam na zbaŭleńnie,
A na Twajo wyslaŭleńnie.

A kali pašniom unočy,
Miej nad nami Twaje wočy,
Ściražy ad zloj pryhody,
Barani ad kožnaj škody.

Chaj zdarowy zo snu ŭstaniem,
I služyć Tabie znoŭ staniem:
Dušoj, sercam, jak chto moža,
Pracaj na Twaju česć, Božal

Barani nas ad žhrašeńnia,
Kab nia stracili zbaŭleńnia,
Ale nieba ŭsie dastali —
Ciabie wiečna wychwalali.

Pieśnia pierad imšoju.

Na twar upaŭšy, z miesca światoha
Česć i malitwy šlima da Boha,
Z pakoraj ŭ sercy, dušoj udziačnaj
Prad Chrystusowaj achwiaraj strašnaj.

Ciabie my prosim, darahi Boža,
Chaj Twaja laska nam dapamoža:
Daj spakoj doma, a dar u poli, —
Niachaj ziamielka rodzić dawoli.

Daj nam zdaroŭje, milašć i zhodu,
A dušy ŭ čyscy dary swabodaj.
Chaj Twaja laska plywie nam daram
Praz najświaciejšu Kryža achwiaru.

Hlań, Ciabie prosić narod twoj wierny,
Mily naš Jezu, budź milaserny.
Usich nas, Boža, ratuj ad ždzieku,
Waźmi niaščasnych ŭ swaju apieku.

Šlom da Ciabie my prośby, žadańnia,
Daruj ŭ patrebie nam źmilawańnie.
Daj, kab na świecie Tabie služyli,
A pośle ŭ niebie wiečna chwalili.

Pieśni na pracesiju.

I. Boža, wiačystaj dabracie addany.

Boža, wiačystaj dabracie addany,
Mowaj niwodnaj nie pieraskazany!
Hodzien Ty, Boža, chwały usialakaj,
Slawy, pašany i ščyraj padziaki.

Ciabie žadaju, Ciabie wywyššaju,
Bolš, jak dabro ŭsio, Ciabie ŭ sercy maju,
Dabrom najbolšym Ty ŭ majm sumleńni,
Sam Adzin wyšej nad usie stwareńni.

A choć-by kary za hrachi nia mieŭ ja
Ad Ciabie, Boža,—za ich-by žaleŭ ja:
A ŭsio žaleŭ-by dla taho samoha,
Što zahniawiŭ ja tak dobraha Boha.

Woś, o moj Boža, i ciapier škaduju,
Bo ŭsiaho bolej Ciabie ja miluju.
I chaču ščyra tak pastanawici,
Kab boiš nikoli užo nie hrašyci.

Šmat maju woli ščyra spawiadacca,
Wierna z Taboj u zhodzie trymacca.
Što učyniŭšy, ja nadzieju maju
Žyć, ahladaci Ciabie, Boža, ŭ raju.

O Boža dobry, Boža milaściwy,
Budź majej hrešnaj dušy litaściwy.
Jak jej daŭ žyci, tak daj i zbaŭleńnie,
Pomač padaj nam, ratuj ad mučeńnia.

II. Twaja čeść, chwała..

Twaja čeść, chwała, naš wiečny Boža,
Chaj wiekawiečna świecić pryhožal

Składajem ščyra ŭsie hramadoju
Pakłon i pieśni pierad Taboju.

Dziakujem ščyra za Twaju milaść,
Za Twoj dar hety, za ŭsiu prychilnaść,

Što nas mizernych Ty nie zabyŭsia,
I ŭ Sakramencie światym źjawiŭsia,

Hrešnych ludziej nas nie adčuraŭsia,
Kab nas zbaŭlaci, z nami astaŭsia...

Na świet pryjšoŭšy, Pan wiečnaj chwały,
Wywieŭ z biady nas, kryŭdy niamałaj;

Z milaści potym dla nas wialikaj
Siabie na muki addaŭ ćmie dzikaj,

A ustupiŭšy da chwały wiečnaj,
Pakinuŭ dar nam łaski biaśpiečnaj,

Što ŭ Sakramencie bačučy hetym,
Serca raście nam radaści świetam.

Tabie my, Boža, ciapier śpiewajem,
Pierad Taboju korna ŭpadajem,

Prosiačy łaski Twajej wiačystaj,
K niebu ŭkazać nam darohu čystu.

III. Pad Twaja prychodzim dźwiery.

Pad Twaje prychodzim dźwiery
Ščyrym sercam; poŭny wiery:
Što pad widam skryty chleba
Ty jość Boh praŭdziwy z nieba.

Zrazumieć nam trudna heta,
Kab Syn Božy — Zbaŭca świetu
Až tak skryŭsia ŭsim na dziwa
I ŭ Hostyi žyŭ praŭdziwa.

Milaść Boha zajaśniela,
Jak žmianiŭ chleb ŭ swajo Ciela —
Nam astawiŭ pažywaci,
Kab prez heta nas zbaŭiaci.

Nieśmiarotny, mocny Boža,
Zrazumieć Ciabie chto moža?
Ty dla hrešnych sprawiadliwy
I dla dobrych milaściwy.

Choć anioły ŭ niebie blizka,
Prad Taboju paŭšy nizka,
Ŭściaž na twar Twoj spahladajuć,
Čym jość Boh, adnak nia znajuć.

Na't aniołam Boh spradwieku
Tak nia daŭ, jak čaławieku:
Prystupać da Boha śmieła,
Spažywać Jahona Ciela.

Ja taho niahodzien, Panie,
Kab wa mnie mieŭ prabywańnie—
Skažy tolki adno słowa
I dušu mnie zbawiš znowa.

Bju pakłony prad Taboju,
Łasku miej nad hrešnym mnoju,
Chaj žywu z Taboju, Panam,
Až na wieki wiečny. Amen.

Suplikacyja.

I.

1. Światy Boža, Światy Mocny, Światy Nieśmiarotny,
   Zžalsia nad namil (Try razy).
2. Ad pažaru — haładu, wajny i zarazy,
   Barani nas Božal
3. Ad raptoŭnaj — i niespadziawanaj śmierci,
   Ściaraży nas, Božal
4. Kab Kaścioł Twoj — światy Katalicki baranić i wywyššać mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Božal
5. Kab Ajca światoha — i ŭsie duchoŭnyja stany ŭ nabožnaj jednaści zachawać mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Božal
6. Kab nas — u światoj słužbie Twajej ućwiardzić mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Božal
7. Kab nas — da pakuty ščyraj dawiaści mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Božal
8. Kab uradžaj dać — i jaho ŭ całaści zachawać mieŭ łasku,
   Ciabie prosim, Božal
9. My hrešny — Ciabie Boha molim,
   Pasłuchaj nas, Božal

10. O Jezu, Jezu, Jezu
Zžalsia nad nami!

11. O Maryja, Dziewa i Maci Boža,
Zastupisia za nas!

II.

1. Światy Boža, Światy Mocny, Światy Nieśmiarotny!
Zžalsia nad nami!

2. Ad wajny bratniaj, što hromam nas trywoža,
Ściarażу nas, Boža!

3. Ad praroka, što zhubu nam waroža,
Ściarażу nas, Boža!

4. Ad burаŭ, što hradam bjuć u poli zboža,
Ściarażу nas, Boža!

5. I ad žyćcia, jakim žyć narod nia moža,
Ściarażу nas, Boža!

6. Ad ciomnaj sily, što ducha nam trywoža,
Ściarażу nas, Boža!

7. My hrešny, Ciabie Boha molim,
Pasluchaj nas, Boža!

8. O Jezu, Jezu, Jezu,
Zžalsia nad nami!

9. O Maryja, Dziewa i Maci Boža,
Zastupisia za nas!

Pieśnia paśla Imšy św.

Boh naš prypynak...

Boh naš prypynak i sila, — pamahalnik u biedach, što wielmi nas abstupili.

Zatym-ža nia budziem bajacca, kali ziamla zwaruchniecca — i hory pierakinucca ŭ siaredzinu mora.

Šumieli i zamucilisia wody ich — zatraślisia hory ad Jaho sily.

Šparkaść raki žwieslalaje miesta Božaje—paświaciŭ swaju sialibu Najwyšejšy.

Boh pamiž jaho, nia budzie zwarušana — paratuje jaho Boh rana na świtańni.

Strywožylisia narody i pachililisia waladarstwy — daŭ holas swoj i zwaruchnułaś ziamlica.

Pan silaŭ niabiesnych z nami—Boh Jakubaŭ naš abaronca.

Pajdziecie i ahladajcie sprawy Pana, jakija na ziamli zrabiŭ jon cudy—spyniajučy wojny až pa kraj ziamlicy.

Palomić luk i skryšyć aružža — i zaslony ŭ ahni papalić.

Uspakojciesia i pahlańcie, što ja Boh waš — uzwyšany miž narodaŭ i ŭzwyšany na ziamlicy.

Pan silaŭ niabiesnych z nami—Boh Jakubaŭ naš abaronca.

Chwala Ajcu i Synu i Duchu Światomu — jak bylo spradwieku, ciapier i zaŭsiody i na wieki wiečny.—Amen.

Pieśnia pa Niešpary.

Dobraj nočy, Jezu...

Dobraj nočy, Jezu, ja Tabie žadaju,
Chaj z Taboj zasnu ja hetu noč,
Jak ŭ raju,
Chaj Ciabie widžu u śnie dušoju,
Chaj razmaŭlaju tady z Taboju,
O Jezu najmilejšy!
Dobraj nočy, Jezu, serca asaloda,
Chaj Twajho ahladu daznaju zaŭsiody—
U kožny momant žyćcia ziamnoha
Ja addajusia ŭ apieku Boha
Z majej dušoj i cielam.

Da Ciabie, o Jezu, šlu ...olby, paklony
I Twajej apieki prašu, abarony,
Chaču ja skrycca u Twaje rany,
Zbaŭca moj, Boža, Jezu kachany,
Zasnuć daj ŭ ich slahońnia.

Serca majo łaskaj Ty ačyść pryhoža,
Chaj-ža druhim niebam budzie Tabie,
Boža,
Jak Twajo ŭ niebie jość prabywańnie,
Tak duša niebam chaj maja stanie,
O Jezu moj i Zbaŭca.

Dobraj nočy, Jezu, o majo kachańnie,
Boža majho serca, najmilejšy Panie.
O dobry Jezu, dla świetu ščodry,
Chaj śplu z Taboju, o Boža dobry,
Slahońnia i zaŭsiody.

Maci, Ty što Boha u apiecy miela,
Waźmi u apieku dušu maju, ciela.
Anioł moj storaž, dany ad Boha
I ty, patronie, ŭnočy ad zloha —
Mianie wy ściarażecie.

Pieśni na Božaje Naradžeńnie.

I. Pakazalaś z nieba jasnaść...

Pakazalaś z nieba jasnaść niabywala,
Hramada aniolaŭ pieśniu zaśpiawala:
„Chwala Bohu na wyšynach,
Spakoj ludziam na nizinach.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo"!

Pastuški na poli sa strachu pamieli,
Jak na heny cudy ŭ poŭnačy hladzieli;
Tady Aniel im źjawiŭsia,
Skazaŭ: „Boh wam naradziŭsia".
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo!

Najświaciejša Panna stala Matkaj Boha,
Što adkupić ludzkaść z mocy ducha zloha.
U stajency paradzila,
I na sienca palažyla.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo!

I pabiehli dzieci z wialikaj achwotaj,
Hrali i śpiawali Bohu strojnaj notaj:
Swaje sercy radawali,
Što Jezusa ahladali.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo!

I my zaśpiawajma Panu Bohu chwalu,
Što dla nas radziŭsia i ciarpieŭ niamala;
Wyslaŭlajma Pana Boha,
Ŭ Światoj Trojcy Adzinoha.
Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo!

II. Aniel skazaŭ pastuškam...

Aniel skazaŭ pastuškam:
„Naradziŭsia Chrystus wam".
„A dzie, dzie"?„Ŭ Betlejem Dawidowym
Ŭ pakaleńni Judowym
Z Panienki Maryi".

Hela choĉučy spaznać,
Wiestku ščasnu ahladać,
Pabiehli da Betlejem z achwotaj,
Najšli ŭ jaślach Dziciatka,
Maryju z Jazepam.

Naradziny — dziŭ z dziwoŭ!
Wyslaŭlaci mala sloŭ:
Dziewa Božaha Syna nasila,
Zradzila, nie ĉapila
Swajaho Dziawoctwa.

Chwaly wiečnaj Pan sstupiŭ,
Jak prosty slabie źniżyŭ,
Palacaŭ bahatych, murawanych
Nia mieŭ pabudawanych
Pan ŭslaho stwareńnia.

Ŭžo zbylosia toje ŭslo,
Što pad fihuraj bylo:
Arona laska pučok puścila,
Prad Arkaj raśćwiciela
I plady pryniésla.

Sluchajcie-ž Boha Ajca,
Jak ab im Jon nam skazaŭ:
Heta Syn moj Adziny, kachany,
Ŭ raj wam ablacany,
Sluchajcie Jaho wy!

Bohu češć i chwala budź,
Što nikoli nie zamruć,
Jak Ajcu, tak Jahonamu Synu,
Razam Światomu Duchu, —
Adzinamu ŭ Trojcy!

III. Ziamla i nieba.

Ziamla i nieba, ziamla i nieba
Radasna śpiawajuć,
Anioly świetu, Anioly świetu
Dziwa abwiaščajuć:
Chrystus radziŭsia, Boh abjawiŭsia,
Anioly slawiać, cudna śpiawajuć,
Pastuški ihrajuć,
Wol z aslom witajuć,
U dziciaci Boha znajuć.

Slańnia ŭ Betlejem, slańnia ŭ Betlejem
Dziŭnaja nawina:
Pračysta Panna, Pračysta Panna
Naradzila Syna.
Chrystus radziŭsia i h. d.

Maryja Panna, Maryja Panna
Dziciatka piastuje
I stary Jozef — i stary Jozef
Jezusa ńaduje.
Chrystus radziŭsia i h. d.

I Karali try — i Karali try
Z uschodu prybyli,
Bohu dziciaci, Bohu dziciaci
Achwiary zlažyli.
Chrystus radziŭsia i h. d.

Blisnula sonca, blisnula sonca,
Sonca praŭdy wiečnaj,
Nadzieja hrešnym, nadzieja hrešnym
Ščaśliwaści wiečnaj.
Chrystus radziŭsia i h. d.

Prychodźcie kožny, prychodźcie kožny
Prywitać Jezusa,
Z čystaj dušoju, z čystaj dušoju
Wyslaŭlać Chrystusa.
Chrystus radziŭsia i h. d.

Budź-ža witany i prasłaŭlony
Miłaserny Panie!
Praz Twaju wolu — hora, niadola
Chaj ad nas adstanie.
Chrystus radziŭsia, Boh abjawiŭsia,
Anioły sławiać, cudna śpiawajuć,
Pastuški ihrajuć,
Woł z asłom witajuć,
U dziciaci Boha znajuć.

IV. U načnuju ciš...

U načnuju ciš
Lacić hołas zwyš:
Pastuški ustańcie,
Wun, na nieba hlańcie!
Što za jasnaść, za pramieńni,
Ŭ bielym aniely adzieńni
Radasna piajuć!
Abwiaščajem wam:
Boh radziŭsia tam —
U Betlej śpiašajcie,
Pana prywitajcie.
Lažyć ŭ žłobie Jon na sienie
U pialonkach, biez adzieńnia —
Ad zimna dryžyć.
Pastuški chutčej,
Pabiehli ŭ Betlej,
U stajni, nia ŭ chacie
Šukajuć Dziciaci.
Jak anioły raskazali,
Znajšli Boha, prywitali
I dali pakłon.
Cely Ciabie świet
Čakaŭ stolki let!
Nia znaŭ duch praročy
Taho, što Ty ŭ nočy
Narodziŭsia, ahałosiŭ,
Praz aniołaŭ nas zaprosiŭ
Tabie dać pakłon.
Upaŭšy na twar,
Dajom Tabie dar:
Z našych serc balučych,
Z našych śloz kipučych.
A choć biedny, nie adkinieš,
Ty jaho napeŭna prymieš, —
Pabahaslawiš.
Jezu, za Twoj trud
Dziakujem my tut,
Dary zasyłajem,
Za to chaj daznajem
Twajej łaski i apieki
Tut na świecie i nawieki
Ŭ niebie, zaŭsiahdy...

V. Naradziŭsia, nam źjawiŭsia...

Naradziŭsia, nam źjawiŭsia,
Pamiž bydla ŭ stajni Boh.
Chto-ž małomu, darahomu
Dać tam chwału hodna moh?
Pastuški, wy paśpiašajcie,
Čeść i chwału jamu dajcie
Was anioł tudy zawieć.

Razam z wami, my z malbami
Paśpiašym tudy chutčej,
Choć małoha, staniem Boha
Ciešyć pieśniaju swajej.
Bo jon biedna naradziŭsia,
U žłabočku prytuliŭsia,
Kab nas hrešnych ŭ niebie mieć.

Staniem ŭ koła i wiasioła —
Budziem „Gloryja" piajeć:
Bo žadany jość pasłany,
Kab zbaŭleńnie świetu dać.
Ščyra tak Jaho witajma
I z aniołami śpiawajma —
„Ŭsim spakoj tut na ziamli".

Prywitajma, zapytajma —
Chto-ž pryčynaj heta byŭ?
Skul patreba, što až z nieba
Boh na ziemlu sam sstupiŭ?
— Miłaść Boža to zrabiła,
Syna z nieba padaryła,
Kab u niebie my byli.

Čamu-ž, Boža — žłob nia łoža —
Z siena mieŭ paściel sabie?
Bydła hrela — litaść mieła,
A nia ludzi dla Ciabie?
— „Hrešnik, złości što paddaŭsia
I jak siena kwoly staŭsia, —
Praz mianie kab raj zdabyŭ".

Božym carstwam, waładarstwam
Treba cely świet nazwać.
Hdzie-ž pryčyna — Boha Syna
Nie chacieŭ jon tut prynlać?
Bo świet cely hrecham skuty
Nie achwotny da pakuty,
Kryžam Zbaŭcu abdaryŭ.

U Judei biez nadziei
Matki płačuć cely wiek —
Herad srohi z dapamohi
Wojska dzietak ich pasiek.
Niedaloka ta chwilina —
Kroŭ paljecca Boha Syna
Za hrachi usich ludziej.

U darohu k Synu Boha
Sabralisia karali,
Darahija — zalatyja
Jany dary prywiazli.
Choć Ty dary i pryjmaješ, —
Boĺš na serca ŭsio-ž zważaješ —
Nad ludźmi Ty litaść miej.

VI. Pryjšli — prylacieli.

Pryjšli — prylacieli charošy anieli,
Zalatyja kryĺli, a sami u bieli.

Pryjšla z nieba wiasiola nawina:
Boža Maci paradzila Syna,

Paradziŭšy ŭ pialonki spawila,
Spawiŭšy ŭ jaśli zlažyla —

Lažy, lažy, Jezu malusieńki!
Lažy, lažy, Jezu bialusieńki! —

Pastuški na žalejkach Jemu ihrajuć,
Anioly rajski pieśni śpiawajuć;

Luli, luli, Jezu malusieńki!
Luli, luli, Jezu bialusieńki!

A wy, ludcy, na ŭwieś świet huknicie,
Jamu hromku pieśniu zapiaicie:

Hej, Chrystus Boh naradziŭsia ŭ Betlej,
Kab świeslalić i adkupić ludziej!

VII. Boh prynlaŭ ludzkoje ciela...

Boh pryniaŭ ludzkoje ciela,
Wiesialicca kaža śmiela.
Dla Jaho my zaśpiawajma
I na lirach zaihrajma —
Panu Adzinamu.

Hramadoju zaśpiawajma,
Jak dla Boha chwalu dajma
I Panlency Jaho Maci
Ŭsiomahutnaha Dziciaci —
Pańnie Maryi.
Radaści Jezus naradziŭsia!
Radaść nam!

VIII. Pastuški spali...

Pastuški spali pry lasku ŭ lažočku,
Hladź, raśświatlela ŭ samu ciomnu
nočku.
Jany čujuć: ź muzykaj
Śpleŭ hramady wialikaj
Anlolaŭ, anlolaŭ, anlolaŭ.*)

---

*) Apošnija try radki kožnaj zwarotki paŭtarajucca.

Adzin spuściŭsia—samy najjaśniejšy,
Sluchajcie, kaža, katory śmialejšy,
Nawinu ja wam skažu,
Nawat miesca pakažu
Ŭ Betlei, ŭ Betlei, ŭ Betlei.

Boh tam radziŭsia ŭ hetu ciomnu
nočku,
Nie u palacy, ale u chlawočku,
Ŭ žalabočku na sienka
Palažyla Panienka
Božańku, dzietańku maleńku.

IX. Pastuški plajali...

Pastuški piajali,
Chrystusa witali —
Boh nam abjawiŭsia,
Ŭ Betlej naradziŭsia.*)
Nia ŭ pyšnych charomach,
Ani ŭ panskich domach:
U maleńkaj chaci
Jaho tulić Maci.
Treba nieści dary,
Treba dać achwiary:
Jak my i Jon kwoly,
Choć kruhom anioly.

---

*) Pa kožnaj zwarotcy hetaj pieśni možna dadawać slowy: „Gloria, gloria in excelsis Deo".

Treba prywitaci
Boha ŭ Dziciaci —
Dyk padojdziem blizka,
Paklonimsia nizka.
Śpiajom našu pieśniu,
Jak-by na pradwieśni:
Chrystus świet admienić,
Hrech i zlo pryščemić.
Pakaža jak žyci,
Boha jak lubici —
Slawim, Ciabie Boža,
Pieśniaj, jak chto moža.
Češć Tabie, Maryja,
Čystaja lilija:
Ciabie Božaj Maci
Budziem nazywaci.
I Jazepu chwala
Niachaj-by paŭstala,
Bo ŭ jaho-ž prynlatku
Maryja z Dziciatkam.
Chwalim wielmi Boha,
Bo nam darahoha
Spaslaŭ Syna z nieba,
Kab dušy dać chleba.
Dyk ludcy huknicie,
Na ŭwieś świet plaicie,
Što Boh čalawieku
Spahadaŭ adwieku.

X. Naradziŭsia Chrystus-Boh.

Naradziŭsia Chrystus-Boh,
Radujmasia,
U zbaŭleńni nam pamoh,
Radujmasia.
U biednaj adrynie,
Dzie miesca żywinie
Jon nam naradziŭsia.

Nie ŭ palacach bahačoŭ
Naradziŭsia.
A ŭ pawietcy biedakoŭ
Nam źjawiŭsia
Ŭ pakornaści — cnocie,
Ŭ wialikaj biadocie
Jon nam naradziŭsia.

Nie pahardziŭ Boh, naš Pan,
Radujmasia,
Najniżejšy ludzki stan,
F ujmasia.
Kab wiestku dać z nieba,
Jak życi nam treba
Jon nam naradziŭsia.

XI. Pasłuchajcie wy, ludzi.

Pasluchajcie wy, ludzi,
Wiestku halosnu
Wielmi radosnu
Woś hetu:
Boh-Syn źjawiŭsia,
Ŭżo naradziŭsia
Dla świetu.

Kaho mieŭ Boh spradwieku
Z nieba pryslaci —
Ludziej zbaŭlaci
Ad hrechu:
Ŭżo naradziŭsia,
Ludziam źjawiŭsia
Pad strechu.

Lażyć Jon u pawietcy,
U Betlejemie...
Ludzkoje plemia,
Radujsiai
I češć dawaci
Bohu-Dziciaci
Rychlujsiai

XII. Nočka cichaja, zarysta.

Nočka cichaja, zarysta,
Cud-časina,
Paradziła Dziewa čysta
Boha-Syna.
Pa zahadu Boha-Ducha,
Praz źjaŭleńnie,
Ŭsiamu świetu na paciechu,
Na zbaŭleńnie.

Paradziła Dziewa-Matka
U biadocie,
U pawietcy, ŭ niedastatku,
U chlapocie.
I nad hetym Boża Matka
Biedawała
I kałyšučy Dziciatka
Tak śpiawała:

Śpi, moj milieńki Synočak,
Zbaŭca świetu,
Wybačaj, moj hałubočak,
Biednaść hetu.
Niama čym Ciabie, niaboża,
Prykrywaci,
Twaje ručańki pryhoża
Spawiwaci.

Nie pahardziŭ Ty pryjści tak
Na świet hety,
U suklenačku ŭ mianie Ty
Nie adziety.
Tolki siencam tut Ciab e ja
Atulaju,
Niawyhody może hetym
Boiš spraŭlaju.

Pieśni na Wialiki Post.

I. Nabożnym sercam...

Nabożnym sercam usie chryścijanie
Začniom Chrystusa mukaŭ razważańnie,
Daznaŭ katorych Syn Boha adziny —
Za našy winy.

Ŭ sadzie Aliŭnym, paŭšy na kaleni —
Ajca maliŭ Jon siarod nočnaj cieni.
Judaš całunkam zlydniam daŭ u ruki —
Chrysta na muki.

Jak lwy dzikija kinulis pahancy,
Źwiazali ruki darahomu Zbaŭcy.
Wučni Chrystusa usie paŭciakali,
Jak na sud hnali.

Hadziny pieršaj stajaŭ prad Piłatam;
Bičawać srohim prykazaŭ jon katami
Jany da słupa Zbaŭcu prywiazali —
I katawali.

Z ciernioŭ karonu kaluču zrabili,
Pašla Chrystusu na skroni ŭzlażyli.
Prad im z naruhaj na kaleni pali —
Karalom zwali.

Treciaj hadziny zakryčali sroha:
Kryżowaj śmierciaj pamreć chaj Syn
Bohai

Paśla da kryża nialudzka prybili —
Woctam palli.

Kanaje Jezus, dušu daje Bohu,
Ściamnieła sonca, świet čuje trywohu,
Ziamla dryžeła, skały zatraščeli—
Boha žaleli.

Z atchłańniaŭ dušy, ščasnych jak anieli,
Uzlaŭ z saboju, kab bolš nie ciarpieli.
I ciely źmioršych z mahil paŭstawali—
Ich ahladali.

Mikodem, Jozef u Piłata śmieła
Prosiać dazwolu zabrać Chrystc :ieła.
Piłat praškodaŭ nijakich nia robie,
Kab schawać ŭ hrobie.

Wučni Chrystusa ŭzlaźiš da raboty,
Kab Zbaŭcy cieła schawać da suboty.
Jak źniali z Kryža, stała ślaźmi Maci
Rany zmywaci.

A zmyŭšy rany, z sumam aniamiełym
Balzamam źliŭšy, u pałotny biely,
Jak zwyčaj kaža, Zbaŭcu achilili —
Ŭ hrob pałažyli.

Wierny narodzie, što Boha baiššia,
Za swaje winy ślazami zalijsia,
Chrystu padziaku pašli i maleńnie —
Za adkupleńnie.

II. Światy Kryžu.

Światy Kryžu, najmiliejšy,
Z usich drewaŭ najsłaŭniejšy!
Ŭ hetym drewie moc i siła:
Jaho Jezusa nasiła;
Z jaho pływie asałoda
Dla harotnaha narodu.

Drewa ćwiordaje, źmiakčysia,
Až da ziemli prychilisia!
Spušci cieła majho Pana —
Jano wielmi skatawana.
Pazwoł Jamu adpačyci,
Na ziamlu skarej sstupici.

Ciabie wybraŭ Boh adwieku
Na zbaŭleńnie čaławieku;
Z ciabie łaska ludziam dana,
Duša naša ŭzmacawana,
Krywioj Božaj ŭsia abmyta,
Što praz Jezusa pralita.

Jak u zimnaj łažaŭ stajni,
Dla Jaho nia była tajna:
Kab świet hrešny adkupici,
Treba kroŭ swaju pralici;
Tam žwiary pakłon dawali,
A tut ludzi katawali.

Niačuwana milašć heta,
Kab iści na Kryž dla świeta!
Chto-ž tak budzie milaściwy,
Taki dobry, litaściwy?
Sam Pan Jezus heta sprawiŭ —
Nas ad piekła Kryžam zbawiŭ.

Čamu twajo serca horda,
Jak-by kamień hlucha-ćwiorda?
Ty nad Jezusam nia płačaš,
Choć Jaho na Kryžy bačyš:
Na achwiaru Boham dany,
Za ciabie ukryžawany.

Matka z žalem pahladała
I toj čas uspaminała:
Jak małoha spawiwała,
Prytulała, caławała:
A ciapier Jahona cieła,
Ad ran sinie, pačarnieła.

Nia byŭ žal taki j nia budzie,
Hdzie žyli, žyć buduć ludzi,
Jaki Matka smutak mieła,
Jak na Jezusa hladzieła:
Siratoju astajusia,
Hdzie ciapier ja prytulusia?

Adnaho Synočka znała,
Jaho z nieba atrymała,
Ciapier Jaho zabirajuć —
Mianie biednu pakidajuć.
Z žalu rwiecca majo serca,
Choča wyskačyć, ždajecca.

Jaho z radaściaj nasiła
I bia bolu paradziła:
Ciapier smutki ŭsiaho świetu
Ja ciarplu ŭ hadzinu hetu:
Boža, daj mnie lepš mahilu,
Bo žyć bolš nia maju siły!

Kab Ty byŭ, Synočak nižej,
Da mianie kab trochi bližej —
Ja haloŭku-by padpiorła,
Ślozy i kroŭ Twaju abciorła.
Nie Kryž Twoj tak wysoki —
Ad mianie Synok daloki.

Kazaŭ aniel: Prywitana,
Łaski poŭna Ty u Pana!
A ja poŭna smutku, bolu:
Symeon znaŭ Božu wolu:
Jon skazaŭ, što majo serca
Bolem, jak miačom, prabjecca.

Baćki, matki, anikoha,
I pryjaciela druhoha,
Ani brata ja nia maju,
Lepš pamiorci ja žadaju:
Jak u tuju žyć chwilinu,
Kali bok prabili Synu.

Ŭspomni, matka, jak ty mieła,
Choć i mnoha synoŭ mieła,
Kali adzin byŭ pamioršy,
Choć-by samy z ich najhoršy.
A moj Jezus najmilejšy —
Adzin Syn moj najśviaciejšy.
Ŭziali Syna, zorku jasnu:
Mianie kinuli niaščasnu —
Nad usio Jaho lubiła,
Ciapier mnie žyćcio niamiła.
Ach moj, Božaj Tabie vieru —
Nie karaj-ža nas praz mieru.
A chto Bohu vierna słužyć,
Matku Bosku ščyra lubić,
Chaj pad Kryžam stanie z Jeju,
Ŭ Joj swaju kładzie nadzieju.
Praz twajo, Panna, ciarpieńnie
Uprasi dla nas zbaŭleńnie.

III. Jezu Chryste...

Jezu Chryste, Boža miły,.
Jak jahniatka Ty ciarpliwy:
Cierpiš na kryžy mučeńni
Za ŭsie maje prahrašeńni.

Čałavieča, płač, mizerny,
Hlań, jaki Boh miłaserny:
Jezus na kryžy ŭmiraje,
Sonca jasnašć pahašaje.

Pan apošnie skazaŭ słoŭka,
Žvisła z plač jamu haloŭka.
Nad im Maci uzdychaje,
Płača ŭ žali, ledź žywaja.

Ŭžo zasłonu razarwała,
Ŭsia ziamla dryžyć i skała;
Sotnik kaža: Syn Jon Božyi
Hety cud usich trywoža.

Tut Jamu bok prakałoli,
Kroŭ plywie z wadoj pawoli;
A my žlijmasia słazami;
Jezu, źmilujsia nad nami!

Što ciarpieŭ za ŭsich nas hrešnych
Jezu Chryste, Boža mily;
Zžałsia Ty nad nami!
Zžałsia Ty nad nami!

Ty, što razam z im ciarpieła,
Maci Boža, Pani świetul
Za nas zastupisia,
Za hrešnych malisia.

IV. Na kryž prybity.

Na kryž prybity Boh-Syn ćwiakami:
Płač, čałavieča, za hrech słazami.
Ach! ach! na kryžy ŭmiraje
Jezus wočy začyniaje.

Zranienа strašna Božaje cieła,
Žlitaje kroŭju ŭ ranach wisieła.
Ach, ach! to hrech naš prakiaty
Muča Boha tak zaŭziata.

Kola karona hołaŭ baluča,
Wusny spaliła smaha piakuča.
Ach! ach! za majo hrašeńnie
Jezus mieje ad ciarpieńnia.

Pad kryžam Maci płača, kanaje,
Matčyna serca žal razrywaje.
Ach! ach! złość maja lichaja
Strašna Bohu adpłačaje.

Budu ŭžo lepšymi Daj pomač, Boža,
Hrech, worah luty, bolej nia zmoža.
Ach! ach! hodzi ŭžo hrašyci,
Z łaskaj Božaj chaču žyci.

I z Mahdalenaj pakutawaci,
Za ŭsio hrašeńnie adškadawaci.
Ach! ach! zžalsia nada mnoju,
Boža, daj mnie žyć z Taboju.

Z hrecham siahońnia pačnu zmahacca,
I z žalem budu ja spawiadacca.
Ach! ach! wybač mnie, moj Boža!
Bolej hrech mianie nia zmoža.

V. Jezu, Boža miłaserny...

Jezu, Boža miłaserny,
Ŭ dabracie Swajej niaźmierny:
Zyjšoŭ Ty na ziamlu z nieba
I utaiŭsia ŭ kroŝcy chleba.

Praz ludziej byŭ zatrymany,
Da sudździaŭ jak złodziej hnany,
Winawačany fałšywa,
Sudžany niesprawiadliwa.

Zbičawali Twajo cieła,
Što nia było častki cełaj,
Ranami ŭsiaho pakryli,
Naświaciejšu kroŭ pralili.

Paśla wostruju karonu
Na Twaje ŭzłažyli skroni,
Karalom na śmiech ubrali,
Ździekawališ, jak žadali.

Na ziamlu pad kryžam padaŭ
I na im prybić siabie daŭ,
Praciarpieŭšy strašny muki,
Addaŭ dušu Bohu ŭ ruki.

Pieśni na Wialikdzień.

I. Wiasioły dzień...

Wiasioły dzień dla nas nastaŭ,
Jakoha cely świet žadaŭ;
Siahońnia Chrystus z hrobu ŭstaŭ!
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

Karol Niablesny k nam prybyŭ,
Jak ćwiet na soniejku zaćwiŭ,
Pa śmierci z nami znoŭ zažyŭ!
Alleluja...

Piakielnu nietru zwajawaŭ,
Usieńkich zlydniaŭ pakanaŭ,
A hrešnym łasku darawaŭ.
Alleluja...

Da troch dzion u piekle prawioŭ,
Tam paciašaŭ światych Ajcoŭ,
Paśla z saboju ich pawioŭ.
Alleluja...

A tyja, što-da-adnaho,
Jak Zbaŭcu ŭbačyli swajho,
Zahawaryli da jaho:
Alleluja...

Witaj, žadany nam, witaj!
O Chryście, nas nie pakidaj,
Z piakielnaj mocy wybaŭlaj.
Alleluja...

Jakuju-ž radaść mieli ŭ ćmie,
Jak Zbaŭcu ŭbačyli ŭ siabie,
Jakoha zdaŭna ždali ŭsie.
Alleluja...

Na treci dzień sam z hrobu ŭstaŭ,
Piačaciaŭ na't nie pačapaŭ,
Na stražaŭ ludzki strach napaŭ.
Alleluja...

A jak Chrystus z mahiły ŭstaŭ,
Swaich apostałaŭ witaŭ,
Da Matki anielaŭ pasłaŭ.
Alleluja...

Anioły wiernyja maje!
K Panlency jdzicie wy chutčej,
K Najświatšaj Maťačcy majej.
Alleluja...

Witajcie Dziewu ad Mianie,
I zaśpiawajcie dla Jaje:
Witaje twoj synok Ciabie!
Alleluja...

Paśla u jasnaści takoj
Da Matki zbližyŭsia światoj
I prywitańnie kaža joj:
Alleluja...

Budź poŭna radaści usia,
Matula rodnaja maja,
Žaloba skončylaś twaja.
Alleluja...

Witaj-ža, Jezu moj žywy,
Synok moj luby, załaty,
Paciecha ŭsiakaje dušy!
Alleluja...

Ach, wielmi wiesiela ŭžo mnie!
Žywoha ŭbačyŭšy Ciabie,
Jak nowym świet staŭ dla mianie.
Alleluja...

Tak wiesiela z im reč wiała,
Całujučy rany Chrysta,
Z wialikim ščaściem adyjšła.
Alleluja...

O Chryste, što ŭstaŭ u try dni,
Hrachi nam našy adpuści,
Dušy zbaŭleńnie prynieśli
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

II. Radujmosia, chryścijanie...

Radujmosia, chryścijanie,
Bo Chrystusa z hrobu ŭstańnie
Darawała nam zbaŭleńnie.
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

Patryarchi rady stali,
Što ŭ atchłańniach prabywali,
Jak Zbaŭcu swajho daždali.
Alleluja...

I ubačyli jasnoha
Jon adniaŭ moc ducha złoha,
Im skazaŭ iści da Boha.
Alleluja...

Z hrobu kamień adwaliŭsia,
Chrystus z umioršych zbudziŭsia
I Maryjam abjawiŭsia.
Alleluja...

Apostały sabralisia,
Što byli ŭžo razyjšlisia,
I Chrystusie smuciačysia.
Alleluja...

My ŭsie razam zaśpiawajma,
Uskrašeńnie razmyšlajma,
Z hrechu ŭstać pastanaŭlajma.
Alleluja...

Chryste, praz z hrobu paŭstańnie,
Daj nam hrachoŭ darawańnie,
Viečnaje dušam zbaŭleńnie.
Alleluja, Alleluja, Alleluja!

Pieśni na Božaje Cieła.

I. Uvieś śviet...

Uvieś śviet — ziamla i mora,
Usio žyvoje u prastory,
Vysłaŭlajcie miłaść Božu —
Zapiajcie pieśniu hožu

Bijcie nizkija paklony
Prad Chrystusam utajonym;
Bo u hetaj krošcy chleba
Jość praŭdzivy Boh, Pan z nieba.

Što byŭ čałaviekam staŭšia,
Dzieła nas na muki daŭšia,
I skanaŭ na drevie kryža,
Kab da nieba nas prybližyŭ.

A ciapier dla nas biaskonca
Śviecić z Hostyi, jak sonca,
Staŭšia nam žyćcia Jon chlebam,
Hrešnikaŭ jadnaje z niebam.

Sercy našy heta čujcie,
Boha miłaści šanujcie,
I davajcie Jamu chvału,
Jakoj hodzien, daskanału.

I Aniøły, Cherubimy
I śviatyja Serafimy,
Prad tron Božy upadajcie,
Jaho miłaść vychvalajcie.

I my niema upadajem,
Miłaserdzia uprašajem,
Kab žyćcio mieć z Boham Panam
Až na vieki viečny. — Amen.

II. Zrabiecie miesca...

Zrabiecie miesca: Hość idzie z nieba,
Cudam ukryty pad vidam chleba,
Zbavicieł śvietu da nas sstupaje,
I ŭ sercach našych tron svoj staŭlaje.

Z bajaźniaj Božaj češć addavajcie,
I z vieraj silnaj ŭsie prystupajcie,
Kaštujcie sercam Chleba Žyvoha,
Chrysta-Jezusa, Boha Samoha.

Kali-ž zasiadzie ŭ dušach Boh mocny,
Paklon addajcie Jamu achvotny:
Radaść i ščaście Jamu śpiavajcie,
I čystym sercam Dar vysłaŭlajcie.

Pieśni da Najśviaciejšaha Serca Jezusa.

I. Serca Jezusa...

Serca Jezusa, miłaść haroča,
Da Ciabie molby našy niasiom;
Choć my i vielmi hrešny, adnača
Čaść najhłybiejšu Tabie dajom.

Nie vypuskaj-ža Ty z łaski nas,
Dy budź ratunkam u kožny čas,
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas.

Serca Jezusa, Ty, što za našy
Hrachi ciažkija z nieba zyjšło,
Za čałaviectva na muki strašny —
I siabie dzidaj prabić dało.

Da Ciabie šlemo prośby svaje,
Advierni ad nas kary tvaje.
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas!

Serca Jezusa, sumnym da skonu
Za viny śvietu z rodu było,
Praz Ciabie z nieba, z Božaha tronu,
Ludziam biez miery ščaście spłyło:

Chto tolki ščyra čaho [illegible] daŭ,
Usio praz Boža Serca aastaŭ;
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas!

Serca Jezusa, Pana na niebie,
Panuj nad nami ŭ kožnu paru,
Niachaj pry pracy, ŭ kožnaj patrebie
Da Ciabie ŭznosim sercy ŭharu.

Dzie ščaście viečna, dzie śvietly raj,
Ach, Boža, tudy dastacca daj!
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas!

Serca Jezusa, daj-ža nam cnoty:
Vieru, nadzieju, miłaść k Tabie;
Chaj Bohu słužym vierna, z achvoty,
I tak zdabudziem nieba sabie.

Abrydź nam mocna usiaki hrech,
Bo tolki boskich chočam paciech.
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej miłaserdzie da hrešnych nas!

Serca Jezusa, budź Tabie chwała
Ad ŭsiaho ŭ świecie rodu ludziej,
Kab jana wieki nie pierastała,
Dy ŭściaž šyryłaś pa ziamli ŭsiej.

Budź Bohu chwała ŭ Trojcy światoj,
A na ziamli tut — nam supakoj,
Serca Jezusa, najbolšy skarb naš,
Miej milaserdzie da hrešnych nas!

II. Bahasłaŭ...

Bahasłaŭ, najmilšy Zbaŭca,
Usich ludzkich bied napraŭca —
Tym, što Serca Twajo sławiać,
Twaju miłaść bahasławiać.

Ty skazaŭ, što łaski rozny
Palieješ na dom toj kožny,
Dzie abraz Twoj buduć sławić,
Twajo Serca bahasławić.

Bahasłaŭ nam kožnu čynnaść,
Našu spoŭnić daj pawinnaść,
Twajo Serca daj paznaci
Z usich siłaŭ miławaci.

Pieśni da Matki Boskaj.

I. Witaj Maryja...

Witaj Maryja, Chrystusa Maci,
Pazwol nam hrešnym Tabie čeść daci,
Pryjmi i našy prośby nizkija,
Za nas malisia — Witaj Maryja!

Pračysta Panna, biaz žadnaj skazy,
Uściaražy nas chwarob, zarazy,
Ty najstrajniejša rajska lilija
Ačyść pawietra — Witaj Maryja!

Ty, što karmiła świetu zbaŭleńnie,
I nam jak maci, daj pažyŭleńnie;
Ad hoładu nas niachaj ukryje
Twaja Apieka — Witaj Maryja!

Ciažki žal mieła nad śmierciaj Syna:
Praz Twaje słozy, Maci adzina,
Chaj nam chwiliny śmierci ciažkija
Spakojny buduć — Witaj Maryja!

Poŭna pakory, zhodna, cichaja,
Daj ludziam zhodu u našym kraj;
Miž nas chaj zhinuć swarki lichija,
Kryj nas ad wojnaŭ — Witaj Maryja!

O Najświaciejša, biaz cieni hrechu,
U kožnym časie budź nam paciechaj:
Chaj nas apieka Twaja zakryje
Ad hniewu Boha — Witaj Maryja!

O Pani naša, miž Cherubimaŭ,
Pačuj maleńnie, Nieba Kniahinia,
Što idzie prad stopy Twaje światyja,
Za nas malisia — Witaj Maryja!

II. Pazwol, Maci, prywitaci...

Pazwol, Maci, prywitaci
Pieśniaj pryhoža;
Choć dawoli, anikoli
Chwalić nia moža:
Ani hrešny čaławiek,
Ni anioły cely wiek,
Ni światyja, čeść Maryi
Hodnyja addać.

Ja niahodny, pieśniaj rodnaj
Ciabie witaju
I z biazdońnia šlu siahońnia
Molby da raju.
Ty mianie nie zabywaj,
Pamažy i łasku daj.
Tam na niebie u patrebie
Abaronaj budź.

O cudoŭna, łaski poŭna,
Čysta lilieja,
Miłaściwa, iłaściwa,
Hrešnych nadzieja.
Wiečna ŭ niebie anioły
Ciabie chwalać wiasioły:
Ja žadaju chwalić ŭ raju
Z imi na wieki.

Najjaśniejša, najświaciejša,
Świetu, nieba cud.
Ty zradziła i karmiła
Boha — Syna tut.
Ty, jak zorka pryhoža,
Na twar hlanuć chto-ž moža,
Hdzie na tronie u karonie
Chwałaj jaśnieješ!

Ahladaci twar u Maci
Prawa ja zhubiŭ,
Bo ad Dziewy — Karalewy
Hrech nas addzialiŭ.
Ŭ hrešnym ciele wačyma
Widzieć twar niemahčyma,
Bo światyja, na't i tyja
Bačać żdziŭlona.

Hrecham skuŭšy ja pakutaj
Dušu abmyju. —
I zbalełym sercam cełym
Prašu Maryju:
Što pa śmierci ŭ raju
Widzieć Jaje žadaju.
Chaj tak stanie, daj miłaja Panie,
Pa wieki wiečny.

III. Wostrabramska Maci Boža...

Wostrabramska Maci Boža,
Kraska čystaja, pryhoža.
Miłaserdzie Twajej woli
Świecić Wilni u niadoli.

Ŭ krai našym Ty u češci,
Niasieš z nieba dobry wieści
Ščaście dla našaha kraju
Daješ nam ad Boha z raju!

Ŭsia Ciabie Ruś sławić Biela
I Litwa i Polšča cela,
Bo Ty Maci miłaściwa,
Swaim dzietkam dabratliwa. —

Ich u smutku paciašaješ,
Słabych, chworych papraŭlaješ
I chto tolki k Tabie pryjdzie,
To biaz radaści nia wyjdzie.

Ty tak kožnamu dahodziš,
Što nadzieju ŭ sercy zrodziš;
Praz Ciabie usie prawiny,
Darujucca ŭ Boha Syna!

IV. O Maryja, Matka Boha...

O Maryja, Matka Boha,
Ty nia hardziš anikoha,
Chto ŭ niadoli, ci ŭ patrebie
Žwierniecca prad tron twoj ŭ niebie.

O Maryja, mali Syna,
Nadzieja hrešnych adzina.

Dyk i ja, hrešnik niahodny,
Jak syn da matuli rodnaj,
Da Ciabie, Maci łaskawa,
Šlu pakornaj prośby słowa.

O Maryja...

O Matuchna najświaciejšaj
Ŭ raj daroha najpraściejša,
Uprasi mnie być cnatliwym,
I zaŭsiody sprawiadliwym.

O Maryja...

Sciaražy ad złych pryhodaŭ,
Ad dušy i cieła škodaŭ,
Hoład, mor, wajnu, pažary,
Adwiarni ŭsie Božy kary.

O Maryja...

A pa śmierci niachaj Boha,
Ŭ światoj Trojcy adzinoha,
I Ciabie, Niabiesna Pani,
Sławim ŭ niebie z Aniełami.

O Maryja...

V. Matačka Božaja...

Matačka Božaja, Matačka Dobraja,
Biednyja dzieci my kličam Ciabie;
Pieśniaj pakornaju molby składajučy,
Sercy swaje addajom my Tabie.

Nas, swaich dzietačak, što ŭ Ciabie
prosiacca —
Matačka Dobraja, Ty paškaduj;
Łaskaj adžyŭčaju Boha Pradwiečnaha,
Matačka Božaja nas abdaruj.

Wyleč Ty serca nam rany hłybokija,
Miłaściaj čystaju nas zapali,
Kab chwała Božaja, nia žalba wiečnaja,
Ŭ nieba iacieła, iacieła z ziamli.

Świetam niabiesnym-ža hałowy ciom-
nyja,
Matačka Božaja, Ty aświaci,
Kab my paznali ŭsie Mudraść Adwieč-
nuju,
Bohu służyli tut wierna ŭ žyćci.

Daj-ža nam, dzietačkam, darohu
prostuju,
Śmierci chwilinu ščaśliwuju daj.
Wiadzi nas, Matačka, zarańka jasnaja,
Ŭ wiečnuju chwału, ŭ cudny Božy Raj.

VI. Maci pad kryžom stajała.

(Stabat Mater).

Maci pad kryžom stajała,
Słozy horka wylivała,
Jak jaje wisieŭ tam Syn.

Jejnu dušu poŭnu bolu,
Poŭnu sumu i niadoli
Z našych mieč prabiŭ pryčyn.

Sumna była i zbalela
Až ad bolu časta mieła,
Matka Syna adnaho.

Što tady Jana daznała,
Jak praz ślozy ahladała
Muki strašnyja Jaho!

Ach, z ludziej chto nie zapłača,
Jak Chrystusa Matku ŭbača
Ŭ hetkim hory pad kryžom?

Nia tužyć, bo niemahčyma,
Jak ŭsie muki prad wačyma
Matki j Syna my žbiarom.

Widzić — za ludziej prawiny
Ŭbičawany Syn Adziny,
Strašnych mukaŭ daznaje.

Widzić Syna, jak kanaje,
Haławu swaju sklaniaje,
Ducha Bohu addaje.

Maci milaści i zhody —
Chaj Twoj sum sa mnoj zaŭsiody,
Chaj z Taboju płaču ŭściaž.

Daj, kab serca ŭsio harela,
Kab luboŭju ŭ žyćci celym
Byŭ zaŭsiody Zbaŭca naš.

Mnie, świataja Maci, daj-ža
Rany Jezusa — niachaj-ža
Ŭ sercy buduć, jak płačać.

Twajho Syna muki-rany,
Što ciarpieŭ ukryžawany,
Daj mnie, Maci, pieraniać.

Płakać razam pazwol, Maci,
Ŭ mukach Synu spahadaci
Pokul tut ja na ziamli.

Chaj napłačusia ad bolu
Pad kryžom Twaim dawoli —
Hetu łasku mnie pašli.

O świataja Maci Boha,
Ja prašu Ciabie niamnoha —
Horki płač chaj złuča nas!

Muki Syna i skanańnie,
Ŭsie naruhi, wyśmiawańnie
Razważać daj ŭ kožny čas.

Daj nasić u sercy rany,
Z kryža chaj mnie budzie dany
Duš napitak — Syna kroŭ.

A jak pryjdzie Syn Adziny
Nas sudzić za našy winy,
Chaj Ciabie ja baču znoŭ.

Chryste, ŭ śmiertnuju hadzinu,
Praz Twajej Matki pryčynu,
Pieramohi ściah mnie daj!

Z cielam jak duša rasstanie,
Ty jaje, naš Chryste Panie,
Ŭ swoj waźmi raskošny raj!

Amen.

Pieśnia ab apiecy Boskaj.

Chto tolki zdasca...

Chto tolki zdasca na apieku Božu,
I dumki ščyra ŭ Jaho ruki zloža,
śmieła toj skaža: maju schowy ŭ Boha,
Znaci nia budu ničoha błahoha.

Bo ŭbaraniŭ Jon mianie ad niawoli,
U złoj napaści nia zhinu nikoli;
Ŭ ciani schawaje Swaich kryllaŭ wiečna,
Pad Jaho wokam budzieš spać biaśpiečna.

Za płačom budzieš Jaho niezdabytym,
Jak za žaleznym akawanym ščytam,
Buduć nia strašny trywoha i strely,
Jakija sieje pryhoda ŭ dzień biely.

Kala Ciabie šmat tysiač haloŭ laža,
Strašnuju siłu miecz Božy pakaža.
Zhuba napeŭna: wačami swaimi
Pomstu ubačyš nad hrešnymi ŭsimi.

Ty-ž mieŭ nadzieju ŭ Najwyšejšym Tronie,
Što Boh łaskawy ŭślahdy abaronie:
Ciabie nia čepie błahaja pryhoda,
K tabie nia zojdzie ŭ twaju chatu škoda.

Buduć ciabie skroź wartawać anieli,
Dzie tolki budzieš — ŭ darozie, ŭ paścieli...
Na rukach buduć nasić, čaławieča,
Kab dzie ab kamień noh nie pakalečyŭ.

Budzieš taptaci nahoju adkrytaj
Źwiaroŭ i źmiejaŭ, wužak jadawitych;
Na lwie strašennym siadzieš nieŭznaroku,
I na ahromnym budzieš jeździć smoku.

Čuj, Što Boh kaža: chto mianie miluje,
I majo imia chto ščyra šanuje,
Ja taho tak Ja wiečna nie zabudu,
Ŭ hory ŭsialakim pamahaci budu.

Wysluchać holas taho Ja hatowy,
Z im Ja ŭ pryhodzie, i ŭ mianie jon schowaŭ
Chaj peŭny budzie, peŭny uważeńnia,
I let starejšych i swajho zbaŭleńnia.

Pieśni roznyja.

I. O moj Boža!..

O moj Boža! wieru Tabie —
I ŭsio wieru ja dla Ciabie,
Ŭsiu nadzieju ŭ Tabie maju,
Za ŭsio Ciabie wychwalaju.

Ty satwaryŭ, Ty adkupiŭ,
Ty mianie, Boža, aświaciŭ;
Za to Tabie, hdzie jość ludzi,
Čeść i slawa niachaj budzie.

Tabie, Boža, klaniajusia,
Na Twaju wolu zdajusia,
A być tolki chaču ŭ niebie,
Pa ŭsie wieki slawić Ciabie.

Žal mnie, Boža, zhrašyŭ Tabie,
Praz hrech dastaŭ piekla sabie;
Dy nia tak žal zhuby majej,
Jak žal, Boža, kryŭdy Twajej!

Ach moj Boža, ja kajusia,
Daruj winy, papraŭlusia;
Dy ŭžo sto raz pamierć wolu,
Na hrech bolej nie pazwolu.

Dla Twajho spadabańnia
Chaču spaŭniać prykazańnia;
Žyć i ŭmirać chaču ŭ Tabie,
Bo Ty dobry sam u Sabie.

O Jezusie, Ty naš Panie,
Serca našaha kachańnie!
Da ruk, da noh Twaich paŭžy,
Žalejem za hrachi našy.

Calujučy Twaje rany,
O Jezusie naš kachany,
Ruki, wočy k niebu ŭznosim,
Adpuščeńnia hrachoŭ prosim.

Slozy našy wyliwajem,
Ščyrym sercam pryrakajem:
Pakul budziem z ludźmi žyci,
Nia budziem Boha hrašyci.

O Maryja, Matka Boskaj
Ty światoja kwietka rajskaj
Malisia Bohu za nami,
Niahodnymi hrašnikami.

Ŭsie światyja ŭzhlańcie z niebaj
Wašaj laski nam patreba;
Malecciesia wy za nami,
Niahodnymi hrašnikami.

Chwala Bohu praŭdziwamu,
Chwala ŭ Trojcy Adzinamu,
Chwala Ajcu, razam Synu,
Chwala i Duchu światomu.

II. My chočam Boha.

My chočam Boha, Dziewa Maci,
Swaich dziaciej pasluchaj zoŭ,
My chočam Boha prasiaŭlaci,
Jamu žyćcio addać i kroŭ.

Bahaslawi nas, Maci,
Bahaslawi naš rod —
My chočam Boha prasiaŭlaci,
Jahony wierny my narod.

Chaj budzie Boh ŭ siamiejnym kole:
Žyćci baćkoŭ, dziciačych snach;
Chaj budzie Jon u knižcy, škole,
U adpačynku, ŭ pracy dniach.
Bahaslawi nas i h. d.

My chočam Boha ŭ ščaści, hory,
Zahadach ŭlady, knihach praŭ;
Na poli, horach i na mory
Zakon Jahony kab nastaŭ.
Bahaslawi nas i h. d.

My chočam Boha ŭ kožnym stanie,
Jamu piaje krywicki rod:
Rabotnik, sielanin, miaščanie —
Naš Bielaruski ŭwieś narod.
Bahaslawi nas i h. d.

My chočam Boha ŭ našym krai,
Miž bielaruskich biednych strech —
U našaj mowie i zwyčai
Nia moža mieci miesca hrech.
Bahaslawi nas i h. d.

Chaj budzie Boh u nas zaŭsiody:
U čas wiasiella i ŭ slazach,
Chwilinach buraŭ i niaŭzhody,
Žyćci spakojnym i ŭ trudach.
Bahaslawi nas i h. d.

My choćam Boha, Jaho prawa;
Jaho natchnieńnie — naš pačyn;
Usio žyćcio — Jahona slawa;
Jaho zahad — naš kožny čyn.
Bahaslawi nas i h. d.

III. Prad"wočy Twaje, Boža...

Prad wočy Twaje, Boža, hrech kiadziom swoj slańnia — i z karaj, što dastaniem, robim paraŭnańnie.

Kali-ž paznajem dobra, što my narabili, — to mała jašče cierpim, bo bolš zasłužyli.

Ciažejšym sto razoŭ jość naša hrašeńnie, — jak dana Taboju za hrech naš ciarpieńnie.

Karu za hrech swoj dobra my znajem, — adnak-ža kinuć hrašyć jašče nie žadajem.

Ad kary Twajej, Boža, slańnia my biaz sily, — adnak-ža nia kidajem hrašyć, Boža mily!

Ciarpieńniem duša naša zabita, — a hrašeńniem adnak-ža nikoli nia syta.

Ad ždzieku nam užo ledź-ledź žywiecca — adnak-ža hrech zaŭsiody z nami astajecca.

Ty doŭha ždžeš zwarotu, my nia chočam hladzieci, — kali-ž nas karaješ, nia možam ściarpieci.

Pad karaj my halosim, što blaha zrabili, — a pa kary zabywajem, ab čym halasili.

Kali mieč Twoj nad saboju bačym, mnoha abiacajem, — jak tolki mieč schawaješ, slowa nie spaŭniajem.

Kali Ty nas karaješ, prosim źmilawańnia, — jak pierastanieš, iznoŭ prymušajem Ciabie da karańnia.

Pryjmi nas, bolš nia budziem hrašyć užo, Boža, — bo kali nie paškaduješ, sprawiadliwaść Twaja zhubić nas moža.

IV. Zaŭsiody, moj Boža...

Zaŭsiody, moj Boža, dziŭlusia Tabie ja —,
I ŭ nočy spakojnaj, i ŭ zorkach jasnych —
I jak stohnie bura, jak šumić zawieja —
I ŭ blyskach sonca, i ŭ malankach strašnych.

Dziŭny Ty, o Boža, i u traŭcy polnaj,
U kožnaj raścinie, i ŭ krascy pryhožaj,
Dziŭny u twareńni tak strojnaha świetu, —
Ty daješ pahodu i pryhožaść letu.

Ja dziŭlusia Tabie ŭ dušy majej Boža —
Dzie ŭsleńka zakryta dla zlosnaha woka —
Žyćcio dzie asobna — a Ty jaho, Boža,
Haduješ laskawa, tajomna, hlyboka.

Najbolej dziŭlusia Tabie ja, Pradwiečny,
Što Ty u natury swajej bieskaniečny:
Choć usio zahinie — świet pačniecca nowy —
Ty Wiečnatrywaly — wiečny Twaje Slowy.

V. Chryste, widziš maja serca.

Chryste, widziš majo serca,
Majej tajnicu dušy:
Tabie žniuś ŭ paniawiercy,
Maje slozy asušy.

Wyrakajusia ja hrechu,
Ščyre plaču za biudy,
Pryšli-ž ŭreście mnie paciechu,
Za niadolu, za trudy.

Daješ hora mnie z patreby,
Nie zabyŭ kab cnoty ja:
Bo u ščaści nie zdaleŭ-by
Pawažać krasu žyćcia.

Ale-ž kryž ujeŭsia ŭ piečy,
Łancuhi u ruk, u noh:
Worahi padniali miečy,
Kab paŭstaci ja nia moh.

Chryste-Jezu, paśla muki,
Mieŭ-ža Ty tryumfu čas:
Rozwiažy-ž i nam ŭžo ruki,
Bo hrachi zhlumili nas...

U darozie da swabody,
Daj-ža nam świety Dar Twoj:
Bahaslaŭ usie narody,
Na zbratańnie, na spakoj.

VI. O Boža, Spasie naš...

O Boža, Spasie naš,
Ty milaść nam pakaž,
Z niadoli wyzwal nas,
Zbudzi Ty nas ŭžo raz.

Ty wočy nam adkryj
I świetu nam pašlij—
Ty praŭdu nam pakaž,
O Boža, Spasie naš!

Pieśni — psalmy.

(Mohuć być śpiawany pry pachowinach)

I. Ščaśliwy, chto ŭ radu...

(Pawodle ps. 3).

Ščaśliwy, chto ŭ radu błahich nia
ŭstupnje,
Chto wybraŭ wuzkuju darohu,
Da nieba jdzie joju, haścincy minaje,
Što ciahnuć da piekła parohu.

Ščaśliwy, chto Bohu na službu addaŭsia,
Kab ščyra arać Jaho niwu;
Ščaśliwy, chto wiernym wa ŭsim Jamu
staŭsia,
Zdaleŭšy naturu leniwu.

Ščaśliwy, chto ŭčuŭšy harotnych stah-
nańnie,
Pa wuzkaj ciarnistaj darozie
Pajšoŭ z dobraj woli swajej na spat-
kańnie
Jon biednym — i staŭsia ŭ spa-
mozie.

Chto zważyŭ marnotu dačasnaści hetaj,
Pa ściežcy ciarnistaj jdzie śmieła.
Dy zlučany wieraj sa świetlaju mietaj,
Dušu swaju lubić — nia cieła.

Chto jšoŭ pa askołkach prykła[illegible]n
Chrystowy[illegible],
Pjučy horki kielich ciarpieńnia,
I kožnuju chwilu pajšci byŭ hatowy
Za praŭdu na ździek zaślapieńnia.

Chto wypaŭniŭ ščyra prykaz miła-
wańnia,
Jak sam siabie bliźniaha swoha,
Dzialiŭsia z ubohim kusočkam nadań-
nia,
Ŭspamohšy ŭ patrebie, čym zmoha.

Chto wierny byŭ Bohu ŭ pryzwańni
zaŭsiody:
Spačatku da samaj kančyny —
Woś toj tolki wiečnaje wart naharody:
Być synam niabiesnaj ajčyny.

II. Chwalema Boha...

(Z psalmu 145-ha).

Chwalema Boha usim našym bytam,
Dakul iskryca žyćcia u nas tleje,
Dakul duch ludzki šlacham trudawitym
Uwyś ŭźniasiecca, a cieła struchleje.

Nie pakładajcie nadziei na świecie
U silnych świetu biaz serca ludzinach:
Bo supakoju nia budziecie mieci,
Až duch spačnie waš ŭ padniebnych
wyšynach.

Hrešnych mahutnaść pry śmierci zma-
leje,
Duch ich adojdzie u wiečnyja ciemni,
Ich rozum bystry jak imhła źwiatreje,
I kožny pojmie, što žyli daremnie.

Bahasłaŭlony, chto Bohu pawieryŭ,
Zlažyŭ nadzieju ŭ Jaho świataj woli,
Chto niedałužnaść swaju dobra źmieryŭ
Ŭzywaje Boha ŭ doli ci niadoli.

Bo praŭda Boža nikoli nia zhinie,
A sud Jahony daścihnie niawiercu:
Daść supakoj Jon cichoj biedačynie,
Daść asałodu skryŭdžanamu sercu.

Raźwiaža Boh naš nohi zakawanych,
Što praŭdu świetu wierna abwiaščali.
Adčynić wočy u ciemru zahnanych,
Što sumna z bolu da Jaho stahnali.

Padojmie biednych, što u hrech upali
Z niadoli, ździeku, zhybiały, ciarpieńnia;
Pamoža słabym, kab chutčej paŭstali
I z sprawiadliwym daznali zbaŭleńnia.

Boh nie pakinie udowy, siroty,
Boh nie zabudzie śłozaŭ ich haračych,
Adčynić sumnym da raju waroty.
Adhonić tolki hrašnikoŭ ladačych.

Boh zapanuje kaliś nad Syonam,
Što ŭ hory ščyra da Jaho harnuŭsia,
Tady-ż nad našym zabytym zahonam
Prachodžy skaža: „Duch jaho prač-
nuŭsia".

III. Z žalu blazdońnia...

(Pawodle ps. 129).

Z žalu blazdońnia, z hłybini pakory,
Ŭ ciemry sumniwaŭ, bieznadziejnym
hory:
Ciabie ŭzywaju, Boža sprawiadliwy,
Pačuj-ža hołas i budź miłaściwy.

Bo kali budzieš na hrech uważaci
I praŭdy serca ludzkoha pytaci, —
Nie ustoicca słaboje stwareńnie:
Kożny šukaje ŭ Ciabie ačyščeńnia.

I dzieła prawa, dzieła Twajej woli,
Šukaŭ Ciabie ja ŭ kryŭdach i złoj doli:
Zrańnia da nočy duša tak čakała,
Na Twajo słowa nadzieju składała.

Hdzie-ž milaserdzie i hdzie wybaŭleńnie,
Z hrechu-niadoli ci panlewaleńnia:
Adno u Boha, świetu Prawadaŭcy,
Adno ŭ Chrystusie, ad śmierci Wybaŭcy.

IV. Ledź tolki...

(Pawodle ps. 62).

Ledź tolki błyśnie na niebie zarnica,
Duch moj, o Boża, na Ciabie čakaje,
Duša żadaje, jak doždžu trawica,
I cela z stohnam da Ciabie ŭzdychaje.

U suchoj ziamlicy, biazwodnaj i trudnaj,
Zalitaj żahaj paŭdzionnaha sonca,
Ciabie šukaju u darozie bludnaj,
Da twajho ŭlońnia sumuju biaskonca.

Ślacham ciarnistym žyćcio ahartaju,
Ruku całuju Twajho źmiławańnia,
Twoj Ohiad wiečny himnam apławaju
I wieru siańnia u źmioršych paŭstańnie.

I bčnasłaŭlu, Boża, Twaje dziwy
U formach prajawy i u źmienach času
I swaje ruki kwoly i laniwy
Ŭznašu u nieba za ajčynu našu.

Kab nie zabyci Ciabie anikoli:
Ci ŭ ložy miakkim, ci ćwiordaj paścieli
Adkryci myślaj šlachi Twajej woli
I Twaju pomač spaznaci u dzieie.

Radaść mnie serca ahniom zapalaje,
Što nie pazbyŭsia Twajej ja apieki:
Twoj Duch pradwiečny mianie atulaje,
Da Ciabie smahnu, Boża moj, nawieki.

V. Chwalecie Boha...

(Pawodle ps. 116 i 150).

Chwalecie Boha usieńkija ludzi,
Usie narody ad kraju da kraju:
Bo abjawiŭsia ŭ milaserdzia cudzie,
A jaho praŭda na wieki trywaje.

Świątyja dušy na niebie wysokim,
I wy z harotnaj i sumnaj ziamlicy;
Anioiki boży u rai dalokim,
I usie siły ŭ zahwiezdnaj imhlicy,

Jaho ŭsiamocnaść, Jaho świetazarnaść,
Hołasam trubnym na świet raznasicie,
A sprawiadliwaść, dla ludcoŭ spahadnaść,
Pry mnohastrunnaj liry apiaicie.

Chwalecie-ž Boha roznym choram, składam,
Na cichaj liry, żalejkach arhana,
I na cymbałach harmanijnym ładam:
Duch kożny, chwal-ža pa wiek-wiečny Pana.

VI. Dzień toj hniewu...

(Dies irae).

Dzień toj hniewu, dzień niabyły,
U im świet cely stanie pyłam —
Świedčyć Dawid tak z Sybillaj.

Jak wialiki strach nastanie,
Kali Boh niespadziawana
U tajomnaść serc zahlanie.

Truby hołas strašnym tonam
Zbudzić źmioršych ŭsich staronaŭ
I pastawić ich prad tronam.

Śmierć, świet cely, z żacham hlanie,
Kali ŭmioršy z hrobu ŭstanie
Dla adkazu Suddzi dańnia.

Woś i kniha, hdzie śpisana
Ŭsich prastupnaść, choć niaznana,
Prysud świetu stul ad Pana.

Jak zasiadzie Boh na tronie,
Skryty winy Jon adsłonie
I ŭkaraje pa zakonie.

Što pačnu ja niaščaśliwy,
Abaronca dzie praŭdziwy —
Kali ŭ strachu sprawiadliwyl

U majestacie strašny Boża,
Zbaŭlać darma Tabie hoża,
Twaja milaść heta moża.

Ŭspomni, Jezu, tej hadziny,
Što ciarpieŭ z majej pryčyny,
Nie karaj mianie za winy.

Dla mlania byŭ spracawany,
Adkupiŭ ukryžawany,
Chaj nie hinuć Twaje rany.

Sudździa, Boža sprawiadliwy,
Pokul pryjdzie sud strašliwy,
Budź ciapier mnie litaściwy.

Z žacham baču hrachoŭ chmary,
Rumianicca styd na twary,
Boža dobry, zbaŭ ad kary!

Darawaŭ Ty Mahdalenie,
Łotru z kryža daŭ zbaŭleńnie —
Mnie-ž nadzieju ŭ adkuplennie.

Maja prośba mała znača, —
Ty woś Dobry, daj adnača —
Ŭ wiečnaj kary chaj nia plaču.

Chaj z aŭcami apynusia,
A kazloŭ uściarahusia, . .
Na prawicy chaj znajdusia.

Addzialiŭšy złych plamieńnie,
I pasiaŭšy na mučeńnie,
Mnie u niebie daj zbaŭleńnie.

Prad Twaim malusia tronam,
Sercam sumu, boli poŭnym,
Majej śmierci budź patronam.

Och, dzień plaču, jak z mahilaŭ
Na sud ścisły z swaich winaŭ
Hrešnik prad tron Boży ŭstanie.

Pakažy Ty źmilawańnie,
Dobry Jezu, mily Panie,
Daj im wiečna spačywańnie.

(Na zakančeńnie žałobnaha nabaženstwa piajecca abo „Aniel Panski", abo „Salve Regina").

Salve Regina.

Salve, Regina, mater misericórdiae; vita, dulcédo et spes nostra, salve. Ad te clamámus éxsules filii Hevae. Ad te suspirámus geméntes et flentes in hac lacrimárum valle. Eja ergo, advocáta nostra, illos tuos misericórdes óculos ad nos convérte. Et Jesum, benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exsilium osténde. O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria.

Officyjum N. Dziewy Maryi Niepawinnaha Začaćcia.

(Hadzinki).

Z łacinskaha tekstu.

Za nabožnaje śpiawańnie abo adhawarwańnie hetaha Officyjum Papież Pius IX nadzialiŭ adpustam 300 dnioŭ (u 1876 h.).

Na Zaranicu.

Pačniecie wusny našy himn Boży zaranny,
Češć i chwału śpiawaci Najświaciejšaj Panny.
Prybudź da nas na pomač, o Maryja Maci,
I ad mocaŭ piakielnych śpiašaj uchawaci.
Chwała Ajcu i Synu i Duchu światomu,
Bohu na wieki wiečny ŭ Trojcy adzinomu.
Tworcy duchaŭ niabiesnych i duš ludzkich Zbaŭcy,
Zaŭsiody honar—slawa łaski świątoj Daŭcy.

Himn I.

O budź nam prywitana, Pani światazarna,
Witaj, Dziewa nad Dziewy, jasna zorka ranna.
Poŭna łaski zbaŭleńnia, jasnašć najświatlejša,
Śpiašaj świetu na pomač, Panna načyściejša.
Matkaj Ciabie dla Słowa Boh spradwieku wybraŭ,
Jaho za čalawiectwa na zbaŭleńnie wydaŭ.
Praz Jaho kruh ziamielny, nieba i pawietra
Stwaryŭ Sabie na chwału na pačatku świeta.
Ciabie ŭlubienicaj Jon Sabie praznačyŭ,
I ad hrechu Adama Ciabie wolnaj bačyŭ.

V. Pradbačyŭ Boh ŭsiomocny i wybraŭ Maryju,
R. Pryniaŭ Jaje ŭ charomy čystu, jak liliju.

V. Boža, pasluchaj malitwy našaj.
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Malemsia.

O Maryja, świataja nieba Karalewa, — Pani świetu, Matka Jezusa Chrystusa, — Ty nie apuskaješ nikoha i nikim nie pahardžaješ, — uzhlań-ža wokam laskawym na nas milaserna — i ŭprasi nam u Twajho Syna adpuščeńnia hrachoŭ našych — kab my, nabožna razwažajučy Twajo Niepawinnaje ačaćcie — mahli atrymać wiečnuju naharodu ŭ niebie. — Što niachaj nam dašć Syn Twoj, Jezus Chrystus, — katory z Ajcom i Ducham Światym žywie i panuje Boh na wieki wiečny. Amen.

V. Boža, pasluchaj malitwy našaj,
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.
V. Boža, budź bahaslaŭleny,
R. Jamu chwała.
V. A dušy wiernych pamioršych praz milaserdzie Božaje niachaj wiečna spačynuć.
R. Amen.

Na pieršuju.

Prybudź da nas na pomač...
Chwała Ajcu i Synu...
(Jak na Zaranicu).

Himn 2.

Budź prywitana, Pani, Mudraści Dom Božy,
Kalonnami, kamieńniem darahim pryhožy.
Ad zmannaści błahoha świetu ściarażona,
Świataja ŭ ionie matki, świataja zradžona.
Matka duš Bohu milych, światych rajska brama.
Ty nadzieja Jakuba, wiera Abrahama.
Ty strašna zlydniu z piekla, jak archanieł silny,
Ty chryścijan prypynak i šlach nieabmylny.

V. Duch Božy Dziewu-Matku stwaryŭ pierš čym zory.
R. Padwyšyŭ u swajej łascy wyšej za ŭsie twory.

V. Boža pasluchaj malitwy našaj.
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Malemsia!

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Na treciuju.

Prybudź da nas na pomač...
Chwała Ajcu i Synu...
(Jak na Zaranicu).

Himn 3.

Budź prywitana, Pani — Ty arka Zakonu.
Ty wiasiołka na niebie u Božaha tronu,
Jak to Majsieja dreŭca, što ahniom harela,
Jak laska Aarona cudna raści wiciela.
Ty brama nieba, Pani, runa Hiedeona,
I čystaha piastr miodu asilka Samsona.
Jezus, Syn Najmilejšy, Pan świtla i ładu,
Chacieŭ Ciabie mieć Matkaj z Boskaha uradu.
I za Matku abraŭšy, ściaroh usim zrodnaj,
Plamy hrechu Adama, zmazy pierwarodnaj.

V. Hdzie wyšynia, hdzie zornašć, tam majo prabywańnie,
R. I ŭ słupie abłočnym majo panawańnie.
V. Boža, pasluchaj malitwy našaj,
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Malemsia!

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Na šostuju.

Prybudź da nas na pomač...
Chwała Ajcu i Synu...
(Jak na Zaranicu).

Himn 4.

Budź prywitana, Boha światlica praŭdziwa,
Ty raj aniołaŭ świetły, panienka stydliwa.

Paclecha ŭsim harotnym, śwleżaści kwiatowaj,
Clarpliwaści jak ŭ palmie, čystaty cadrowaj.
Ty zlamilca lewitaŭ nikim niečapana,
Čysta i pierwarodnaj plamaj niezmazana.
Miesta Boža, Syjonie, z bramaj umacnionaj,
I ad woka šatana pilna ściarażonaj.

V. Jak miž ciernlaŭ kalučych kwietka lilija,
R. Tak miž dočak Adama Najświaciejša Maryja.
V. Boža, pasluchaj malitwy našaj,
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Malemsiai

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Na dziawiatuju.

Prybudź da nas na pomač...
Chwala Ajcu i Synu...
(Jak na Zaranicu).

Himn 5.

Maci zbaŭleńnia świetu, budź-ža pazdraŭlona,
Nad ścieny Izraela, nad wieży ŭzwyšona.
Ty zaŭsiody harela milaści płamieńniem,
Ty strašna z Božaj łaski piekla pakaleńn' 'm.
Z žančynaŭ najmužniejša, Ju . wajaŭnica,
Nowaha Dawida Matuchna Dziawica,
Radzicielka ażyŭcy Ehiptu — Rachela,
Maryja, Niepawinna Maci Zbawiciela.

V. Strojnaść Dziewy Maryi chto-ž apiajeć dawoli,
R. Cieni hrechu ŭ žyćci jej nia bylo nikoli.
V. Boža, pasluchaj malitwy našaj,
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Malemsiai

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Na wiačerniuju.

Prybudź da nas na pomač...
Chwala Ajcu i Synu...
(Jak na Zaranicu).

Himn 6.

Budź prywitana, Pani, Karaleŭna lilij,
Ty jość Hadzińnik cnoty dy z cudoŭnych linij.
Sonca na im pramieńni anielskija sieje,
Maryja miž pramieńniaŭ, jak kwietka jaśnieje.
Maryja nam zaŭsiody świecić jak zarnica.
Jana praz swajho Syna zbaŭleńnia krynica.
Miž asotaŭ lilejka, smokaŭ asilila,
Jak miesiac u paŭnočy ludziam zaświacila.

V. Praz mianie ŭzyjšla świetu jasnaja zarnica,
R. Ziamlu ja aharnula, jak zorna imhlica.
V. Boža, pasluchaj malitwy našaj,
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Malemsiai

O Maryja, świataja nieba Karalewa i h. d.

Na Kampl ty.

Prośba Twaja, Maryja, nas uspamahaje,
Syn Twoj, Chrystus, a Boh naš, chaj nam spahadaje.
Prybudź da nas na pomač...
Chwala Ajcu i Synu...
(Jak na Zaranicu).

Himn 7.

Budź prywitana Maci ŭ čystacie dziawočaj,
Jaśniejšaja za zory tajomnaj paŭnočy.
Twaja dziŭnaja čystaść boskaje stupieni,
Kniahinia Ty aniolaŭ u wianku z zialeni.
Matuchna Božaj łaski, hrešnych zorka jasna,
Bludnym na žyćcia mory Ty nadzieja ščasna.

Brama raju, zdaroŭje ŭ Twajej abaronie,
Daj Boha nam ubačyć na hornym Syjonie.

V. Maryja, Twajo imia jak alej na rany,
R. Twoj woblik światy dla nas ukachany.
V. Boža, pasluchaj malitwy našaj.
R. I holas naš niachaj da Ciabie dojdzie.

Malemsia

O Maryja, światłaja nieba Karalewa i h. d.

Achwiarawańnie.

Światoj Pańnie z paklonam molby achwiarujma,
Žyćcio Jaje i cnoty ŭ swaim sercy čujma.
Prasima, ìkab da Boha nam šlach pakazała,
Kab u ciažkaj hadzinie nas uspamahała.

Antyfona.

Maryja była wolnaj ad pierwarodnaj zmazy — i ŭ Joj ani znaku hrachowaj skazy.

R. Ŭ swaim čystym Začaćci Maryja była Bohu miła.
V. Prosim, kab za nas hrešnych Jaho umaliła.

Malemsia

Boža, Ty što praz Niepawinnaja Začaćcie Dziewy Maryi dastojnaje pamieškańnie Synu Twajmu pryhatowiŭ — i dzieła Jahonaj śmierci Maryju ŭchawaŭ ad pierwarodnaj skazy, — prosim Ciabie, daj nam, — kab my praz Jaje zastupnictwa byli wolny ad usialakaha hrechu i niepawinnymi da Ciabie pryjści zasłužyli. — Praz Jezusa Chrystusa, Pana našaha, katory z Taboju ŭ jednaści Ducha Światoha žywie i panuje Boh na wieki wiečny.

Amen.

———

Niekatoryja kaścielnyja śpiewy.

Asperges me...

Asperges me, Domine, hyssopo et mundabor, lavabis me et super nivem dealbabor.

Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam Tuam.

Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto, sicut erat in principio et nunc et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Asperges me, Domine, hyssopo et mundabor, lavabis me et super nivem dealbabor.

V. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

R. Et salutare Tuum da nobis.

Oremus.

Praesta nobis, quaesumus Domine, hac aqua aspersis, sanitatem corporis, integritatem mentis, tutelam salutis, securitatem spei, corroborationem fidei. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Pry wystaŭleńni Najświaciejšaha Sakramentu.

Budź zaŭsiody pachwalony,
Ad usich nas praslaŭlony,
Najświaciejšy Sakramant
Naš niabiesny Traktamant.

Pry schawańni Najświaciejšaha Sakramentu.

Budź wiečna pachwalony, Najświaciejšy Sakrament, praŭdziwaje Cieła i Kroŭ Pana našaha Jezusa Chrystusa.

O salutaris Hostia.

O salutaris Hostia!
Quae coeli pandis ostium,
Bella premunt hostilia
Da robur, fer auxilium.

Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria. Amen.

Tantum ergo.

Tantum ergo Sacramentum,
Veneremur cernui:
Et antiquum documentum
Novo cedat ritui;
Praestet fides supplementum
Sensuum defectui.

Genitori, Genitoque
Laus et jubilatio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit et benedictio:
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio. Amen.

Panem de coelo praestitisti eis, (Alleluja).
Omne delectamentum in se habentem, (Alleluja).

Oremus.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti: tribue, quaesumus, ita nos corporis et sanguinis tui sacra mysteria venerari; ut redemptionis tuae fructum in nobis jugiter sentiamus: Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Rex Christe.

Rex Christe primogenite,
Agnelle Dei mystice,
Virtutum fons, vita,
Mundi caro viva;
Divinitatis Hostia,
Aeterni Patris victima,
Omnium Plasmator,
Mundi Restaurator,
Tuo nos Corpore refice
Sacroque Sanguine ablue
Sordes nostrae culpae—
Jesu Christe.

Te Deum...

Te Deum laudàmus: * te Dòminum confitèmur.

Te aetèrnum Patrem * omnis terra veneràtur.

Tibi omnes Angeli, * tibi coeli, et univèrsae Potestàtes:

Tibi Chèrubim et Sèraphim, * incessàbili voce proclàmant:

Sanctus, * Sanctus, * Sanctus * Dòminus Deus Sàbaoth.

Pleni sunt coeli et terra * majestàtis glòriae tuae.

Te gloriòsus * Apostolòrum chorus.

Te Prophetàrum * laudàbilis nùmerus.

Te Màrtyrum candidàtus * laudat exèrcitus.

Te per orbem terràrum * sancta confitètur Ecclèsia:

Patrem * immènsae majestàtis,

Veneràndum tuum verum * et ùnicum Filium,

Sanctum quoque * Paràclitum Spiritum.

Tu Rex glòriae * Christe.

Tu Patris * sempitèrnus es Filius.

Tu ad liberandum susceptùrus hominem, * non horruisti Virginis uterum.

Tu, devicto mortis acùleo, * aperuisti credèntibus regna coelorum.

Tu ad dèxteram Dei sedes, * in gloria Patris.

Judex crederis * esse ventùrus.

Te ergo quaesumus, tuis famulis sùbveni, * quos pretioso sanguine redemisti.

Aeterna fac cum sanctis tuis: * in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum Domine, * et benedic haereditati tuae.

Et rege eos, * et extolle illos usque in aeternum.

Per singulos dies * benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in saeculum, * et in saeculum saeculi.

Dignare Domine die isto * sine peccato nos custodire.

Miserere nostri Domine: * miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine super nos, * quemadmodum speravimus in te.

In te Domine speravi: * non confundar in aeternum.

———

Bielaruski Relihijny Himn.

Boža, što kaliś narody
Na asobki padzialiŭ
I chacieŭ, kab narod kožny
Mowaj rodnaj hawaryŭ.
Ŭzhlań-ža na narod blazdolny
Bielaruski, što k Tabie
Holas cichi, padniawolny,
Ŭ pakornaj šle malbie.

Aświaci naš rozum wieraj,
I nadzieju ŭ dušu ŭli,
Dy ahoń lubowi ščyraj
Ŭ sercach našych zapali!
Daj, kab ziernietka prabudy
Zaleciela ŭ kožny kut
Bielarusi, kab usiudy
Ŭzyjšlo i tam i tut.

Kab runiela, wyplywala,
Krasawala, nalilo
I, naśpieŭšy, ŭ tok niamała
Ŭmalotu prynieslo.
Pamažy nam, Boža mily,
Prabudzicca da žyćcia,
Ŭdziali parady, sily,
Kab nia žbilisia z pućcia.

Dyk žywi-ž Ty i krasujsia,
Naša Maci, Bielaruś,
Da krajoŭ čužych raŭnujsia,
Jści dziaciej k sabie prymuś.
Chaj biarucca da raboty,
Dom narodny budawać,
I bahaciacca u cnoty,
Kab paśla im raj dastać.

ŻMIEST.

Św. Aŭhustyn

Выданьне БКГ
Рэдактар М. Клімовіч
Фатограф У. Літомін
Мастак Л. Цвіканава
Друк МП «БДФ» замова № 546 наклад 2000 асоб.